

Geconsolideerd jaarverslag 2015

Inhoud

1. Geconsolideerd jaarverslag
2. Introductie tot de geconsolideerde jaarrekening
3. Financiële staten
  - 3.1 Toelichtingen bij de rekening
4. Verslag van het college van commissarissen

2015

Geconsolideerd jaarverslag

1. Geconsolideerd jaarverslag

Geconsolideerd jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening 2015

De geconsolideerde financiële staten van de NMBS-Groep per 31 december 2015 werden opgemaakt met inachtneming van de op die datum gepubliceerde bepalingen van het "IFRS"-referentiekader (International Financial Reporting Standards) zoals goedgekeurd door de Europese Unie, namelijk de door de International Accounting Standards Board ("IASB") gepubliceerde normen en de door het IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee) gepubliceerde interpretaties.

Consolidatiekring

De consolidatiekring omvat alle vennootschappen die de NMBS-Groep vormen en die in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen worden volgens de twee door de IFRS-normen aanvaarde technieken, naargelang de Groep al dan niet controle heeft over de vennootschap, namelijk de integrale consolidatie en de vermogensmutatiemethode.

Overzicht van de wijzigingen in de consolidatiekring

	Aantal ondernemingen	Moedervenootschap	Globaal geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen volgens vermogensmutatiemethode
31/12/2013	59	1	33	25
31-12-2014	43	1	21	21
<u>Wijzigingen in 2015</u>				
Groep B-Logistics	-12		-7	-5
B-Logistics	1			1
Train World VZW	1		1	
31-12-2015	33	1	15	17

- Op 19 juni 2015 heeft de NMBS een akkoord met een investeringsfonds gesloten waarbij ze de controle van haar participatie in **B-Logistics** en bijgevolg ook in de subgroep B-Logistics heeft overgedragen. De NMBS heeft een minderheidsparticipatie van 31,12 % aangehouden. De "closing" van deze transactie heeft op 7 oktober 2015 plaatsgehad en heeft tot gevolg gehad dat **B-Logistics** een geassocieerde onderneming is geworden waarvan de geconsolideerde jaarrekening volgens de vermogensmutatiemethode wordt verwerkt in de NMBS-consolidatie.
- Om het professioneel beheer van haar museum Train World te verzekeren, heeft de NMBS beslist de expertise inzake exploitatie van een museum en haar eigen expertise inzake spoorwegen en spoorwegpatrimonium te groeperen in een competence center: **VZW TRAIN WORLD**.

Andere gebeurtenissen zonder impact op de consolidatiekring

- Kapitaalverhoging van **THI Factory** via inbrengen in natura en in geld door de NMBS en door de SNCF;
- **HR Rail** maakt een geconsolideerde jaarrekening op en publiceert deze. Bijgevolg is het op basis van dat referentiekader dat vanaf 2015 op **HR Rail** de vermogensmutatiemethode wordt toegepast.

Vooruitzichten

De herstructurering van de NMBS-Groep wordt verder geconcretiseerd, met onder meer, per 01-01-201 :

- opslorping van de Vastgoedmaatschappij Frankrijkstraat en van South Station door de NMBS (- 2 integraal geconsolideerde deelnemingen);
- fusie van Eurostation en Euro Immo Star (- 1 integraal geconsolideerde deelneming).

Geconsolideerde jaarrekening 2015

Balans

Activa

Het geheel van de geconsolideerde activa van de NMBS-Groep per 31 december 2015 vertegenwoordigt een bedrag van 11 858,3 miljoen €, d.i. een verschil van -130,7 miljoen € t.o.v. de afsluiting 2014.

De NMBS vertegenwoordigt 95,36 % van het totaal van de geconsolideerde activa.

Mio €	31/12/2015	31/12/2014	Δ
Vaste Activa			
Immateriële activa	263,8	270,7	-6,9
Materiële vaste activa	6.931,3	6.392,5	538,8
<i>A. Terreinen</i>	895,3	585,5	309,8
<i>B. Gebouwen</i>	773,9	850,3	-76,4
<i>C. Spoorweginfrastructuur</i>	45,8	44,0	1,8
<i>D. Rollend spoorwagematerieel</i>	4.034,8	4.036,6	-1,8
<i>E. Installaties en diverse uitrustingen</i>	194,2	191,0	3,2
<i>F. Materiële vaste activa in aanbouw</i>	987,3	685,1	302,2
Vastgoedbeleggingen	448,0	697,3	-249,3
Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	368,3	125,5	242,8
Handelsvorderingen en overige debiteuren	799,8	762,9	36,9
Afgeleide financiële instrumenten	276,9	361,8	-84,9
Overige financiële activa	632,8	597,0	35,8
Subtotaal van de vaste activa	9.720,9	9.207,7	513,2
Vlottende Activa			
Voorraden	192,8	184,0	8,8
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.423,0	1.442,6	-19,6
Afgeleide financiële instrumenten	39,4	0,0	39,4
Overige financiële activa	53,0	385,8	-332,8
Belastingvorderingen op het resultaat van het boekjaar	0,0	0,0	0,0
Geldmiddelen en kasequivalenten	417,4	447,6	-30,2
Subtotaal van de vlottende activa	2.125,6	2.460,0	-334,4
Vaste activa aangehouden voor verkoop			
Vaste activa aangehouden voor verkoop	11,8	321,3	-309,5
TOTAAL ACTIVA	11.858,3	11.989,0	-130,7

Het grootste gedeelte betreft de **vaste activa** (9 720,9 miljoen €) en meer bepaald de immateriële vaste activa, de materiële vaste activa en de vastgoedbeleggingen (7 643,1 miljoen €, d.i. +282,6 miljoen € t.o.v. 2014). Van die activa komen 99,37 % van de NMBS.

De in 2015 bij de NMBS uitgevoerde investeringen bedragen 643,4 miljoen €, waarvan 372,5 miljoen € voor de aankoop en de renovatie van rollend materieel, 132,9 miljoen € voor het onthaal van de reizigers en 110,8 miljoen € voor de bouw en de inrichting van de werkplaatsen. Deze investeringen zijn gefinancierd met kapitaalsubsidies, behalve 7,8 miljoen € gefinancierd op eigen fondsen. Anderzijds bedragen de jaarlijkse afschrijvingen van de NMBS-activa 399,9 miljoen €.

Verder werd in het boekjaar 2015 overgegaan tot een overboeking van 239,8 miljoen € van de rubriek vastgoedbeleggingen naar de rubriek vaste activa – terreinen; het gaat vrijwel uitsluitend om terreinen die in de omgeving van de stations gelegen zijn en die in het raam van de activiteiten van de NMBS worden geëxploiteerd, alsook om terreinen die een strategisch belang hebben voor haar toekomstige activiteiten.

Bovendien stijgen de participaties in volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen vennootschappen met 242,8 miljoen €, waarvan 225,8 miljoen € voortvloeien uit de inbreng van de NMBS in THI Factory.

De **vlottende activa** vertegenwoordigen 2 125,6 miljoen €, tegenover 2 460,0 miljoen € eind 2014, d.i. een daling met 334,4 miljoen €. Deze evolutie van de vlottende activa vloeit hoofdzakelijk voort uit de beleggingen van de liquide middelen van het GEN-Fonds, voor -147,2 miljoen €, en uit Back-to-Back-vorderingen, voor -200,- miljoen € (swapovereenkomsten die met de Staat werden gesloten in het raam van de gedeeltelijke overname van de schuld door de Belgische Staat per 1 januari 2005).

De **vaste activa aangehouden voor verkoop** zijn met 309,5 miljoen € gedaald ingevolge de overdracht buiten de Groep van de controle van de participaties B-Logistics (-207,9 miljoen €) en de inbreng van de Thalys-treinstellen (-101,6 miljoen €) in THI Factory.

Passiva

	Mio €	31/12/2015	31/12/2014	Δ
Eigen vermogen				
Kapitaal		249,0	249,0	
Geconsolideerde reserves		-338,9	-514,9	
Eigen vermogen Groep		-89,9	-265,9	176,0
Minderheidsbelangen		2,9	3,8	-0,9
Totaal eigen vermogen		-87,0	-262,1	175,1
Langlopende verplichtingen				
Schulden uit pers oneelsbeloningen		304,2	351,3	-47,1
Voorzieningen		140,6	186,4	-45,8
Financiële schulden		2.586,2	2.414,3	171,9
Afgeleide financiële instrumenten		456,6	552,4	-95,8
Uitgeselde belastingen		0,0	0,0	0,0
Handels schulden		16,0	51,0	-35,0
Subsidies		5.768,3	5.512,1	256,2
Overige schulden		220,5	347,7	-127,2
Subtotaal langlopende verplichtingen		9.492,4	9.415,2	77,2
Kortlopende verplichtingen				
Schulden uit pers oneelsbeloningen		150,7	126,9	23,8
Voorzieningen		86,2	73,7	12,5
Financiële schulden		961,0	1.253,7	-292,7
Afgeleide financiële instrumenten		34,0	10,5	23,5
Belastingen op het resultaat van het boekjaar		0,9	0,7	0,2
Handels schulden		387,7	404,2	-16,5
Sociale schulden		96,1	93,6	2,5
Subsidies		336,6	315,3	21,3
Overige schulden		399,7	458,4	-58,7
Subtotaal kortlopende verplichtingen		2.452,9	2.737,0	-284,1
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop				
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop		0,0	98,9	-98,9
Totaal van de verplichtingen		11.945,3	12.251,1	-305,8
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		11.858,3	11.989,0	-130,7

Het geconsolideerd **eigen vermogen** is negatief ten bedrage van 87,0 miljoen €. Ten opzichte van 2014 is het eigen vermogen met 175,1 miljoen € gestegen, nl. :

- ⇒ +171,0 miljoen € ingevolge het aan de Groep toekomend resultaat van het boekjaar;
- ⇒ +5,0 miljoen € ingevolge de opname van HR Rail volgens de vermogensmutatiemethode op geconsolideerde basis;
- ⇒ -0,9 miljoen € ingevolge de verdwijning van de minderheidsdeelnemingen van de Groep B-Logistics.

De **langlopende verplichtingen** bedragen 9 492,4 miljoen €, tegenover 9 415,2 miljoen € op het einde van het vorige boekjaar, d.i. een verschil van +77,2 miljoen €.

A contrario vertonen de **kortlopende verplichtingen** een daling met 284,1 miljoen €, zodat het boekjaar 2015 afgesloten wordt met kortlopende verplichtingen ten bedrage van 2 452,9 miljoen €.

De netto schommeling met -206,9 miljoen € van de **kortlopende verplichtingen** en de **langlopende verplichtingen** kan als volgt verklaard worden:

- (i). -182,5 miljoen € voor de moedervenootschap
Dit verschil vloeit hoofdzakelijk voort uit:
- ✓ een netto toename van de kapitaalsubsidies met 277,5 miljoen €, d.i. de toekenning van 627,3 miljoen € subsidies in 2015, verminderd met de afschrijvingen ten belope van 349,8 miljoen €;
  - ✓ een daling van de financiële schulden met 122,7 miljoen € en van de aan die schulden verbonden afgeleide financiële instrumenten met 72,2 miljoen €;
  - ✓ een daling van de schuld jegens de Staat in het raam van het GEN-Fonds met -147,2 miljoen €;
  - ✓ een daling met 23,8 miljoen € voor de personeelsbeloningen, hoofdzakelijk ten gevolge van ervaringsaanpassingen waaronder vooral de evolutie van de rentevoeten;
  - ✓ een daling van de voorzieningen met 38,8 miljoen €, hoofdzakelijk de voorziening verbonden aan de herstructurering van de vrachtsector (-36,2 miljoen €). Het beschikbaar saldo van deze met goedkeuring van de Europese Commissie gevormde voorziening van 145 miljoen € bedraagt 36,4 miljoen €;
  - ✓ een daling van de in het raam van de gewestelijke cofinancieringen ontvangen voorschotten met 29,9 miljoen €;
- (ii). +14,6 miljoen € voor **Eurogare** m.b.t. de bouwcontracten, waarvan +7,2 miljoen voorzieningen voor risico's en kosten;
- (iii). -36,9 miljoen € voor **Vastgoedmaatschappij Frankrijkstraat**, waarvan -37,0 miljoen verrichtingen in het raam van de verkoop van de Thalys-treinstellen in 2014;
- (iv). -2,1 miljoen € voor de andere entiteiten van de Groep.

De **rechtstreeks aan vaste activa aangehouden voor verkoop verbonden verplichtingen** staan op nul, tegenover 98,9 miljoen € in 2014, ten gevolge van de overdracht buiten de Groep van de controle van de participaties B-Logistics.

Economische schuld

Mio €	31-12-2015	31-12-2014	Δ
Netto financiële schuld	2.757,1	2.694,8	62,3
Cofinancieringen	-14,6	42,2	-56,8
Niet geaffecteerde subsidies	194,8	233,8	-39,0
Leveranciers - klanten	170,6	181,4	-10,8
Economische schuld	3.107,9	3.152,2	-44,3
Schuld ten laste van derde	716,6	729,3	-12,7
Schuld onder eigen beheer	2.391,3	2.422,9	-31,6

Resultatenrekening

Het totaal van de **gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten** van 2015 bedraagt 171,0 miljoen €, d.i. een verbetering met 389,2 miljoen € t.o.v. 2014.

Mio €	31-12-2015	31-12-2014	Δ
Resultaat CASH	0,4	7,2	-6,8
NMBS	-4,1	-5,7	1,6
Groep Eurostation	-2,3	10,9	-13,2
Eurogare	6,9	0,5	6,4
Andere entiteiten	-0,1	1,5	-1,6
Resultaat NON cash	170,6	-225,4	396,0
Resultaat - Totaal	171,0	-218,2	389,2

De bijdrage van de NMBS in het cash-resultaat belooft -4,1 miljoen €, te vergelijken met de +5,6 miljoen € in de enkelvoudige jaarrekening. Het verschil van -9,7 miljoen € vloeit voort uit de afstemming voor wederzijdse prestaties (1,0 miljoen €) en uit de weglating van de ontvangen dividenden (-10,7 miljoen €).

De verbetering met 1,6 miljoen € vloeit hoofdzakelijk voort uit onderstaande elementen, met een impact op het resultaat van :

- ↺ +62 miljoen €, de productiviteitsverbetering bij het personeel;
- ↺ +33 miljoen €, de ingevolge de inbrengen in THI Factory geïnde opleg;
- ↺ -33 miljoen €, de meerwaarde op de verkoop van EBT in 2014;
- ↺ -18 miljoen €, de operationele impact van THI Factory;
- ↺ -18 miljoen €, de infrastructuurvergoedingen (buiten Thalys);
- ↺ -10 miljoen €, de Staatscompensaties;
- ↺ -13 miljoen €, de vrijstelling van storting van de bedrijfsvoorheffing;
- ↺ -8 miljoen €, de verwijlinteressen in het raam van een fiscaal geschil;
- ↺ +7 miljoen €, hoofdzakelijk het laattijdig vrijgeven van terreinen in 2014.

De bijdrage van de Groep Eurostation in het cash-resultaat bedraagt -2,3 miljoen €, tegenover +10,9 miljoen € in 2014, ten gevolge van de ontvangen facturen voor het GGC te Brugge (-7,1 miljoen €) en van de verbrekingsvergoedingen en de beëindiging van opdrachten (-3,0 miljoen €).

De bijdrage van Eurogare in het cash-resultaat neemt met 6,4 miljoen € toe ingevolge de afsluiting van verscheidene projecten.

De schommeling van het resultaat **non-cash** met +396,0 miljoen € komt hoofdzakelijk van de NMBS, waaronder +124,1 miljoen € gerealiseerde meerwaarden op de inbreng in THI Factory, +126,4 miljoen € bij de aan reële waarde (fair value) gewaardeerde financiële instrumenten en +104,8 miljoen € bij de voorzieningen voor risico's en kosten en m.b.t. de personeelsbeloningen.

	31/12/2015	31/12/2014	Δ
VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Bedrijfsinkomsten vóór kapitaalsubsidies			
Omzet	1.207,0	1.329,6	-122,6
Exploitatiesubsidies	1.133,4	1.121,0	12,4
Zelf geproduceerde activa	239,8	190,5	49,3
Overige bedrijfsinkomsten	208,7	152,1	56,6
Totaal bedrijfsinkomsten vóór kapitaalsubsidies	2.788,9	2.793,2	-4,3
Bedrijfskosten vóór afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen			
Aankopen van grondstoffen en handelsgoederen	-89,9	-72,3	-17,6
Diensten en diverse goederen	-1.259,5	-1.329,8	70,3
Personeelskosten	-1.232,7	-1.251,4	18,7
Overige bedrijfskosten	-12,1	-42,3	30,2
Totaal bedrijfskosten vóór afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen	-2.594,2	-2.695,8	101,6
Bedrijfsresultaat vóór kapitaalsubsidies, afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen	194,7	97,4	97,3
Kapitaalsubsidies	350,4	319,2	31,2
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen	-405,0	-379,8	-25,2
Bedrijfsresultaat	140,1	36,8	103,3
Financiële opbrengsten	124,1	178,4	-54,3
Financiële kosten	-146,4	-330,5	184,1
Financieel resultaat - netto	-22,3	-152,1	129,8
Aandeel in het netto-resultaat van de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	3,4	4,0	-0,6
Netto-resultaat uit de voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór belastingen	121,3	-111,3	232,5
Belastingen op het netto-resultaat	-1,4	-0,5	-0,9
Netto-resultaat uit de voortgezette bedrijfsactiviteiten	119,9	-111,8	231,6
BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Netto-resultaat van het boekjaar uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	5,5	-35,5	41,0
NETTO-RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	125,3	-147,3	272,6
Niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die nooit zullen opgenomen worden in het netto-resultaat			
Actuariële verschillen op verplichtingen na uitdiens treading	0,0	0,0	0,0
Actuariële winsten en verliezen	46,0	-69,1	115,1
Belastingen verbonden aan de niet-gerealiseerde resultaten	0,0	0,0	0,0
Aandeel van de niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	1,0	-2,4	3,4
Subtotaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die nooit zullen opgenomen worden in het netto-resultaat	47,0	-71,5	118,5
die later zouden kunnen opgenomen worden in het netto-resultaat			
Omrekeningsverschillen	0,0	0,0	0,0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0,0	0,0	0,0
Belastingen verbonden aan de niet-gerealiseerde resultaten	0,0	0,0	0,0
Aandeel van de niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	-1,3	0,6	-1,9
Subtotaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die later zouden kunnen opgenomen worden in het netto-resultaat	-1,3	0,6	-1,9
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar	45,7	-70,9	116,6
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	171,0	-218,1	389,2

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

De enige significante elementen na balansdatum die een impact kunnen hebben op de financiële staten van de NMBS-Groep, zijn de op 22 maart 2016 te Zaventem en te Brussel gepleegde aanslagen.

De impact ervan op de mobiliteit en dus op de omzet en de kosten, waaronder de kosten voor de veiligheid, kon nog niet geraamd worden.

Vermeldingen over de omstandigheden die een invloed van betekenis kunnen hebben op de ontwikkeling van de Groep

Het individueel door de verschillende ondernemingen van de NMBS-Groep gepubliceerd jaarverslag rechtvaardigt voor elk ervan de omstandigheden die een invloed van betekenis kunnen hebben op de ontwikkeling.

Verder dient opgemerkt dat er momenteel nog geen nieuw beheerscontract werd afgesloten met de Staat.

De voorbereidende werkzaamheden met het oog op de opmaak van een nieuw beheerscontract tussen de NMBS en de Staat werden aangevat. Naast de verplichtingen van de NMBS zal het beheerscontract ook de toelagen bepalen die de NMBS voor haar opdrachten van openbare dienst op het vlak van zowel de investeringen als de exploitatie zal ontvangen, evenals het aanbod en het commercieel beleid en tarifair beleid.

In afwachting werd het beheerscontract 2008-2012 verlengd en werden er voorlopige regels vastgesteld voor de overgangsperiode.

De Belgische federale regering heeft in oktober 2014 haar prioriteiten en haar financiële beperkingen voor de periode 2015-2019 aangekondigd. In het door de Belgische federale regering vastgelegd financieel kader werd beslist dat de toelagen voor de NMBS en Infrabel samen voor de periode 2015-2019 met een samengevoegd bedrag van 2,1 miljard € zouden verminderd worden, te beginnen met een vermindering met 188 miljoen € (dit bedrag zal lineair stijgen tot 663 miljoen € in 2019). Deze verminderingen komen bovenop de herstructureringsmaatregelen van de vorige regering, die een impact blijven hebben op de moedervenootschap.

Toepassing van de in artikel 119 van het Wetboek van Vennootschappen voorziene afwijking

Artikel 119 van het Wetboek van Vennootschappen bepaalt de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. In het laatste lid van dit artikel wordt echter gepreciseerd dat *het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening met het jaarverslag dat is opgesteld op grond van artikel 96 mag gecombineerd worden tot één enkel verslag, in zoverre de vereiste gegevens afzonderlijk worden verstrekt voor de consoliderende vennootschap en het geconsolideerde geheel.*

Voor de andere materies dan die welke in onderhavig verslag zijn besproken, wordt verwezen naar het jaarverslag over de statutaire jaarrekening van de NMBS (= consoliderende vennootschap)

Voor wat specifiek het gebruik van afgeleide financiële instrumenten betreft, verwijzen we naar de toelichtingen in bijlage bij de jaarlijkse financiële verslaggeving, die alle door de normen IAS39 en IFRS7 vereiste vermeldingen en informatie bevatten.

2. Introductie tot de geconsolideerde jaarrekening

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
VAN DE NMBS-GROEP
2015

I. INTRODUCTIE

De geconsolideerde financiële staten van de NMBS-Groep per 31 december 2015 werden opgemaakt met inachtneming van de op die datum gepubliceerde bepalingen van het "IFRS"-referentiekader (International Financial Reporting Standards) zoals goedgekeurd door de Europese Unie, namelijk de door de International Accounting Standards Board ("IASB") gepubliceerde normen en de door het IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee) gepubliceerde interpretaties.

I. CONSOLIDATIEKRING

De consolidatiekring omvat alle vennootschappen die de NMBS-Groep vormen. Deze worden in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen volgens de twee door de IFRS-normen aanvaarde technieken, naargelang de Groep al dan niet controle heeft over de vennootschap, namelijk de integrale consolidatie en de vermogensmutatiemethode.

Evolutie van de consolidatiekring

	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015
Moedervenootschap	1	1	1
Globaal geconsolideerde ondernemingen	33	21	15
Ondernemingen volgens vermogensmutatiemethode	25	21	17
Totaal	59	43	33

-16   -10

De vermindering van het aantal ondernemingen in de consolidatiekring 2014 (-16 ondernemingen) vielen enerzijds ten deel aan de reorganisatie van de spoorsector, anderzijds aan het akkoord van de regering die beslist had om het aantal dochterondernemingen drastisch te verminderen.

Tijdens het jaar 2015 :

- 12 ondernemingen verlaten de consolidatiekring. Het gaat om de ondernemingen van de Groep B-Logistics als gevolg van het akkoord gesloten door NMBS op 19 juni 2015 met een investeringsfonds waarbij ze de controle in haar deelneming B-Logistics heeft overgedragen en een minderheidsdeelneming van 31,12% heeft aangehouden.

- 1 onderneming (B-Logistics) geconsolideerd volgens vermogensmutatiemethode. Inderdaad, de "closing" van de transactie beschreven hierboven heeft op 7 oktober 2015 plaatsgehad en heeft tot gevolg gehad dat B-Logistics een geassocieerde onderneming is geworden waarvan de geconsolideerde jaarrekening volgens de vermogensmutatiemethode wordt verwerkt in de NMBS-consolidatie 2015.
- 1 onderneming is opgericht door de NMBS om het professioneel beheer van haar museum Train World te verzekeren: de VZW Train World.

Andere evenementen in 2015 zonder invloed op de consolidatiekring:

- Kapitaalverhoging van THI Factory via een inbreng in natura door NMBS (HST-treinstellen) en via inbreng in natura en in geld door de SNCF;
- Toepassing van de vermogensmutatiemethode op een geconsolideerde basis (HR Rail maakt een geconsolideerde jaarrekening op en publiceert deze).

II. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2015

1. Balans

ACTIVA

	Mio €	31/12/2015	31/12/2014	Δ
Vaste Activa				
Immateriële activa		263,8	270,7	-6,9
Materiële vaste activa		6.931,3	6.392,5	538,8
Vastgoedbeleggingen		448,0	697,3	-249,3
Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode		368,3	125,5	242,8
Handelsvorderingen en overige debiteuren		799,8	762,9	36,9
Afgeleide financiële instrumenten		276,9	361,8	-84,9
Overige financiële activa		632,8	597,0	35,8
Subtotaal van de vaste activa		9.720,9	9.207,7	513,2
Vlottende Activa				
Voorraden		192,8	184,0	8,8
Handelsvorderingen en overige debiteuren		1.423,0	1.442,6	-19,6
Afgeleide financiële instrumenten		39,4	0,0	39,4
Overige financiële activa		53,0	385,8	-332,8
Belastingvorderingen op het resultaat van het boekjaar		0,0	0,0	0,0
Geldmiddelen en kasequivalenten		417,4	447,6	-30,2
Subtotaal van de vlottende activa		2.125,6	2.460,0	-334,4
Vaste activa aangehouden voor verkoop				
Vaste activa aangehouden voor verkoop		11,8	321,3	-309,5
TOTAAL ACTIVA		11.858,3	11.989,0	-130,7

Het **geheel van de geconsolideerde activa** van de NMBS-Groep per 31 december 2015 vertegenwoordigt een bedrag van 11.858,3 miljoen €, d.i. een verschil van -130,7 miljoen € t.o.v. de afsluiting 2014. **De NMBS vertegenwoordigt 95,36 % van het totaal van de geconsolideerde activa.**

Het grootste gedeelte betreft de **vaste activa** (9.720,9 miljoen €) en meer bepaald de immateriële vaste activa, de materiële vaste activa en de vastgoedbeleggingen (7.643,1 miljoen €), d.i. +282,6 miljoen € t.o.v. 2014. **Van die activa komen 99,37 % van de NMBS.**

De in 2015 bij de NMBS uitgevoerde investeringen bedragen 643,4 miljoen €, waarvan 372,5 miljoen € voor de aankoop en de renovatie van rollend materieel, 132,9 miljoen € voor het onthaal van de reizigers en 110,8 miljoen € voor de bouw en de inrichting van de werkplaatsen. Deze investeringen zijn gefinancierd met kapitaalsubsidies, behalve 7,8

miljoen € gefinancierd op eigen fondsen. Anderzijds bedragen de jaarlijkse afschrijvingen van de NMBS-activa 399,9 miljoen €.

Verder werd in het boekjaar 2015 overgegaan tot een overboeking van 239,8 miljoen € van de rubriek vastgoedbeleggingen naar de rubriek vaste activa – terreinen; het gaat vrijwel uitsluitend om terreinen die in de omgeving van de stations gelegen zijn en die in het raam van de activiteiten van de NMBS worden geëxploiteerd, alsook om terreinen die een strategisch belang hebben voor haar toekomstige activiteiten.

Bovendien stijgen de participaties in volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen vennootschappen met 242,8 miljoen €, waarvan 225,8 miljoen € voortvloeien uit de inbreng van de NMBS in THI Factory.

De **vlottende activa** vertegenwoordigen 2 125,6 miljoen €, tegenover 2 460,0 miljoen € eind 2014, d.i. een daling met 334,4 miljoen €. Deze evolutie van de vlottende activa vloeit hoofdzakelijk voort uit de beleggingen van de liquide middelen van het GEN-Fonds, voor -147,2 miljoen €, en uit Back-to-Back-vorderingen, voor -200,- miljoen €, met name swapovereenkomsten die met de Staat werden gesloten in het raam van de gedeeltelijke overname van de schuld door de Belgische Staat per 1 januari 2005.

De **vaste activa aangehouden voor verkoop** zijn met 309,5 miljoen € gedaald ingevolge de overdracht buiten de Groep van de controle van de participaties B-Logistics (-207,9 miljoen €) en de inbreng van de Thalys-treinstellen (-101,6 miljoen €) in THI Factory.

PASSIVA

	Mio €	31/12/2015	31/12/2014	Δ
Eigen vermogen		-87,0	-262,1	175,1
Langlopende verplichtingen				
Schulden uit personeelsbeloningen		304,2	351,3	-47,1
Voorzieningen		140,6	186,4	-45,8
Financiële schulden		2.586,2	2.414,3	171,9
Afgeleide financiële instrumenten		456,6	552,4	-95,8
Uitgeselde belastingschulden		0,0	0,0	0,0
Handelsschulden		16,0	51,0	-35,0
Subsidies		5.768,3	5.512,1	256,2
Overige schulden		220,5	347,7	-127,2
Subtotaal langlopende verplichtingen		9.492,4	9.415,2	77,2
Kortlopende verplichtingen				
Schulden uit personeelsbeloningen		150,7	126,9	23,8
Voorzieningen		86,2	73,7	12,5
Financiële schulden		961,0	1.253,7	-292,7
Afgeleide financiële instrumenten		34,0	10,5	23,5
Belastingen op het resultaat van het boekjaar		0,9	0,7	0,2
Handelsschulden		387,7	404,2	-16,5
Sociale schulden		96,1	93,6	2,5
Subsidies		336,6	315,3	21,3
Overige schulden		399,7	458,4	-58,7
Subtotaal kortlopende verplichtingen		2.452,9	2.737,0	-284,1
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop				
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop		0,0	98,9	-98,9
Totaal van de verplichtingen		11.945,3	12.251,1	-305,8
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		11.858,3	11.989,0	-130,7

Het geconsolideerd **eigen vermogen** is negatief ten bedrage van 87,0 miljoen €. Ten opzichte van 2014 is het eigen vermogen met 175,1 miljoen € gestegen, nl. :

- +171,0 miljoen € ingevolge het aan de Groep toekomend resultaat van het boekjaar;
- +5,0 miljoen € ingevolge de opname van HR Rail volgens de vermogensmutatiemethode op geconsolideerde basis;
- -0,9 miljoen € ingevolge de verdwijning van de minderheidsdeelnemingen van de Groep B-Logistics.

De **langlopende verplichtingen** bedragen 9 492,4 miljoen €, tegenover 9 415,2 miljoen € op het einde van het vorige boekjaar, d.i. een verschil van +77,2 miljoen €.

De **kortlopende verplichtingen** vertonen een daling met 284,1 miljoen €, zodat het boekjaar 2015 afgesloten wordt met kortlopende verplichtingen ten bedrage van 2 452,9 miljoen €.

De netto schommeling met -206,9 miljoen € van de **kortlopende verplichtingen** en de **langlopende verplichtingen** kan als volgt verklaard worden:

- (v). -182,5 miljoen € voor **NMBS**
 Dit verschil vloeit hoofdzakelijk voort uit:
- ✓ een netto toename van de kapitaalsubsidies met 277,5 miljoen €, d.i. de toekenning van 627,3 miljoen € subsidies in 2015, verminderd met de afschrijvingen ten belope van 349,8 miljoen €;
  - ✓ een daling van de financiële schulden met 122,7 miljoen € en van de aan die schulden verbonden afgeleide financiële instrumenten met 72,2 miljoen €;
  - ✓ een daling van de schuld jegens de Staat in het raam van het GEN-Fonds met -147,2 miljoen €;
  - ✓ een daling met 23,8 miljoen € voor de personeelsbeloningen, hoofdzakelijk ten gevolge van ervaringsaanpassingen waaronder vooral de evolutie van de rentevoeten;
  - ✓ een daling van de voorzieningen met 38,8 miljoen €, hoofdzakelijk de voorziening verbonden aan de herstructurering van de vrachtsector (-36,2 miljoen €). Het beschikbaar saldo van deze met goedkeuring van de Europese Commissie gevormde voorziening van 145 miljoen € bedraagt 36,4 miljoen €;
  - ✓ een daling van de in het raam van de gewestelijke cofinancieringen ontvangen voorschotten met 29,9 miljoen €;
- (vi). +14,6 miljoen € voor **Eurogare** m.b.t. de bouwcontracten, waarvan +7,2 miljoen voorzieningen voor risico's en kosten;
- (vii). -36,9 miljoen € voor **Vastgoedmaatschappij Frankrijkstraat**, waarvan -37,0 miljoen verrichtingen in het raam van de verkoop van de Thalys-treinstellen in 2014 (BTW);
- (viii). -2,1 miljoen € voor de **andere entiteiten van de Groep**.

De **rechtstreeks aan vaste activa aangehouden voor verkoop verbonden verplichtingen** staan op nul, tegenover 98,9 miljoen € in 2014, ten gevolge van de overdracht buiten de Groep van de controle van de participaties B-Logistics.

2. Resultatenrekening

Mio €	31-12-2015	31-12-2014	Δ
Resultaat CASH	0,4	7,2	-6,8
NMBS	-4,1	-5,7	1,6
Groep Eurostation	-2,3	10,9	-13,2
Eurogare	6,9	0,5	6,4
Andere entiteiten	-0,1	1,5	-1,6
Resultaat NON cash	170,6	-225,4	396,0
Resultaat - Totaal	171,0	-218,2	389,2

Het totaal van de **gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten van 2015** bedraagt 171,0 miljoen €, d.i. een verbetering met 389,2 miljoen € t.o.v. 2014.

De bijdrage van de **NMBS** in het **cash-resultaat** beloopt -4,1 miljoen €, te vergelijken met de +5,6 miljoen € in de enkelvoudige jaarrekening. Het verschil van -9,7 miljoen € vloeit voort uit de afstemming voor wederzijdse prestaties (1,0 miljoen €) en uit de weglating van de ontvangen dividenden (-10,7 miljoen €).

De verbetering met 1,6 miljoen € vloeit hoofdzakelijk voort uit onderstaande elementen, met een impact op het resultaat van :

- +62 miljoen €, de productiviteitsverbetering bij het personeel;
- +33 miljoen €, de ingevolge de inbrengen in THI Factory geïnde opleg;
- -33 miljoen €, de meerwaarde op de verkoop van EBT in 2014;
- -18 miljoen €, de operationele impact van THI Factory;
- -18 miljoen €, de infrastructuurvergoedingen (buiten Thalys);
- -10 miljoen €, de Staatscompensaties;
- -13 miljoen €, de vrijstelling van storting van de bedrijfsvoorheffing;
- -8 miljoen €, de verwijlinteressen in het raam van een fiscaal geschil;
- +7 miljoen €, hoofdzakelijk het laattijdig vrijgeven van terreinen in 2014.

De bijdrage van de **Groep Eurostation** in het **cash-resultaat** bedraagt -2,3 miljoen €, tegenover +10,9 miljoen € in 2014, ten gevolge van de ontvangen facturen in 2015 voor het GGC te Brugge (-7,1 miljoen €) en van de verbrekingsvergoedingen en de beëindiging van opdrachten (-3,0 miljoen €).

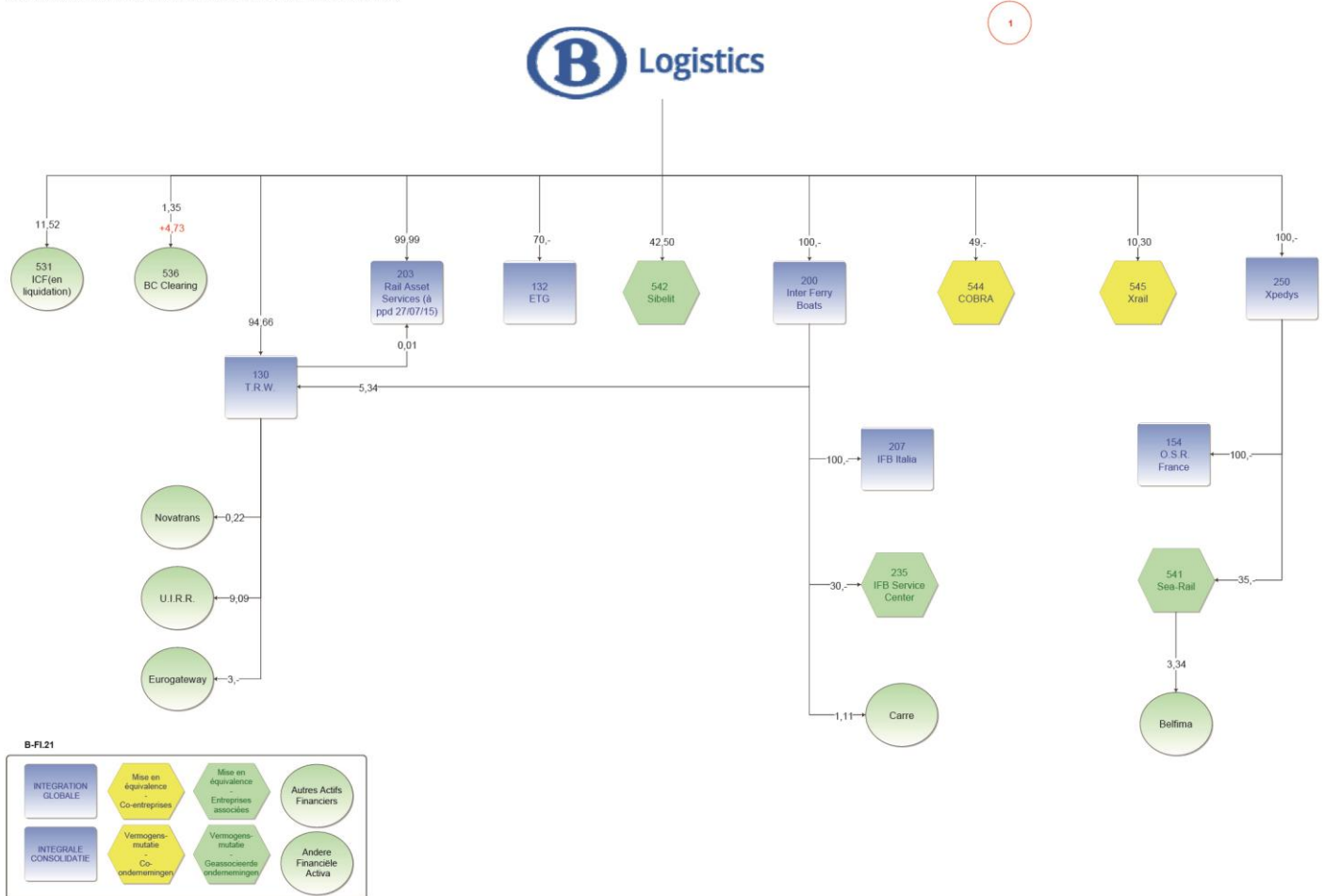
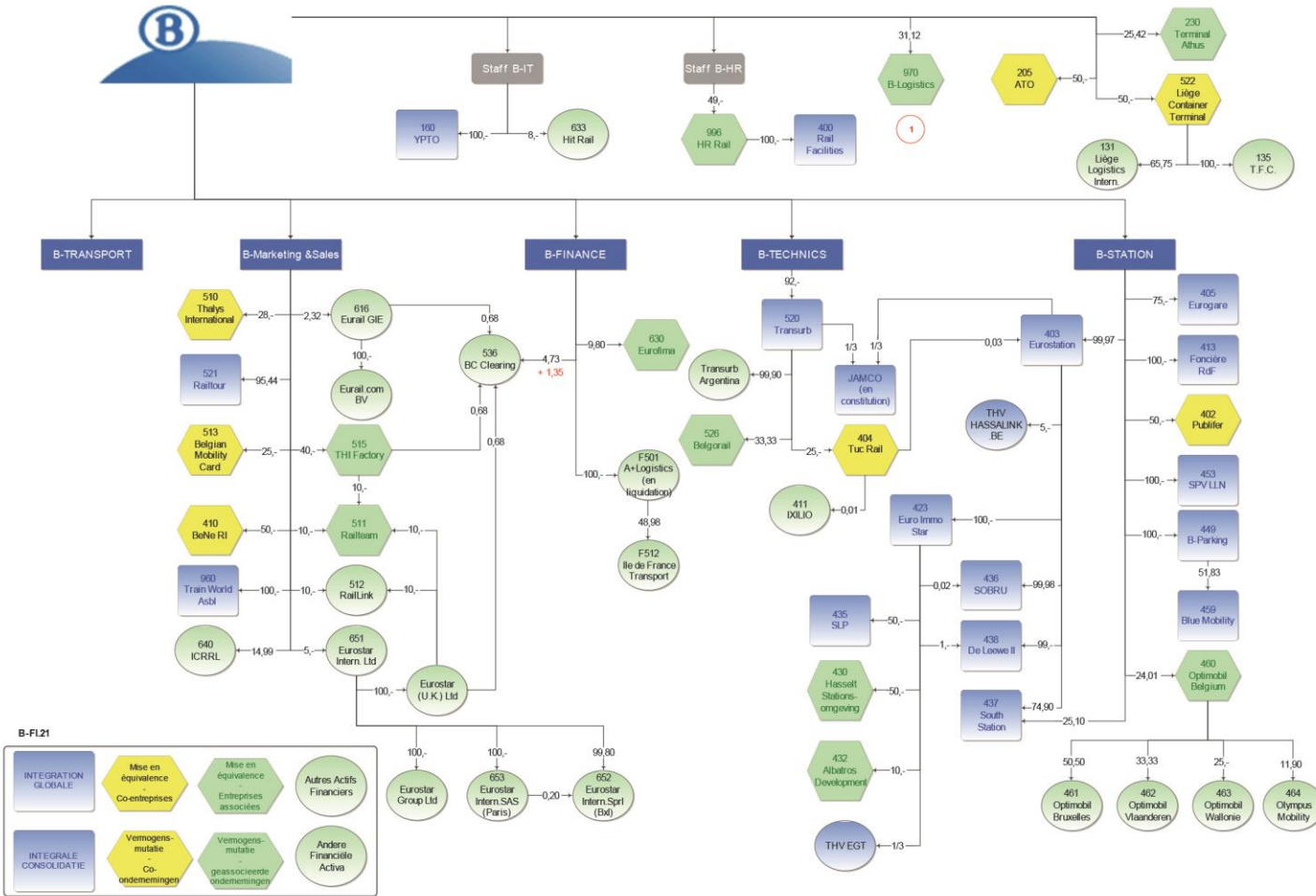
De bijdrage van **Eurogare** in het **cash-resultaat** neemt met 6,4 miljoen € toe ingevolge de afsluiting van verscheidene projecten.

De schommeling van het **resultaat non-cash** met +396,0 miljoen € komt hoofdzakelijk van de NMBS, waaronder +124,1 miljoen € gerealiseerde meerwaarden op de inbreng in THI Factory, +126,4 miljoen € bij de aan reële waarde (fair value) gewaardeerde financiële instrumenten en +104,8 miljoen € bij de voorzieningen voor risico's en kosten en m.b.t. de personeelsbeloningen.

3. Economische schuld

De **economische schuld**, namelijk de financiële netto schuld gecorrigeerd met de cofinancieringen met betrekking tot de investeringen, de ontvangen, maar nog niet aangewende FOD-subsidies en ontvangen voorschotten en het netto saldo van de leveranciers-klienten is als volgt:

	31-12-2015	31-12-2014	Δ
Netto financiële schuld	2.757,1	2.694,8	62,3
Cofinancieringen	-14,6	42,2	-56,8
Niet geïmpacteerde subsidies	194,8	233,8	-39,0
Leveranciers - klienten	170,6	181,4	-10,8
Economische schuld	3.107,9	3.152,2	-44,3
Schuld ten laste van derde	716,6	729,3	-12,7
Schuld onder eigen beheer	2.391,3	2.422,9	-31,6
<i>Ter info: schuld onder eigen beheer NMBS</i>	2.459,4	2.459,4	0,0

3. Financiële staten

Activiteiten

Sinds 1 januari 2014 vormt de NMBS (de "Vennootschap") een nieuwe economische entiteit. De wet van 30 augustus 2013 over de reorganisatie van de Belgische Spoorwegen heeft de grote principes uitgetekend van een grote structurele reorganisatie van de spoorwegactiviteiten in België. De fundamentele principes van deze reorganisatie bestonden erin om de structuren en de rollen van de NMBS Holding, de NMBS en Infrabel, vennootschappen van publiek recht in de zin van de wet van 21 maart 1991 betreffende de reorganisatie van deze bedrijven, te herdefiniëren. Deze reorganisatie van 2014 is beschreven in toelichting 38 van dit rapport.

Onder alle ondernemingen die opgenomen zijn in de consolidatiekring van de NMBS Groep, vertegenwoordigt de NMBS op zich 95,36 % van het actief op 31 december 2015 (95,51 % op 31 december 2014) en 136.516.593,37 EUR EUR (-116.496.045,42 EUR) van het geconsolideerd netto-resultaat (deel Groep) van 125.191.706,44 EUR (-147.322.686,35 EUR) op 31 december 2015 (31 december 2014).

De voornaamste activiteiten van de NMBS zijn de activiteiten van openbare dienst zoals beschreven door het Koninklijk Besluit van 11 december 2013:

- het binnenlands vervoer van reizigers met treinen van de gewone dienst, alsook het aandoen van binnenlandse bestemmingen door hogesnelheidstreinen;
- het grensoverschrijdend vervoer van reizigers;
- de verwerving, het onderhoud, het beheer en de financiering van rollend spoorwagematerieel bestemd voor de uitvoering van de taken bedoeld in de punten hierboven;
- de prestaties die de spoorwegonderneming moet leveren voor de behoeften van de Natie;
- het verwerven, het ontwerp, de bouw, de vernieuwing, het onderhoud en het beheer van de stations, de onbemande stopplaatsen en hun aanhorigheden;
- de instandhouding van het historisch patrimonium betreffende de spoorwegexploitatie;
- de veiligheids- en bewakingsactiviteiten op het gebied van de spoorwegen;
- de andere opdrachten van openbare dienst waarmee zij belast is door of krachtens de wet.

Op 31 december 2014 omvatte de NMBS Groep eveneens de Groep B-Logistics (groep activa aangehouden voor verkoop) waarvan de belangrijkste activiteiten de diensten van goederenvervoer via het spoor zijn. In 2015 heeft de NMBS de controle op de Groep B-Logistics afgestaan. Deze operatie wordt gedetailleerd in de toelichtingen 8 en 15 van dit rapport.

Juridisch statuut

De NMBS NV is een naamloze vennootschap van publiek recht waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is in de Frankrijkstraat 56, 1060 Brussel. Ze is ingeschreven onder het ondernemingsnummer 0203.430.576. De laatste wijziging van de gecoördineerde statuten werd op 9 mei 2014 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Jaarrekeningen

De geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2015, opgemaakt volgens het IFRS-referentiekader, werden vastgelegd door de Raad van Bestuur van de NMBS op 29 april 2016. De cijfers hernomen in dit document zijn uitgedrukt in euro (EUR), tenzij anders vermeld.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de NMBS is als volgt samengesteld:

Fontinoy Jean-Claude	Voorzitter van de Raad van Bestuur
Cornu Jo	Gedelegeerd Bestuurder
Bruyninckx Eddy	Bestuurder
Cloquet Jean-Jacques	Bestuurder sinds 27 mars 2015
Delwart Valentine	Bestuurder
Joris Luc	Bestuurder tot 27 februari 2015
Lauwers Kris	Bestuurder
Leburton Valérie	Bestuurder
Lorand Renaud	Bestuurder
Schatteman Saskia	Bestuurder
Sterckx Dirk	Bestuurder

Commissarissen

Leden van het College van Commissarissen van de NMBS:

Grant Thornton Bedrijfsrevisoren CVBA vertegenwoordigd door Ria Verheyen

Mazars Réviseurs d'entreprises SCRL vertegenwoordigd door Philippe Gossart

Het Rekenhof vertegenwoordigd door Michel de Fays en Rudi Moens

I. BALANS

ACTIVA

		31/12/2015	31/12/2014
Toelichting			
Vaste Activa			
Immateriële activa	5	263.776.464,16	270.661.723,16
Materiële vaste activa	6	6.931.336.556,47	6.392.485.824,45
<i>A. Terreinen</i>		895.281.208,82	585.522.458,45
<i>B. Gebouwen</i>		773.957.454,47	850.343.140,90
<i>C. Spoorweginfrastructuur</i>		45.812.141,39	43.962.149,98
<i>D. Rollend spoorwagematerieel</i>		4.034.780.569,91	4.036.556.018,33
<i>E. Installaties en diverse uitrustingen</i>		194.230.110,12	190.961.427,35
<i>F. Materiële vaste activa in aanbouw</i>		987.275.071,76	685.140.629,44
Vastgoedbeleggingen	7	448.021.555,38	697.336.726,58
Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	8	368.316.030,60	125.547.974,04
Handelsvorderingen en overige debiteuren	9	799.755.048,28	762.912.963,14
Afgeleide financiële instrumenten	11	276.915.944,49	361.829.165,07
Overige financiële activa	12	632.774.360,44	596.951.703,28
Subtotaal van de vaste activa		9.720.895.959,82	9.207.726.079,72
Vlottende Activa			
Voorraden	13	192.768.945,46	184.018.455,31
Handelsvorderingen en overige debiteuren	9	1.422.962.935,45	1.442.644.337,90
Afgeleide financiële instrumenten	11	39.405.719,19	-
Overige financiële activa	12	53.003.165,53	385.760.389,20
Geldmiddelen en kasequivalenten	14	417.458.342,68	447.575.672,06
Subtotaal van de vlottende activa		2.125.599.108,31	2.459.998.854,47
Vaste activa aangehouden voor verkoop			
Vaste activa aangehouden voor verkoop	15	11.834.472,37	321.304.348,82
TOTAAL ACTIVA		11.858.329.540,50	11.989.029.283,01

Op 31 december 2014 omvatten de vaste activa aangehouden voor verkoop onder andere de activa van de Groep B-logistics (207.975.710,84 EUR) en van THI Factory (101.715.789,78 EUR). Op 1 april 2015, in het kader van de inbreng van een onderneming, heeft de NMBS TGV-treinstellen ingebracht in THI Factory. In oktober 2015 heeft de NMBS de controle op haar deelneming in B-Logistics afgestaan en heeft bijgevolg geen enkele invloed van betekenis meer. Vanaf deze datum wordt de Groep B-Logistics geboekt als deelneming volgens de vermogensmutatiemethode. Deze operaties worden gedetailleerd in de toelichtingen 8 en 15.

Bepaalde herclassificeringen tussen materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen hebben plaatsgevonden in 2015 (zie toelichting 5). De vergelijkende cijfers op 31 december 2014 werden niet herwerkt.

EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN

	31/12/2015	31/12/2014	
Toelichting			
Eigen vermogen			
Kapitaal	17	249.022.345,57	249.022.345,57
Geconsolideerde reserves	18 -	338.875.015,19	514.948.967,72
Eigen vermogen Groep	-	89.852.669,62	265.926.622,15
Minderheidsbelangen		2.902.785,96	3.808.208,92
Totaal eigen vermogen	-	86.949.883,66	262.118.413,23
Langlopende verplichtingen			
Schulden uit personeelsbeloningen	19	304.200.221,55	351.324.717,88
Voorzieningen	20	140.632.865,99	186.418.650,38
Financiële schulden	21	2.586.178.042,22	2.414.265.055,04
Afgeleide financiële instrumenten	11	456.579.639,07	552.379.101,95
Uitgestelde belastingenschulden	22	27.914,79	29.820,54
Handelsschulden	23	15.972.922,56	50.967.265,17
Subsidies	25	5.768.300.516,58	5.512.079.245,21
Overige schulden	26	220.472.652,76	347.740.222,32
Subtotaal langlopende verplichtingen		9.492.364.775,52	9.415.204.078,49
Kortlopende verplichtingen			
Schulden uit personeelsbeloningen	19	150.729.038,15	126.881.444,37
Voorzieningen	20	86.146.786,18	73.650.412,21
Financiële schulden	21	961.036.581,81	1.253.737.498,82
Afgeleide financiële instrumenten	11	34.039.570,89	10.474.254,85
Belastingenschulden op het resultaat van het boekjaar		857.796,05	710.254,79
Handelsschulden	23	387.712.315,91	404.228.210,04
Sociale schulden	24	96.139.641,84	93.643.994,62
Subsidies	25	336.554.072,79	315.253.169,31
Overige schulden	26	399.698.845,02	458.428.497,96
Subtotaal kortlopende verplichtingen		2.452.914.648,64	2.737.007.736,97
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop			
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor verkoop	15	-	98.935.880,78
Totaal van de verplichtingen		11.945.279.424,16	12.251.147.696,24
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		11.858.329.540,50	11.989.029.283,01

Op 31 december 2014 omvatten de verplichtingen in verband met de vaste activa aangehouden voor verkoop enkel de passiva van de Groep B-Logistics waarvan de NMBS de controle heeft afgestaan in 2015 (zie toelichting 8 en 15).

II. OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

		31/12/2015	31/12/2014
VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
	<u>Toelichting</u>		
Bedrijfsinkomsten vóór kapitaalsubsidies			
Omzet	27	1.206.969.883,32	1.303.617.410,19
Exploitatiesubsidies	25	1.133.441.161,34	1.147.024.245,95
Zelf geproduceerde activa		239.768.299,44	190.453.541,71
Overige bedrijfsinkomsten	27	208.737.750,85	152.128.940,65
Totaal bedrijfsinkomsten vóór kapitaalsubsidies		2.788.917.094,95	2.793.224.138,50
Bedrijfskosten vóór afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen			
Aankopen van grondstoffen en handelsgoederen	-	89.893.316,48	72.251.282,63
Diensten en diverse goederen	27	1.259.529.065,68	1.329.855.961,13
Personeelskosten	28	1.232.699.172,58	1.251.407.852,01
Overige bedrijfskosten	27	12.136.842,83	42.289.790,20
Totaal bedrijfskosten vóór afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen	-	2.594.258.397,57	2.695.804.885,97
Bedrijfsresultaat vóór kapitaalsubsidies, afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen		194.658.697,38	97.419.252,53
Kapitaalsubsidies		350.364.446,40	319.198.212,99
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen verliezen	-	404.964.261,91	379.857.623,02
Bedrijfsresultaat		140.058.881,87	36.759.842,50
Financiële opbrengsten	29	124.038.927,24	178.418.823,56
Financiële kosten	29	146.387.055,50	330.477.668,71
Financieel resultaat - netto	-	22.348.128,26	152.058.845,15
Aandeel in het netto-resultaat van de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode		3.449.048,36	4.008.638,16
Netto-resultaat uit de voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór belastingen		121.159.801,97	111.290.364,49
Belastingen op het netto-resultaat	30	1.393.014,60	508.448,73
Netto-resultaat uit de voortgezette bedrijfsactiviteiten		119.766.787,37	111.798.813,22
BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Netto-resultaat van het boekjaar uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	15	5.472.022,04	35.466.062,53
NETTO-RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		125.238.809,41	147.264.875,75
Niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die nooit zullen opgenomen worden in het netto-resultaat			
Actuariële verschillen op verplichtingen na uitdiens-treding		-	-
Actuariële winsten en verliezen		45.998.995,50	69.076.355,97
Belastingen verbonden aan de niet-gerealiseerde resultaten	30	-	-
Aandeel van de niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode		1.049.137,73	2.415.087,03
Subtotaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die nooit zullen opgenomen worden in het netto-resultaat		47.048.133,23	71.491.443,00
die later zouden kunnen opgenomen worden in het netto-resultaat			
Omrekeningsverschillen		-	-
Voor verkoop beschikbare financiële activa	12	-	-
Belastingen verbonden aan de niet-gerealiseerde resultaten	30	-	-
Aandeel van de niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	-	1.321.397,00	603.780,64
Subtotaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar die later zouden kunnen opgenomen worden in het netto-resultaat	-	1.321.397,00	603.780,64
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten voor het boekjaar		45.726.736,24	70.887.662,36
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN		170.965.545,64	218.152.538,11

	31/12/2015		31/12/2014
Netto-resultaat van het boekjaar toe te rekenen aan			
Aandeelhouders van de onderneming	125.191.706,44	-	147.322.686,35
Minderheidsbelangen	47.102,96		57.810,60
	125.238.809,41	-	147.264.875,75
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toe te rekenen aan			
Aandeelhouders van de onderneming	170.918.442,68	-	218.210.348,70
Minderheidsbelangen	47.102,96		57.810,60
	170.965.545,64	-	218.152.538,11

Als gevolg van het Koninklijk Besluit van 2 juli 2015 dat het Koninklijk Besluit van 21 december 2013 wijzigt, werden bepaald Staatstussenkomsten (OMNIO en woon-school treinkaarten) heringedeeld van omzet naar exploitatiesubsidies. De vergelijkende cijfers 2014 werden herwerkt voor een bedrag van 25.967.000,00 EUR (zie toelichting 25.2).

Het netto-resultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten geven het netto-resultaat van de Groep B-Logistics weer. In 2015, geeft dit het netto-resultaat van de Groep-B-Logistics weer tot op het moment dat de NMBS de controle ervan heeft afgestaan (7 oktober 2015).

III. MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

	Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de groep			Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
	Kapitaal	Geconsolideerde reserves	Totaal		
Toelichting					
Per 1 januari 2014	741.778.929,39	723.292.895,96	1.465.071.825,35	3.698.219,02	1.468.770.044,37
Reorganisatie	-492.756.583,82	-1.020.417.660,51	-1.513.174.244,33		-1.513.174.244,33
Netto-resultaat 2014		-147.322.686,35	-147.322.686,35	57.810,60	-147.264.875,75
Niet-gerealiseerde resultaten 2014		-70.887.662,36	-70.887.662,36		-70.887.662,36
Betaalde dividenden aan houders van			0,00	-11.287,50	-11.287,50
Wijzigingen consolidatiekring - uit			0,00	-183.793,38	-183.793,38
Wijzigingen consolidatiekring - in			0,00	247.259,86	247.259,86
Andere bewegingen van het eigen vermogen		386.145,10	386.145,10		386.145,10
Afrondingen		0,44	0,44	0,32	0,76
Per 31 december 2014	17 & 18 249.022.345,57	-514.948.967,72	-265.926.622,15	3.808.208,92	-262.118.413,23
Per 1 januari 2015	249.022.345,57	-514.948.967,72	-265.926.622,15	3.808.208,92	-262.118.413,23
Netto-resultaat 2015		125.191.706,44	125.191.706,44	47.102,96	125.238.809,40
Niet-gerealiseerde resultaten 2015		45.726.736,24	45.726.736,24	0,00	45.726.736,24
Betaalde dividenden aan houders van minderheidsbelangen			0,00	-14.287,50	-14.287,50
Andere bewegingen van het eigen vermogen		5.155.509,85	5.155.509,85	-938.238,42	4.217.271,43
Per 31 december 2015	17 & 18 249.022.345,57	-338.875.015,19	-89.852.669,62	2.902.785,96	-86.949.883,66

De andere bewegingen van het eigen vermogen in 2015 van 5.155.509,85 EUR omvatten voor 5.154.399,24 EUR de opname volgens vermogensmutatiemethode op geconsolideerde basis van HR Rail die op individuele basis opgenomen was volgens de vermogensmutatiemethode in 2014 (zie toelichting 18).

IV. KASSTROOMOVERZICHT

	31/12/2015	31/12/2014
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Netto-res ultaat van het boekjaar	125.238.809,40	-147.264.875,75
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa aangehouden voor verkoop	403.498.914,04	430.809.868,54
Waardeverminderingen op voorraden, handelsvorderingen en overige debiteuren	4.944.150,81	21.934.803,33
(Meerwaarden) / minderwaarden op overdrachten van handelsvorderingen en overige debiteuren	1.166,00	-58.195,40
Wijzigingen reële waarde van afgeleide financiële instrumenten	-38.153.282,83	80.935.762,58
Wijzigingen reële waarde en bijzondere waardeverminderingen op andere financiële activa en financiële schulden	-1.464.162,60	15.044.187,70
(Meerwaarden) / minderwaarden op de realisatie van materiële en immateriële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa aangehouden voor verkoop	-5.222.399,35	-6.277.584,13
(Meerwaarde) op de realisatie van activiteiten (aan THI Factory)	-156.624.210,22	
(Meerwaarden) / minderwaarden op de realisatie van financiële activa		-33.475.298,58
(Meerwaarden) / minderwaarden op de realisatie van dochterondernemingen en investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode		-4.762.156,62
Inresulfaatname van de commissies op transacties van alternatieve financiering	-10.318.106,95	-67.529.128,80
Voorzieningen	-33.289.410,42	-19.407.037,80
Personeelsbeloningen	22.722.092,95	-25.267.286,83
Inresulfaatname van kapitaalsubsidies	-350.364.446,40	-319.629.252,21
Rentebaten en -lasten, netto	44.922.188,95	43.352.338,59
Aandeel in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	-3.449.048,36	-4.008.638,16
Winstbelastingen	1.393.014,60	508.448,73
Omrekeningsverschillen	491.153,23	-2.715.746,23
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	4.326.422,85	-37.809.791,04
Netto wijziging in de behoefte aan bedrijfskapitaal		
Voorraden	-11.066.651,26	-8.147.710,42
Handelsvorderingen en overige debiteuren	74.246.166,77	-64.590.022,53
Handelsschulden, sociale schulden en overige schulden	-224.655.676,28	-159.387.990,59
	-161.476.160,77	-232.125.723,54
Kasstroom uit operationele activiteiten voor belastingen	-157.149.737,92	-269.935.514,58
Betaalde belastingen	-1.247.379,09	-382.233,62
NETTO KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	-158.397.117,01	-270.317.748,20

31/12/2015

31/12/2014

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN

Verwerving van immateriële en materiële vaste activa, en vastgoedbeleggingen	-717.810.050,19	-743.698.936,44
Verwerving van financiële activa	-52.233.608,17	-166.642.481,57
Ontvangen kapitaalsubsidies	632.890.445,93	675.741.143,08
Ontvangsten uit realisatie van immateriële en materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en activa aangehouden voor verkoop	27.001.691,96	17.502.175,02
Ontvangsten uit realisatie van onderneming	32.500.000,00	
Ontvangsten uit realisatie van overige financiële activa	383.690.424,63	131.678.504,32
Ontvangsten uit realisatie van dochterondernemingen en deelnemingen opgenomen volgens vermogensmuatiemethode		7.966.795,93
Ontvangen interesten	61.153.756,50	64.640.251,96
Ontvangen dividenden	2.046.052,06	2.095.903,53
NETTO KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	369.238.712,72	-10.716.644,17

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Toename van financiële schulden	407.488.691,20	593.433.810,75
Aflossing van financiële schulden	-558.406.299,76	-404.096.064,08
Netto aflossing/betalingen op afgeleide financiële instrumenten	17.514.729,63	-24.985.999,57
Betaalde interesten	-107.541.758,66	-113.151.637,60
Betaalde dividenden	-14.287,50	-11.287,50
NETTO KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	-240.958.925,09	51.188.822,00
(AFNAME) / TOENAME VAN GELDMIDDELEN, KASEQUIVALENTEN EN VOORSCHOTTEN IN REKENING-COURANT	-30.117.329,38	-229.845.570,37
GELDMIDDELEN, KASEQUIVALENTEN EN VOORSCHOTTEN IN REKENING-COURANT BEGIN BOEKJAAR (toelichting 14)	447.575.672,06	677.421.242,43
GELDMIDDELEN, KASEQUIVALENTEN EN VOORSCHOTTEN IN REKENING-COURANT EINDE BOEKJAAR (toelichting 14)	417.458.342,68	447.575.672,06

3.1 Toelichtingen bij de rekening

V. TOELICHTINGEN

Toelichting 1 - Samenvatting van de belangrijkste waarderingsregels	37
Toelichting 2 - Beheer van de middelen	58
Toelichting 3 - Significante inschattingen en beoordelingen	79
Toelichting 4 - Consolidatiekring van de NMBS Groep	82
Toelichting 5 - Immateriële activa	86
Toelichting 6 - Materiële vaste activa	90
Toelichting 7 - Vastgoedbeleggingen	93
Toelichting 8 - Investerings opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	96
Toelichting 9 - Handelsvorderingen en overige debiteuren	101
Toelichting 10 - Onderhanden projecten in opdracht van derden	104
Toelichting 11 - Afgeleide financiële instrumenten	104
Toelichting 12 - Overige financiële activa	107
Toelichting 13 - Voorraden	108
Toelichting 14 - Geldmiddelen en kasequivalenten	110
Toelichting 15 - Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	111
Toelichting 16 - Bedrijfscombinaties	117
Toelichting 17 - Kapitaal	118
Toelichting 18 - Geconsolideerde reserves	119
Toelichting 19 - Personeelsbeloningen	120
Toelichting 20 - Voorzieningen	128
Toelichting 21 - Financiële schulden	130
Toelichting 22 - Uitgestelde belastingvorderingen / schulden	135
Toelichting 23 - Handelsschulden	136
Toelichting 24 - Sociale schulden	137
Toelichting 25 - Subsidies	138
Toelichting 26 - Overige schulden	141
Toelichting 27 - Bedrijfsinkomsten en bedrijfskosten	142
Toelichting 28 - Personeelskosten	145
Toelichting 29 - Financiële opbrengsten en financiële kosten	146
Toelichting 30 - Kosten van belastingen op de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	148
Toelichting 31 - Voorwaardelijke activa en verplichtingen	149

Toelichting 32 - Bijkomende informatie over de financiële instrumenten	150
Toelichting 33 - Transacties van alternatieve financiering	152
Toelichting 34 - Rechten en verplichtingen	154
Toelichting 35 - Informatie betreffende verbonden partijen	155
Toelichting 36 - Erelonen van de commissaris	158
Toelichting 37 - Gebeurtenissen na balansdatum	159
Toelichting 38 - Reorganisatie	160

Toelichting 1 - Samenvatting van de belangrijkste waarderingsregels

1.1 Presentatiebasis en conformiteitsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van de NMBS Groep per 31 december 2015 werd opgesteld in overeenstemming met de "IFRS" (International Financial Reporting Standards) zoals deze goedgekeurd werden door de Europese Unie en conform de op, deze datum, gepubliceerde standaarden van de International Accounting Standards Board "IASB" en interpretaties van "IFRIC" (International Financial Reporting Interpretations Committee),

Deze geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de volgende waarderingsregels waarbij:

- bepaalde financiële vaste activa en passiva opgenomen worden tegen hun reële waarde: afgeleide financiële instrumenten, financiële activa aangehouden voor verkoop, financiële activa tegen reële waarde via het netto-resultaat en financiële verplichtingen tegen reële waarde via het netto-resultaat;
- bepaalde elementen van het patrimonium opgenomen worden op basis van hun contante waarde: langlopende schulden en vorderingen waarbij er geen of een niet-marktconforme interest aangerekend wordt, evenals langlopende voorzieningen. De gebruikte disconteringsvoet is gebaseerd op de IRS-curve in functie van de onderliggende looptijd, met uitzondering van de schulden als gevolg van de toepassing van IAS 19 voor dewelke de toegepaste disconteringsvoet gebaseerd is op het marktrendement op de afsluitingsdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie, overeenkomstig hun looptijd;
- andere balanselementen opgenomen worden volgens het kostprijsmodel met uitzondering van bepaalde herwaarderingen van bepaalde materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen voor dewelke de NMBS Groep geopteerd heeft voor de waardering tegen reële waarde op de datum van overgang naar IFRS (1 januari 2013) en het gebruik van deze reële waarde als veronderstelde kostprijs op deze datum van overgang (voornamelijk terreinen).

De volgende nieuwe standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties zijn voor het eerst verplicht van toepassing voor het boekjaar beginnend op 1 januari 2015:

- standaarden die van toepassing zijn binnen de NMBS Groep :
  - IFRIC 21 'Heffingen', verplicht voor boekjaren startend vanaf 17 juni 2014.
- standaarden die momenteel niet van toepassing zijn binnen de NMBS Groep:
  - Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden (2011-2013 cyclus):
    - IFRS 1 'Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards';
    - IFRS 3 'Bedrijfscombinaties';
    - De uitzondering voor portefeuilles in IFRS 13;
    - Het verband tussen IFRS 3 'Bedrijfscombinaties' en IAS 40 'Vastgoedbeleggingen'.

De volgende standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties, die gepubliceerd zijn door de IASB en goedgekeurd door de Europese Unie zijn nog niet verplicht van toepassing zijn voor het boekjaar startend op 1 januari 2015:

- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden (2010-2012 cyclus) die kleine wijzigingen met zich meebrengen voor bepaalde standaarden, waaronder:
  - IFRS 13 'Korte termijn vorderingen en schulden';
  - IAS 7 'Geactiveerde interestbetalingen';
  - IAS 24 'Managers op sleutelposities'.
- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden (2012-2014 cyclus) met kleine wijzigingen aan 4 standaarden: IFRS 5 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten', IAS 19 'Personeelsbeloningen', IFRS 7 'Financiële instrumenten: toelichtingen' en IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving'.
- Wijzigingen aan IAS 1 'Presentatie van de jaarrekening'. Deze wijzigingen zijn bedoeld om de toepassing van het begrip materialiteit te verduidelijken.
- Wijzigingen aan IAS 16 'Materiële vaste activa' en IAS 38 'Immateriële activa' betreffende afschrijvingen, met betrekking tot de verduidelijking van de aanvaardbare afschrijvingsmethodes.
- Wijzigingen aan IAS 27 'Enkelvoudige jaarrekening' met betrekking tot de vermogensmutatiemethode.

Deze standaarden werden niet vervroegd toegepast en de analyse van de potentiële impact op de rekeningen van de NMBS Groep is momenteel aan de gang.

De wijzigingen aan de standaard IAS 19 'Toegezegde pensioenregelingen' evenals de volgende jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden (2010-2012 cyclus):

- IFRS 2 'Voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging';
- IFRS 3 'De boekhoudkundige verwerking van voorwaardelijke vergoedingen tijdens bedrijfscombinaties';
- IFRS 8 'Het samenvoegen van operationele segmenten' en 'De reconciliatie van het gerapporteerde segment activa met de totale activa van de onderneming';
- IAS 16/38 'Herwaarderingsmethode – proportionele (pro rata) herziening van de gecumuleerde afschrijvingen'

zijn niet van toepassing op de NMBS Groep.

Wijzigingen aan IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten' betreffende de verwerving van een belang in een gezamenlijke activiteit werden vervroegd toegepast. De gepubliceerde wijzigingen verduidelijken de wijze waarop de aanschaffing van investeringen in een gemeenschappelijke onderneming, waarvan de activiteit uit een bedrijf bestaat ('business'), geboekt worden.

De analyse van de potentiële impact op de rekeningen van de NMBS Groep is momenteel aan de gang voor de volgende standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretatie, die werden gepubliceerd door de IASB, maar nog niet werden goedgekeurd door de Europese Unie op 31 december 2015:

- IFRS 9 'Financiële instrumenten'. De standaard behandelt de classificatie, waardering en het niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen.
- IFRS 15 'Opbrengsten uit contracten aangaande met klanten'.
- IFRS 16 'Leaseovereenkomsten'. Deze standaard behandelt de opname, waardering, en informatieverschaffing van leaseovereenkomsten. Ze omvat een uniek boekingsmodel door de leasingnemer.
- Wijziging aan IFRS 9 'Financiële instrumenten' inzake "hedge accounting". De wijzigingen introduceren een nieuw model voor hedge accounting om de activiteiten inzake risicobeheer beter te kunnen weergeven in de jaarrekening.
- Wijzigingen aan IFRS 12 'Toelichting van belangen in andere entiteiten, IFRS 10 'De geconsolideerde jaarrekening', IAS 28 'Investeringen in geassocieerde

deelnemingen en belangen in joint ventures'. Deze wijzigingen beogen de vermindering van de discrepanties tussen de bepalingen van de standaarden IFRS 10 en IAS 28 met betrekking of de verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en een geassocieerde onderneming of joint-venture.

Het geconsolideerde eigen vermogen van de NMBS Groep per 31 december 2015 is negatief ten bedrage van -86.949.883,66 EUR. De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens het continuïteitsbeginsel van de voornaamste activiteiten van de NMBS Groep. De NMBS Groep beschikt over de mogelijkheid om beroep te doen op een garantie van de Belgische Staat van maximum 1.138 miljoen EUR (de NMBS Groep heeft geen beroep gedaan op deze Staatsgarantie en heeft momenteel niet de intentie om hierop een beroep te doen). We constateren dat de kapitaalsubsidies (6.104.854.589,37 EUR per 31 december 2015), die bijna de volledige investeringen van de NMBS Groep financieren, geboekt worden als schulden volgens de IFRS-normen.

1.2 Consolidatie

1.2.1 Dochterondernemingen

De activa, passiva, rechten en verplichtingen, baten en lasten van de NMBS en de dochterondernemingen waarover zij zeggenschap uitoefenen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode. Zeggenschap is de macht om het financiële en operationele beleid van een entiteit te sturen teneinde voordelen te verkrijgen uit haar activiteiten. Deze zeggenschap wordt verondersteld te bestaan indien de NMBS Groep meer dan de helft van de stemrechten bezit. Deze veronderstelling kan worden weerlegd indien er tastbaar bewijs is van het tegenovergestelde. Er wordt rekening gehouden met het bestaan van uitoefenbare of onmiddellijk converteerbare potentiële stemrechten bij de beoordeling of er wel of geen zeggenschap is. Het aspect "zeggenschap" werd beoordeeld volgens de norm IFRS 10.

Een dochteronderneming wordt geconsolideerd vanaf de overnamedatum, namelijk de datum waarop de zeggenschap overgedragen wordt aan de overnemende partij. Vanaf deze datum neemt de moedermaatschappij (de overnemende partij) het resultaat van de dochteronderneming op in het geconsolideerd gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat en neemt zij de activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen verworven tegen hun reële waarde, met inbegrip van een eventuele goodwill voortvloeiend uit de overname, op in de geconsolideerde balans. Een dochteronderneming wordt niet langer geconsolideerd vanaf de datum waarop de NMBS Groep niet langer de zeggenschap heeft.

"Common control" transacties worden verwerkt volgens de "predecessor" boekhoudmethode.

Voor consolidatiedoeleinden dienen de intra-groepsaldi en -transacties volledig geëlimineerd te worden. De niet-gerealiseerde intra-groepswinsten en -verliezen worden herwerkt.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld gebruikmakend van homogene waarderingsregels voor de transacties of andere gelijkaardige gebeurtenissen binnen de NMBS Groep.

1.2.2 Entiteiten waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en geassocieerde deelnemingen

De entiteiten waarover de NMBS Groep samen met één of meerdere partijen gezamenlijke zeggenschap uitoefent, krachtens een contractuele afspraak met deze partijen, evenals de geassocieerde deelnemingen waarover de NMBS Groep een invloed van betekenis uitoefent zonder zeggenschap uit te oefenen, worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

1.2.3 Goodwill en negatieve consolidatieverschillen

In het geval van een overname van een entiteit, wordt het verschil op de overnamedatum tussen de kostprijs van het belang en de reële waarde van de identificeerbare verworven activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen, opgenomen als goodwill onder de activa (in het geval van een positief verschil) of onmiddellijk opgenomen in het netto-resultaat (in het geval van een negatief verschil).

Goodwill wordt niet afgeschreven maar wordt jaarlijks onderworpen aan een test op bijzondere waardevermindervers verliezen.

1.2.4 Omrekening van de jaarrekeningen van dochterondernemingen opgesteld in vreemde valuta

Alle monetaire en niet-monetaire activa en passiva worden omgerekend in de geconsolideerde jaarrekening gebruikmakend van de slotkoersmethode. De baten en lasten worden omgerekend gebruikmakend van de gemiddelde koers voor de beschouwde periode. De omrekeningsverschillen worden geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten.

1.2.5 Minderheidsbelangen

Belangen die geen aanleiding geven tot zeggenschap vertegenwoordigen het gedeelte van het resultaat en de netto-activa niet in het bezit van de NMBS Groep en worden apart voorgesteld in de geconsolideerde jaarrekening en de geconsolideerde balans, onder het eigen vermogen, in een andere rubriek dan het eigen vermogen toerekenbaar aan de NMBS Groep. Het aspect "zeggenschap" werd beoordeeld volgens de norm IFRS 10.

De NMBS Groep beschouwt transacties met minderheidsaandeelhouders als transacties met aandeelhouders van de NMBS Groep. Voor aankopen uit minderheidsbelangen wordt het verschil tussen de prijs die betaald werd en het overeenstemmende verworven aandeel tegen de boekwaarde van de netto-activa van de dochteronderneming opgenomen in het eigen vermogen.

1.3 Transacties in vreemde valuta

De jaarrekening van elke entiteit van de NMBS Groep wordt voorgesteld in de valuta van de primaire economische omgeving in dewelke de entiteit haar activiteiten uitoefent (functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening van de NMBS Groep wordt uitgedrukt in de functionele valuta van de moedermaatschappij, te weten de euro, die de presentatievaluta van de geconsolideerde jaarrekening is.

De transacties in vreemde valuta worden omgezet in de functionele valuta van de entiteiten, gebruikmakend van de wisselkoers van kracht op de datum van de transacties. De wisselkoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en

uit de omrekening van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde deviezen aan de wisselkoersen van toepassing bij de afsluiting, worden erkend in het netto-resultaat.

1.4 Immateriële activa

Een immaterieel actief wordt opgenomen in de balans indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1. het actief is identificeerbaar, dit betekent dat het ofwel afscheidbaar is (indien het individueel verkocht, verplaatst of verhuurd kan worden), ofwel voortvloeit uit contractuele of juridische rechten;
2. het is waarschijnlijk dat het actief economische voordelen zal genereren voor de NMBS Groep;
3. de NMBS Groep heeft zeggenschap over het actief;
4. de kostprijs van het actief kan betrouwbaar bepaald worden.

De immateriële activa worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel, zijnde aan initiële kostprijs verminderd met de lineaire geaccumuleerde afschrijvingen en de eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen.

De initiële kostprijs van de immateriële activa:

- die **afzonderlijk verworven** zijn omvat kosten die direct toerekenbaar zijn aan de transactie (aankoopprijs na aftrek van handelskortingen en andere kortingen), met uitsluiting van de indirecte kosten;
- die **intern gegenereerd** worden is gelijk aan de som van de uitgaven gedaan vanaf het moment dat de activa voor het eerst voldoen aan de opnamecriteria zoals voorzien in IAS 38, namelijk vanaf het moment dat de NMBS Groep kan aantonen (1) dat het project technisch uitvoerbaar is, (2) dat er een intentie is om het actief te gebruiken of te verkopen, (3) hoe het actief toekomstige economische voordelen genereert, (4) dat er adequate middelen bestaan om het project te voltooien en (5) dat de uitgaven betrouwbaar gewaardeerd kunnen worden. Deze uitgaven omvatten de directe kosten evenals de werkingskosten van de operationele diensten (uitgezonderd de afschrijvingen van gesubsidieerde activa). In de berekening van het uurtarief wordt rekening gehouden met alle kosten van kortetermijnpersoneelsbeloningen, met uitzondering van opleidingskosten en de kosten met betrekking tot de veiligheid, evenals met alle kosten van andere langetermijnpersoneelsbeloningen, vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen (voor zover ze betrekking hebben op personeel dat nog deeltijds in dienst is).

Wat de intern gegenereerde software betreft, worden enkel de ontwikkelingskosten geactiveerd. De onderzoekskosten worden onmiddellijk opgenomen in het netto-resultaat. De ontwikkelingskosten omvatten enkel: (a) het ontwerp (functionele en technische blueprint), (b) het programmeren en configureren, (c) het ontwikkelen van interfaces, (d) technische documentatie voor intern gebruik, (e) de integratie van de hardware en (f) het testen.

Bovendien worden de latere uitgaven na de initiële opname opgenomen in het netto-resultaat, behalve indien men kan aantonen dat er nieuwe belangrijke economische voordelen uit voortvloeien;

- die **verworven worden als onderdeel van een bedrijfscombinatie** is de reële waarde op de overnamedatum.

De waarde van het actief omvat bovendien financieringskosten indien de immateriële activa pas na één jaar klaar zijn voor gebruik of verkoop. Het activeringspercentage is ofwel

gelijk aan dat van een specifieke lening, ofwel gelijk aan het gewogen gemiddelde van de financieringskosten die van toepassing zijn op de uitstaande leningen van de NMBS Groep, met uitsluiting van de leningen die specifiek aangegaan zijn.

Immateriële activa worden lineair afgeschreven over hun waarschijnlijke gebruiksduur. Het af te schrijven bedrag omvat de kost, waarbij de restwaarde aan nul wordt gelijkgesteld. De weerhouden gebruiksduren zijn:

Categorieën	Waarschijnlijke gebruiksduur
Ontwikkelingskosten ERP	10 jaar
Ontwikkelingskosten overige software	5 jaar
Websites	3 jaar
Software verworven van derden	5 jaar
Goodwill	NVT, jaarlijkse bijzondere waardeverminderingstest

De afschrijving vangt aan vanaf het ogenblik dat het actief beschikbaar is voor gebruik.

De gebruiksduur en de afschrijvingsmethode van immateriële activa met een beperkte gebruiksduur worden jaarlijks op de balansdatum herzien. De wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in de verwachte consumptie van de toekomstige economische voordelen gegenereerd door het actief worden in rekening gebracht bij het wijzigen van de gebruiksduur of de afschrijvingsmethode, naargelang van het geval, en worden behandeld als schattingswijzigingen.

De immateriële activa zijn onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderingen indien er indicaties zijn die erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk niet kan gerealiseerd worden uit hun gebruik of hun verkoop. De immateriële activa die nog niet klaar zijn voor gebruik worden jaarlijks ten laatste op de balansdatum onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderingen.

1.5 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel, zijnde aan initiële kostprijs verminderd met de lineaire geaccumuleerde afschrijvingen en de eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen. De initiële kostprijs omvat:

- de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de aankooptransactie na aftrek van handelskortingen en andere kortingen;
- de rechtstreeks toerekenbare kosten om het actief op de locatie en in de staat te krijgen die noodzakelijk is om te functioneren op de door de NMBS Groep beoogde wijze;

- de initiële schatting van de kosten van ontmanteling en verwijdering van het actief of het herstel van het terrein waar het actief zich bevindt (verplichting dat de NMBS Groep deze kosten oploopt hetzij bij de aankoop hetzij bij de vervaardiging).

De kostprijs omvat dus niet de studiekosten en de kosten van haalbaarheidsstudies opgelopen in het kader van de vervaardiging van materiële vaste activa (stations, sites, enz.), de kosten van de directie en algemene administratie evenals de salariskosten en andere werkingskosten die niet kunnen toegerekend worden aan een investeringsactiviteit.

De initiële kostprijs van de materiële vaste activa die intern gegenereerd worden is gelijk aan de som van de uitgaven gedaan vanaf het moment dat de activa voor het eerst voldoen aan de opnamecriteria zoals voorzien in IAS 16, namelijk indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de NMBS Groep zullen vloeien en indien de kost van het actief betrouwbaar kan bepaald worden. Deze uitgaven omvatten de directe kosten evenals de werkingskosten van de operationele diensten (uitgezonderd de afschrijvingen van gesubsidieerde activa). In de berekening van het uurtarief wordt rekening gehouden met alle kosten van kortetermijnpersoneelsbeloningen, met uitzondering van opleidingskosten en de kosten met betrekking tot de veiligheid, evenals met alle kosten van andere langetermijnpersoneelsbeloningen, vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen (voor zover ze betrekking hebben op personeel dat nog deeltijds in dienst is). Bovendien worden de latere uitgaven na de initiële opname opgenomen in het netto-resultaat, behalve indien men kan aantonen dat er nieuwe belangrijke economische voordelen uit voortvloeien.

De kosten van onderhoud en herstellingen die de waarde van de materiële vaste activa enkel handhaven, en deze niet verhogen, worden opgenomen in het netto-resultaat. De kosten van groot onderhoud en grote herstellingen die de toekomstige economische voordelen dat het actief genereert verhogen, worden echter geïdentificeerd als een afzonderlijk onderdeel van de kostprijs. De kostprijs van de materiële vaste activa wordt gesplitst over substantiële componenten. Deze substantiële (sub)componenten, die vervangen worden met regelmatige tussenpozen, en die bijgevolg een gebruiksduur hebben verschillend van die van het hoofdactief, worden afgeschreven over hun specifieke gebruiksduur. In het geval van een vervanging, wordt het actief niet langer opgenomen in de balans en wordt het nieuwe actief afgeschreven over zijn eigen gebruiksduur.

De waarde van het actief omvat bovendien financieringskosten indien de materiële vaste activa pas na één jaar klaar zijn voor gebruik of verkoop. Het activeringspercentage is ofwel gelijk aan dat van een specifieke lening, ofwel gelijk aan het gewogen gemiddelde van de financieringskosten die van toepassing zijn op de uitstaande leningen van de NMBS Groep, met uitsluiting van de leningen die specifiek aangegaan zijn.

De materiële vaste activa worden volledig afgeschreven over hun waarschijnlijke gebruiksduur, volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Het af te schrijven bedrag is meestal gelijk aan de kostprijs. De weerhouden gebruiksduren zijn de volgende:

Materiële vaste activa	Waarschijnlijke gebruiksduur
Terreinen	Niet van toepassing
Administratieve gebouwen	60 jaar
Componenten van administratieve gebouwen	10 tot 30 jaar
Industriële gebouwen	50 jaar
Componenten van industriële gebouwen	15 tot 20 jaar
Woningen	50 jaar
Componenten van woningen	15 tot 20 jaar
Stations	100 jaar
Componenten van stations	10 tot 40 jaar
Parkings	100 jaar
Componenten van parkings	10 tot 20 jaar
Sporen en hun bijhorende componenten	25 tot 100 jaar
Kunstwerken en hun bijhorende componenten	20 tot 120 jaar
Overwegen en hun bijhorende componenten	10 tot 25 jaar
Overwegen en hun bijhorende componenten	7 tot 35 jaar
Spoorweginfrastructuur - signalisatie	7 tot 50 jaar
Diverse spoorweginfrastructuur	25 tot 60 jaar
Rollend spoorwegmaterieel, exclusief wagens	15 tot 30 jaar
Component "Mid-life" van het rollend spoorwegmaterieel	30 jaar
Wagens	9 jaar
Revisie van wagens	4 tot 30 jaar
Overige installaties en diverse uitrustingen	10 jaar
Meubilair	4 tot 10 jaar
ICT	2 tot 10 jaar
Wegvoertuigen	Kortste van de volgende duurtijden: duur van het contract of gebruiksduur van de component
Verbeteringswerken van gehuurde materiële vaste activa	

De gebruiksduur en de afschrijvingsmethode van materiële vaste activa worden jaarlijks op de balansdatum herzien. De wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in de verwachte consumptie van de toekomstige economische voordelen gegenereerd door het actief worden in rekening gebracht bij het wijzigen van de gebruiksduur of de afschrijvingsmethode, naargelang van het geval, en worden behandeld als schattingswijzigingen.

De concessies in de stations worden opgenomen onder de materiële vaste activa.

1.6 Leaseovereenkomsten

1.6.1 *Transacties van alternatieve financiering*

Verscheidene financieringsstructuren ("sale and leaseback"-transacties, "sale and rentback"-transacties, "lease and leaseback"-transacties, "rent and rentback"-transacties of "concession and concessionback"-transacties) worden opgezet door de NMBS Groep hoofdzakelijk voor de aankoop van rollend materieel. Deze transacties worden opgenomen op basis van hun economische substantie volgens de bepalingen van SIC 27. De materiële vaste activa blijven opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de NMBS Groep. De investeringsrekeningen en de betalingsverplichtingen ten opzichte van de geldschieters worden opgenomen in de geconsolideerde balans, met uitzondering van de investeringsrekeningen aangegaan met een overheid met een superieure kredietwaardigheid, met een organisme met een superieure kredietwaardigheid, of met de tegenpartij van de transacties. De verkregen commissies in het kader van deze transacties worden gespreid over de duur van deze transacties.

1.6.2 *Leaseovereenkomsten waarvoor de Vennootschap leasingnemer is*

Een leaseovereenkomst wordt geboekt als zijnde een financiële lease als de NMBS Groep nagenoeg alle risico's en voordelen die aan de eigendom verbonden zijn verkrijgt. De NMBS Groep neemt deze financiële leases op de actiefzijde en de passiefzijde op tegen bedragen die gelijk zijn aan de reële waarde van het geleasede actief of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Elke betaling in het kader van de leaseovereenkomst wordt opgesplitst tussen financiële kosten en afschrijving van de schuld. De leaseschuld wordt opgenomen onder de 'Financiële schulden'.

Elke leasebetaling wordt deels opgenomen als financieringskost en deels als aflossing van de schuld. De financieringskost wordt gespreid over de verschillende periodes van de leaseovereenkomst zodanig dat dit resulteert in een constante periodieke rente over het resterende saldo van de schuld. De materiële vaste activa die het object uitmaken van een financiële lease worden afgeschreven over de leaseperiode of over de gebruiksduur indien deze laatste korter is.

Een leaseovereenkomst wordt geboekt als zijnde een operationele lease indien niet nagenoeg alle risico's en voordelen die aan de eigendom verbonden zijn verkregen worden door de leasingnemer. De leasebetalingen met betrekking tot een operationele lease worden lineair opgenomen als kosten in het netto-resultaat gedurende de leaseperiode.

1.6.3 *Leaseovereenkomsten waarvoor de NMBS Groep leasinggever is*

Financiële leases worden, in hoofde van de leasinggever, geboekt als een overdracht gepaard met een financiering. Het actief wordt uitgeboekt uit de balans (met meer- of minderwaarde geboekt in het netto-resultaat) en er wordt een vordering, die de te ontvangen kasstromen die de terugbetaling van het kapitaal en intresten

vertegenwoordigen, opgenomen. De leasevorderingen worden opgenomen onder de 'Handelsvorderingen en overige debiteuren'.

Activa die het onderwerp zijn van een operationele lease worden opgenomen als materiële vaste activa. Ze worden afgeschreven op basis van hun waarschijnlijke gebruiksduur. De huurgelden worden lineair opgenomen over de looptijd van het contract.

1.7 Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is een onroerend goed (terrein of gebouw) dat wordt aangehouden (door de eigenaar of leasingnemer op grond van een financiële lease) om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren, en niet voor:

- gebruik in de productie of de levering van goederen of diensten of voor bestuurlijke doeleinden; of
- verkoop in het kader van de normale bedrijfsvoering.

IAS 40 is enkel van toepassing op de vastgoedbeleggingen voor gemengd gebruik in het geval dat:

- het deel aangehouden met het oog op het realiseren van huuropbrengsten of waardestijgingen en het deel aangehouden voor eigen gebruik afzonderlijk verkoopbaar zijn;
- het deel aangehouden voor eigen gebruik minder dan 5% van het geheel bedraagt.

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Alle waarderegels met betrekking tot de materiële vaste activa zijn dus eveneens van toepassing op de vastgoedbeleggingen.

1.8 Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

De entiteiten waarover de NMBS Groep samen met één of meerdere partijen gezamenlijke zeggenschap uitoefent, krachtens een contractuele afspraak met deze partijen, evenals de geassocieerde deelnemingen waarover de NMBS Groep een invloed van betekenis uitoefent zonder zeggenschap uit te oefenen, worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Een bijzonder waardevermindingsverlies op de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode wordt geboekt van zodra de boekwaarde hoger is dan de realiseerbare waarde. De investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode worden onderworpen aan een test op bijzondere waardevermindingsverliezen op het niveau van het individueel actief (met inbegrip van de goodwill betaald om de investering te verwerven), indien er een objectieve indicatie bestaat dat het belang mogelijk een bijzonder waardevermindingsverlies heeft ondergaan.

1.9 Bijzondere waardevermindingsverliezen op activa

Een bijzondere waardevermindingsverlies op immateriële activa (met inbegrip van goodwill) en op materiële vaste activa wordt opgenomen zodra de boekwaarde van een actief hoger is dan zijn realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde van:

1. de reële waarde minus verkoopskosten (zijnde het bedrag dat de NMBS Groep zou ontvangen bij verkoop van het actief); en
2. de bedrijfswaarde (zijnde het bedrag dat de NMBS Groep zou genereren door het actief verder te gebruiken).

Wanneer mogelijk wordt deze test uitgevoerd op het niveau van elk individueel actief. Indien dit actief echter geen onafhankelijke instroom van kasmiddelen genereert, dient de test uitgevoerd te worden op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid ("cash generating unit" of "CGU") waartoe het actief behoort (CGU = de kleinst identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa/CGU's).

Indien goodwill toegerekend wordt aan een CGU, dient jaarlijks een test op bijzondere waardevermindingsverliezen uitgevoerd te worden, of wanneer er een indicatie is die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. In het geval er geen goodwill toegerekend is aan de CGU, dient er enkel een test op een bijzonder waardevermindingsverlies uitgevoerd te worden indien er een indicatie is die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. In een bedrijfscombinatie verworven goodwill wordt toegerekend aan de verworven dochterondernemingen en, indien het geval zich voordoet, aan de CGU's die naar verwachting voordeel zullen halen uit de synergieën in de bedrijfscombinatie.

Als er een bijzonder waardevermindingsverlies wordt vastgesteld, wordt dit eerst toegerekend aan de goodwill. Het eventuele surplus hierna dient toegerekend te worden aan de andere materiële vaste activa van de CGU naar rato van hun boekwaarde, maar dit enkel voor zover dat de toerekening de boekwaarde van de activa niet verder verlaagt dan de reële waarde minus verkoopkosten. Een bijzonder waardevermindingsverlies op goodwill mag nooit in een latere periode worden teruggenomen. Een bijzonder waardevermindingsverlies op materiële vaste activa wordt teruggenomen indien de omstandigheden dit rechtvaardigen.

Het is mogelijk een bijzonder waardevermindingsverlies op te nemen indien er met betrekking tot dit individueel actief een indicatie van bijzonder waardevermindingsverlies is (bijvoorbeeld ten gevolge van een beschadiging), ongeacht of het actief al dan niet (volledig of gedeeltelijk) gesubsidieerd is.

Er kunnen geen bijzondere waardevermindingsverliezen opgenomen worden met betrekking tot activa die deel uitmaken van een volledig gesubsidieerde CGU. Indien er bijzondere waardevermindingsverliezen worden vastgesteld met betrekking tot CGU's die gedeeltelijk gesubsidieerd zijn, dienen deze proportioneel aan alle activa (en de daaraan verbonden kapitaalsubsidies) te worden toegewezen.

1.10 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de opbrengstwaarde indien deze lager is.

De kostprijs van vervangbare voorraden wordt bepaald door de methode van de gewogen gemiddelde prijs toe te passen. De voorraden die van minder belang zijn en waarvan de waarde en samenstelling stabiel blijft gedurende de periode worden opgenomen in de balans tegen een vaste waarde.

De kostprijs van de voorraden omvat de aanschaffingsprijs alsook alle kosten die nodig zijn om de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat te brengen. De kostprijs van geproduceerde voorraden omvat de directe en indirecte productiekosten, met uitzondering van de financieringskosten en de overheadkosten die niet bijdragen tot het brengen van de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat.

Een waardevermindering wordt opgenomen indien de opbrengstwaarde van een element van de voorraad op de balansdatum lager is dan de kostprijs. De reserveonderdelen die traag roteren zijn onderhevig aan waardeverminderingen op basis van de technische en economische criteria.

1.11 Handelsvorderingen en overige debiteuren

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen nominale waarde en na de initiële opname tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk de contante waarde van de te ontvangen kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

De vorderingen worden individueel gewaardeerd. Waardeverminderingen worden opgenomen indien de kasinning, volledig of deels, dubieus of onzeker is.

De voorafbetalingen, sommen betaald als waarborg en verworven opbrengsten, met uitzondering van deze verbonden aan overige financiële activa of afgeleide financiële instrumenten, worden tevens onder deze rubriek opgenomen.

1.12 Afgeleide financiële instrumenten

De NMBS Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (renteswaps, deviezenswaps, termijncontracten, opties,...) om mogelijk ongewenste evoluties van de rentevoeten, wisselkoersen, inflatie of energieprijzen af te dekken. De NMBS Groep maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden.

Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële kostprijs en opgenomen in de balans als actief of passief. Toerekenbare transactiekosten worden als last in het netto-resultaat opgenomen wanneer zij worden gemaakt. Na de eerste opname worden afgeleide financiële producten tegen reële waarde gewaardeerd op iedere balansdatum. De wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in het netto-

resultaat. De afgeleide financiële instrumenten worden ingedeeld als langlopend of kortlopend op basis van hun finale vervaldag.

De reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten wordt bepaald op basis van waarderingstechnieken zoals de waardingsmodellen weerhouden voor opties of door gebruik te maken van de methode van de verdisconteerde kasstromen. De reële waarden die rekening houden met de veronderstellingen gebaseerd op marktgegevens, zoals gedefinieerd in de paragrafen 81 en 82 van IFRS 13, vastgesteld op de balansdatum behoren tot niveau 2 van de waardingshiërarchie. De reële waarden die deels gebaseerd zijn op niet-waarneembare gegevens behoren tot niveau 3 van de waardingshiërarchie.

De NMBS Groep heeft beslist geen gebruik te maken van de boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties (hedge accounting).

1.13 Overige financiële activa

Overige financiële activa omvatten investeringen in aandelen van ondernemingen waarover de NMBS Groep noch zeggenschap, noch een invloed van betekenis uitoefent, vastrentende effecten, deposito's en bepaalde vorderingen op de Staat.

De overige financiële activa worden initieel aan de reële waarde gewaardeerd van datgene dat werd uitgegeven om ze te verwerven en dit, met uitzondering voor de financiële activa die tegen reële waarde worden verwerkt in de resultatenrekening, met inbegrip van de transactiekosten.

De overige financiële activa worden vervolgens ondergebracht in verschillende categorieën, die elk een eigen waardingsbeginsel kennen:

1. Financiële activa die tegen reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat omvatten (a) financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden en (b) de activa waarvoor de NMBS Groep heeft beslist om ze op vrijwillige basis te classificeren onder deze rubriek op het moment van de initiële boekhoudkundige verwerking.
2. Financiële activa genoteerd op een actieve markt die worden aangehouden tot einde looptijd met vaste te innen bedragen op vastgelegde datums en waarvan de NMBS Groep de intentie heeft deze aan te houden tot einde looptijd. Deze activa worden gewaardeerd aan hun geamortiseerde kostprijs.
3. Leningen en vorderingen zijn financiële vaste activa met vaste of bepaalde ontvangsten die niet zijn genoteerd op een actieve markt. Leningen en vorderingen worden in de balans geboekt aan verdisconteerde kost volgens de effectieve interestmethode.
4. De financiële activa beschikbaar voor verkoop zijn een residuele categorie die financiële activa omvat die niet in één van de vorige categorieën werden ondergebracht. Het betreft hier activa waarvan de NMBS Groep de intentie noch de mogelijkheid heeft deze tot einde looptijd aan te houden. Deze activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De eventuele waardeveranderingen worden hierbij in de niet-gerealiseerde resultaten geboekt, tot bij de realisatie van deze activa. Bij de verkoop worden de eerdere winsten of verliezen die in de niet-gerealiseerde resultaten werden geboekt, overgeboekt naar het netto-resultaat.

De overige financiële activa worden ingedeeld als langlopend met uitzondering van deze die vervallen binnen 12 maand en ingedeeld worden als kortlopend.

De reële waarde van de aandelen wordt bepaald in functie van financiële criteria die het meest aansluiten bij de eigen situatie van elke onderneming. Algemeen aanvaarde criteria zijn de marktwaarde of het aandeel in het eigen vermogen en de uitzichten op rentabiliteit bij gebrek aan beschikbare marktwaarde. De reële waarde van de aandelen behoort tot niveau 3 van de waarderingshiërarchie zoals gedefinieerd in IFRS 13. De reële waarde van beleggingen wordt geëvalueerd aan de hand van marktgegevens, rentecurves en creditspreads van elke uitgever van aandelen. De reële waarden van de beleggingen behoren tot niveau 1 en 2 van de waarderingshiërarchie zoals gedefinieerd in IFRS 13.

Een financieel actief dat niet opgenomen wordt tegen reële waarde via het netto-resultaat wordt op elke balansdatum getest om te bepalen of er een objectieve indicatie bestaat die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt opgenomen indien er een objectieve indicatie bestaat die erop wijst dat een ongunstige gebeurtenis heeft plaatsgevonden na de initiële opname van het actief, en dat deze gebeurtenis een negatieve impact heeft op de toekomstige geschatte kasstromen van het actief, die op een betrouwbare wijze geschat kan worden.

De genormaliseerde aan- en verkoop van financiële activa worden verwerkt op de datum van betaling.

1.14 Geldmiddelen en kasequivalenten

Deze rubriek omvat de kas, banktegoeden, te incasseren vervallen waarden, kortlopende beleggingen (met een initiële looptijd van ten hoogste 3 maanden); uiterst liquide, kortetermijnbeleggingen, die eenvoudig omzetbaar zijn in een gekend geldbedrag en die nauwelijks onderhevig zijn aan waardeveranderingen; evenals de schulden in rekening-courant. Deze laatste worden opgenomen onder de financiële schulden op de passiefzijde van de balans.

De geldmiddelen en kasequivalenten worden in de balans opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

1.15 Vaste activa aangehouden voor verkoop

Een vast actief (of een groep activa) wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde ervan hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd in een verkooptransactie en niet door het voortgezette gebruik. Dit betekent dat het actief onmiddellijk beschikbaar is voor verkoop in zijn huidige staat en dat de verkoop zeer waarschijnlijk is (officiële beslissing tot verkoop, actieve zoektocht naar een koper, verkoop hoogstwaarschijnlijk binnen de 12 maanden).

Het actief wordt op het moment van de classificatie als aangehouden voor verkoop gewaardeerd aan de laagste waarde van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Het actief wordt eveneens niet langer afgeschreven.

De groepen vaste activa aangehouden voor uitkeringen aan eigenaren in het kader van een transactie onder gezamenlijke zeggenschap worden geboekt aan hun boekwaarde.

1.16 Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een activiteit die ofwel voldoet aan de criteria om geclassificeerd te worden als aangehouden voor verkoop, ofwel afgestoten is, en die daarnaast voldoet aan de volgende criteria:

- de kasstromen van deze activiteit kunnen onderscheiden worden als operationeel enerzijds, en voor de financiële verslaggeving anderzijds;
- deze activiteit is belangrijk op operationeel of geografisch gebied;
- ze maakt deel uit van één enkel gecoördineerd plan tot verkoop of wordt aangekocht met de bedoeling te worden verkocht.

1.17 Kapitaal en uitgiftepremies

De gewone aandelen worden geclassificeerd onder de rubriek 'Kapitaal'. Het kapitaal bestaat uit twee categorieën:

- geplaatst kapitaal, bestaande uit de bedragen waartoe de aandeelhouders zich verbonden hebben om deze te volstorten;
- niet-opgevraagd kapitaal, het gedeelte van het geplaatst kapitaal dat door de raad van bestuur van één van de consoliderende entiteiten nog niet opgevraagd werd.

1.18 Personeelsbeloningen

1.18.1 Kortetermijnpersoneelsbeloningen

De kortetermijnpersoneelsbeloningen zijn personeelsbeloningen (met uitzondering van ontslagvergoedingen) die naar verwachting volledig vereffend zullen zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties hebben verricht. De kortetermijnpersoneelsbeloningen worden in kosten opgenomen naar rato van de door de personeelsleden gepresteerde diensten.

1.18.2 Vergoedingen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding zijn personeelsbeloningen (andere dan ontslagvergoedingen en kortetermijnpersoneelsbeloningen) die verschuldigd zijn na de voltooiing van het dienstverband.

De vergoedingen na uitdiensttreding kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën:

- toegezegde-bijdragenregelingen: het zijn regelingen waarbij de NMBS Groep bijdragen afdraagt aan een aparte entiteit, en de NMBS Groep geen in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om bijkomende bijdragen te betalen. Deze bijdragen worden opgenomen in kosten over de periodes waarin de diensten verricht worden door de personeelsleden. Indien er bijdragen op voorhand betaald werden (nog niet gestort werden) worden deze opgenomen op de actiefzijde (respectievelijk passiefzijde) van de balans;

- toegezegd-pensioenregelingen: dit zijn alle regelingen die geen toegezegde-bijdragenregelingen zijn.

De vergoedingen na uitdiensttreding die behoren tot de categorie toegezegd-pensioenregelingen worden gewaardeerd volgens een actuariële waarderingsmethode. Ze worden opgenomen (verminderd met eventuele tegoeden in de regeling) voor zover de NMBS Groep een verplichting heeft de kosten te dragen die voortvloeien uit de prestaties verricht door de personeelsleden. Deze verplichting kan voortvloeien uit een wet, contract of uit de verworven rechten door een gedragslijn in het verleden (feitelijke verplichting). De weerhouden actuariële waarderingsmethode is de methode van de geprojecteerde kredieteenheden.

De verdisconteringsvoet die gebruikt wordt is gebaseerd op het marktrendement op de berekeningsdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie, met een vergelijkbare looptijd als die van de verbintenissen. De overige actuariële hypothesen (sterftecijfer, toekomstige niveaus van lonen, inflatie, enz.) geven de beste schattingen van de NMBS Groep weer.

Aangezien er gebruik gemaakt wordt van actuariële hypothesen om deze verbintenissen te waarderen, ontstaan er onvermijdelijk actuariële verschillen, deze resulteren uit wijzigingen in de actuariële hypothesen van het ene boekjaar naar het volgende, alsook uit verschillen tussen de gebruikte actuariële hypothesen en de werkelijkheid. De actuariële verschillen van de vergoedingen na uitdiensttreding worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten.

1.18.3 Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn personeelsbeloningen (andere dan vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen) die naar verwachting niet vereffend zullen zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties hebben verricht.

Het bedrag dat opgenomen wordt in de balans is gelijk aan de contante waarde van de verplichting, desgevallend verminderd met de marktwaarde van de fondsbeleggingen op de balansdatum. De berekeningen worden gedaan volgens de methode van de geprojecteerde kredieteenheden. De actuariële verschillen worden opgenomen in het netto-resultaat.

1.18.4 Ontslagvergoedingen

De ontslagvergoedingen zijn de vergoedingen die betaalbaar zijn omwille van een beslissing van de NMBS Groep om het arbeidscontract van één of meerdere personeelsleden op te zeggen voor de normale pensioendatum, of omwille van een beslissing van een personeelslid om vrijwillig de NMBS Groep te verlaten in ruil voor deze vergoedingen.

Een schuld, gewaardeerd op actuariële basis, wordt opgenomen voor deze vergoedingen voor zover de NMBS Groep een manifeste verbintenis heeft. De schuld wordt verdisconteerd indien ze betaalbaar is na twaalf maanden.

Voor al deze personeelsbeloningen (met uitzondering van de kortetermijnpersoneelsbeloningen), vertegenwoordigt de rentekost het tijdsverloop. Deze wordt opgenomen onder de financiële kosten.

1.19 Voorzieningen

Een voorziening wordt enkel opgenomen indien:

1. de NMBS Groep een bestaande verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk) heeft om uitgaven te maken ten gevolge van een gebeurtenis uit het verleden;
2. het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn; **en**
3. het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien significant (voornamelijk voor voorzieningen op lange termijn) dient de voorziening verdisconteerd te worden. Het effect van de tijdswaarde van geld op de voorziening wordt opgenomen in de financiële kosten. De verdisconteringsvoet is de IRS-voet volgens de looptijd van de toekomstige kasstromen.

Een voorziening voor verplichtingen met betrekking tot het milieu (bodemsanering, enz.) wordt enkel opgenomen indien de NMBS Groep een feitelijke of juridische verplichting heeft.

Indien de NMBS Groep een verlieslatend contract heeft, wordt er een voorziening aangelegd. Voordat een voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen wordt, neemt de NMBS Groep de eventuele bijzondere waardevermindervers verliezen op ten aanzien van de activa, die gebruikt worden bij de uitvoering van het betreffende contract.

Voorzieningen voor toekomstige exploitatieverliezen zijn verboden.

Een voorziening voor reorganisatiekosten wordt enkel opgenomen indien aangetoond kan worden dat de NMBS Groep een feitelijke verplichting heeft om te reorganiseren en dit ten laatste op de balansdatum. Deze verplichting dient aangetoond te worden door:

- het bestaan van een gedetailleerd formeel plan waarin de belangrijkste kenmerken van de reorganisatie geïdentificeerd worden; **en**
- het begin van de uitvoering van het plan of de mededeling van de belangrijkste kenmerken van het plan aan de betrokken personen.

1.20 Financiële schulden

De financiële schulden omvatten bankleningen, uitgegeven obligatieleningen, schulden uit financiële leases, financiële schulden aangegaan bij andere dan financiële instellingen en bankvoorschotten in rekening-courant.

De schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde verminderd met, voor de schulden anders dan deze gewaardeerd tegen reële waarde via het nettoresultaat, de uitgiftekosten verbonden aan schulden. De financiële schulden worden vervolgens ondergebracht in één van de volgende categorieën, die elk een eigen waarderingsbeginsel kennen:

1. De financiële schulden die tegen reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat omvatten de financiële schulden waarvoor de NMBS Groep op vrijwillige basis heeft beslist ze te classificeren onder deze rubriek op het moment van de initiële boekhoudkundige verwerking.
2. De andere financiële schulden zijn een residuele categorie. Na initiële opname worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve

rente-methode, met afschrijving van uitgiftepremies of disagio via het netto-resultaat.

De financiële schulden worden ingedeeld als langlopend met uitzondering van deze die opeisbaar zijn binnen 12 maand en ingedeeld worden als kortlopend.

De reële waarde van financiële schulden gewaardeerd tegen de reële waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken zoals de waarderingsmodellen die van toepassing zijn voor opties of door het gebruik van de methode van de verdisconteerde kasstromen. De modellen nemen hypothesen in aanmerking die gebaseerd zijn op marktgegevens, vastgesteld op balansdatum, en op gegevens die niet waarneembaar zijn op de markten. De reële waarde van de financiële schulden behoort tot niveau 3 van de waarderingshiërarchie zoals gedefinieerd in IFRS 13.

1.21 Winstbelastingen – Uitgestelde belastingvorderingen – en schulden

De winstbelastingen omvatten zowel de courante als de uitgestelde belastingen. De courante belasting bestaat uit de te betalen (te recupereren) belastingen op het belastbaar resultaat van het afgelopen boekjaar, evenals elke aanpassing aan de betaalde (te recupereren) belastingen met betrekking tot voorafgaande boekjaren. Het bedrag wordt in de praktijk meestal berekend aan de hand van de belastingsvoet op de balansdatum.

De uitgestelde belasting op de tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van een actief of passief en de boekwaarde in de geconsolideerde IFRS-jaarrekening, wordt berekend volgens de balansmethode "*liability method*". De uitgestelde belasting wordt gewaardeerd op basis van de verwachte belastingsvoet bij realisatie van het actief of afwikkeling van het passief. In de praktijk wordt meestal de belastingsvoet toegepast die van kracht is op de balansdatum.

Niettemin zijn er geen uitgestelde belastingen op:

1. de initiële opname van goodwill die niet fiscaal afschrijfbaar is,
2. de initiële opname van activa en passiva (uitgezonderd de verwerving van dochterondernemingen) die geen invloed hebben op de boekhoudkundige winst noch de fiscale winst, en
3. de tijdelijke verschillen verband houdend met deelnemingen in dochterondernemingen en joint ventures voor zover dat het niet waarschijnlijk is dat er dividenden zullen uitgekeerd worden in de nabije toekomst.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het bestaande verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend in toekomstige rapporteringsperioden, bijvoorbeeld diegene die resulteren uit recupereerbare fiscale verliezen. Dit criterium wordt op elke balansdatum getoetst.

Zowel de courante als de uitgestelde belastingen worden berekend op het niveau van iedere fiscale entiteit. De uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingschulden die toebehoren aan de verschillende dochterondernemingen mogen niet gecompenseerd worden.

1.22 Handelsschulden

De handelsschulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

1.23 Sociale schulden

De sociale schulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

1.24 Subsidies

De exploitatiesubsidies worden opgenomen in het gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat onder de rubriek van de bedrijfsinkomsten vóór de kapitaalsubsidies.

De kapitaalsubsidies, verworven in het kader van investeringen in immateriële activa en materiële vaste activa, worden opgenomen op de passiefzijde van de balans en worden erkend in de bedrijfsinkomsten (rubriek kapitaalsubsidies) a rato van de afschrijvingen op de activa waarvoor ze verkregen werden. In geval van verkoop van een gesubsidieerd actief, zullen de hieraan verbonden subsidies geannuleerd worden via het bedrijfsresultaat en vervolgens opnieuw geboekt worden als niet toegewezen subsidies eveneens via het bedrijfsresultaat. Daarenboven zal een interest berekend worden ten behoeve van de investeringen van de niet toegewezen subsidies en de niet toegewezen voorschotten aan dochterondernemingen.

De financiële subsidies verworven in het kader van leningen worden opgenomen onder de over te dragen opbrengsten en worden in mindering van de financiële kosten gebracht.

1.25 Overige schulden

De overige schulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en na initiële opname tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige te betalen kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

De dividenden die de NMBS Groep moet uitkeren aan haar aandeelhouders worden opgenomen onder de 'Overige schulden' in de loop van de periode waarin ze goedgekeurd werden. De over te dragen opbrengsten, dit wilt zeggen het aandeel van de vooraf ontvangen opbrengsten tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar, worden eveneens opgenomen onder de overige schulden, met uitzondering van deze verbonden aan afgeleide financiële instrumenten of financiële schulden. De sommen ontvangen als waarborg worden eveneens opgenomen onder de 'Overige schulden'.

1.26 Bedrijfsinkomsten en bedrijfskosten

De opbrengsten voortvloeiend uit het verrichten van diensten worden opgenomen in het resultaat naar rato van het stadium van voltooiing van de diensten op de balansdatum.

De opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen van derden worden erkend in het netto-resultaat wanneer de risico's en voordelen eigen aan het eigendom van het goed overgegaan zijn van de verkoper naar de koper.

De compensatietoelagen ontvangen van de Staat als vergoeding voor de uitvoering van de opdrachten van openbare dienst die toebehoren aan de NMBS Groep worden opgenomen in de omzet in de periode waarin de dienstverlening heeft plaatsgevonden. De opbrengsten uit de verhuur van vastgoedbeleggingen en concessies in de stations, worden opgenomen in de omzet.

De opbrengsten en kosten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden dienen respectievelijk te worden opgenomen als opbrengsten en kosten naar rato van het stadium van voltooiing. In het geval van een negatieve marge, dient een last opgenomen te worden ten belope van de totale verwachte verliezen. De mate waarin prestaties zijn verricht wordt bepaald op basis van de tot dat moment in het kader van de verrichte prestaties gemaakte kosten in verhouding tot de totale geschatte kosten van het project.

De kosten verbonden aan de levering van diensten of de verkoop van goederen worden opgenomen onder de bedrijfskosten.

1.27 Financiële opbrengsten en financiële kosten

De financiële opbrengsten omvatten de interestopbrengsten op geïnvesteerde gelden (inclusief de 'voor verkoop beschikbare' financiële activa) en afgeleide financiële instrumenten, winsten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd aan de reële waarde, terugnames van bijzondere waardevermindervingsverliezen, de winsten uit wisselkoersverschillen, de ontvangen dividenden en overige financiële opbrengsten.

De financiële kosten omvatten de interestkosten op financiële verplichtingen (inclusief afgeleide financiële instrumenten en de schulden verbonden aan personeelsbeloningen), verliezen op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde, bijzondere waardevermindervingsverliezen, de verliezen uit wisselkoersverschillen en overige financiële kosten.

De opbrengsten voortvloeiend uit interesten worden opgenomen in het netto-resultaat indien ze verworven worden gebruikmakend van de effectieve-rentemethode. De dividenden worden opgenomen in het netto-resultaat vanaf het moment dat de NMBS Groep het recht verwerft om de betalingen te innen.

De financieringskosten die niet onmiddellijk toewijsbaar zijn aan de aanschaffing, vervaardiging of productie van een in aanmerking komend actief worden opgenomen in het netto-resultaat gebruikmakend van de effectieve-rentemethode. De winsten en verliezen uit wisselkoersverschillen worden opgenomen op netto-basis.

1.28 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De rechten en verplichtingen die niet opgenomen worden in de balans worden vermeld per categorie indien deze een belangrijke invloed kunnen hebben op de jaarrekening.

Het betreft hier rechten en verplichtingen voortvloeiend uit gemaakte of ontvangen bestellingen, termijnovereenkomsten, borgsommen, waarborgen of garanties, zakelijk of niet, aangegaan door de NMBS Groep ten gunste van derden, voor ontvangst in bewaargeving of onder garantie van waarden die eigendom zijn van derden.

1.29 Kasstroomoverzicht

De kasstromen verbonden aan de operationele activiteiten worden volgens de indirecte methode getoond, waarbij het netto-resultaat wordt aangepast via het effect van transacties zonder kasstroombeweging, de bewegingen met betrekking tot het bedrijfskapitaal en de elementen van opbrengsten of kosten verbonden aan de kasstromen met betrekking tot investerings- en financieringsactiviteiten.

Toelichting 2 - Beheer van de middelen

2.1 Beheer van de middelen

De politiek van de NMBS Groep op het vlak van het beheer van de middelen bestaat erin om een financiële structuur te verzekeren die voldoende is voor het behoud van een goede rating bij de internationale ratingagentschappen en die haar toelaat om een kwaliteitsvolle service aan haar cliënteel te blijven leveren. Daartoe heeft de NMBS Groep zich tot doel gesteld om haar schuldbestand te verminderen met het oog op het realiseren van een optimale kapitaalstructuur die een strategische financiële flexibiliteit waarborgt voor haar toekomstige groei. Met het oog hierop volgt de NMBS Groep van nabij het niveau van haar netto-schuldpositie.

Onder netto-schuldpositie verstaat de NMBS Groep:

- 1) saldo van de nominale waarde van de schulden en vorderingen (inclusief de afgeleide financiële instrumenten) bij een financiële instelling of verhandeld op de kapitaalmarkten en de beschikbare kasmiddelen.
- 2) minus het saldo van de "Back-to-Back" transacties zoals beschreven in het Koninklijk Besluit van 30 december 2004 – Bijlage 4 bij het Belgisch Staatsblad van 31 december 2004.

De netto-schuldpositie per 31 december 2015 en 2014 is als volgt:

Netto-schuld positie		31/12/2015	31/12/2014
Balansrubrieken	Toelichting		
Afgeleide financiële instrumenten	11	1.533.122,29	46.899.105,26
Overige financiële activa	2.1	566.786.707,05	532.921.221,29
Totaal van de vaste activa		568.319.829,34	579.820.326,55
Afgeleide financiële instrumenten	11	35.870.419,79	0,00
Overige financiële activa	2.1	50.404.544,77	238.646.927,97
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.1	123.829.783,64	151.328.426,30
Totaal van de vlottende activa		210.104.748,20	389.975.354,27
Vaste activa aangehouden voor de verkoop		0,00	0,00
Totaal activa		778.424.577,54	969.795.680,82
Financiële schulden	21	2.515.388.856,31	2.343.704.775,94
Afgeleide financiële instrumenten	11	58.858.233,38	85.873.785,60
Totaal langlopende verplichtingen		2.574.247.089,69	2.429.578.561,54
Financiële schulden	21	941.169.326,13	1.235.089.416,90
Afgeleide financiële instrumenten	11	20.127.601,40	0,00
Totaal kortlopende verplichtingen		961.296.927,53	1.235.089.416,90
Verplichtingen in verband met vaste activa aangehouden voor de verkoop		0,00	0,00
Totaal verplichtingen		3.535.544.017,22	3.664.667.978,44
Netto-schuldpositie		2.757.119.439,68	2.694.872.297,62
Wijzigingen in de netto-schuldpositie		-62.247.142,06	

Schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interesten ten laste vallen van de NMBS groep

Het beheerscontract 2008 – 2012 van de NMBS van 29 juni 2008 laat de neutralisatie toe van bepaalde, specifieke en vooraf overeengekomen operaties met de Staat toe. De onderstaande tabel geeft de reconciliatie van de netto-schuldpositie met de schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interestlasten ten laste vallen van de NMBS groep per 31 december 2015 en 2014 weer:

<i>Schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interesten ten laste vallen van de NMBS groep</i>	EUR 2015	EUR 2014
Netto-schuldpositie	2.757.119.439,68	2.694.872.297,62
GEN Materieel	413.521.405,15	427.096.976,56
Saldo Tekort TGV	56.528.401,76	58.307.449,90
Gewestelijke prefinancieringen	19.460.821,14	11.638.274,97
Beslissing Ministerraad oktober 2008	118.634.506,38	122.617.278,16
Beslissing Ministerraad december 2011	96.794.981,46	100.697.300,31
Overige	11.615.064,28	8.987.113,88
Totaal van de schulden ten laste van derden	716.555.180,17	729.344.393,78
Schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interesten ten laste vallen van de NMBS groep	2.040.564.259,51	1.965.527.903,84

Economische schuld onder eigen verantwoordelijkheid

Om tot een economisch beeld van de financiële schuld te komen worden een aantal elementen toegevoegd aan de schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interestlasten ten laste vallen van de NMBS groep. Het betreft hier:

- de niet aangewende voorschotten (cofinancieringen) en investeringsubsidies (FOD) waarvoor de NMBS groep zich geëngageerd heeft om deze in de nabije toekomst aan te wenden minus de vorderingen (cofinancieringen) in het geval de NMBS groep reeds meer heeft uitgegeven dan zij als voorschotten heeft ontvangen; en
- de courant handelsschulden die de NMBS groep verplicht is te betalen minus de courante handelsvorderingen die de NMBS Groep denkt te ontvangen.

De onderstaande tabel geeft de reconciliatie van de schuld waarvoor de terugbetaling van het kapitaal en de interesten ten laste vallen van de NMBS groep met de economische schuld onder eigen verantwoordelijkheid per 31 december 2015 en 2014 weer:

<i>Economische schuld onder eigen verantwoordelijkheid</i>	EUR 2015	EUR 2014
Schuld beheerscontract	2.040.564.259,51	1.965.527.903,84
Regionale cofinancieringen	-14.593.540,11	42.218.173,46
Niet aangewende ontvangen investeringssteun FOD	194.833.761,23	233.764.237,21
Nettosaldo handelsschulden en -vorderingen	170.553.253,12	181.395.158,96
Totaal van de economische correcties	350.793.474,24	457.377.569,63
Ec. schuld onder eigen verantwoordelijkheid	2.391.357.733,75	2.422.905.473,47

Reconciliatie van de netto-schuldpositie met de balansposten

De bedragen opgenomen in de berekening van de netto-schuldpositie zijn de nominale bedragen ('hoofdsom') van de financiële instrumenten en dus exclusief reële waarde aanpassingen en gelopen interesten. De onderstaande tabellen laten toe de reconciliatie te maken tussen de verschillende balansrubrieken en de bedragen weerhouden voor de berekening van de netto-schuldpositie.

- Overige financiële activa:

Overige financiële activa		31/12/2015						TOTAAL
		IFRS 7					Niet IFRS 7	
		Nominaal	Netto-schuldpositie		Verkregen opbrengsten	Andere		
Reële waarde aanpassing	Fondsen beheerd voor rekening derden		Andere					
Vaste activa	Toelichting							
Vorderingen		345.833.999,55	6.659.963,42	7.384.136,65	0,00	0,00	0,00	359.878.099,62
Back-to-back		220.952.707,50	0,00	669.373,01	0,00	0,00	0,00	221.622.080,51
Voor verkoop beschikbare activa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	51.274.180,31	0,00	51.274.180,31
Subtotaal van de vaste activa		566.786.707,05	6.659.963,42	8.053.509,66	0,00	51.274.180,31	0,00	632.774.360,44
Vlottende activa								
Vorderingen		50.404.544,77	0,00	1.131.096,92	0,00	172.836,46	1.296.021,78	53.004.499,93
Back-to-back		0,00	0,00	-1.334,40	0,00	0,00	0,00	-1.334,40
Voor verkoop beschikbare activa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotaal vlottende activa		50.404.544,77	0,00	1.129.762,52	0,00	172.836,46	1.296.021,78	53.003.165,53
Totaal overige financiële activa		617.191.251,82	6.659.963,42	9.183.272,18	0,00	51.447.016,77	1.296.021,78	685.777.525,97

Overige financiële activa		31/12/2014						TOTAAL
		IFRS 7					Niet IFRS 7	
		Nominaal	Netto-schuldpositie		Verkregen opbrengsten	Andere		
Reële waarde aanpassing	Fondsen beheerd voor rekening derden		Andere					
Vaste activa	Toelichting							
Vorderingen		321.632.782,98	6.223.986,22	5.896.251,97	0,00	0,00	0,00	333.753.021,17
Back-to-back		211.288.438,31	0,00	636.063,49	0,00	0,00	0,00	211.924.501,80
Voor verkoop beschikbare activa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	51.274.180,31	0,00	51.274.180,31
Subtotaal van de vaste activa		532.921.221,29	6.223.986,22	6.532.315,46	0,00	51.274.180,31	0,00	596.951.703,28
Vlottende activa								
Vorderingen		38.646.927,97	0,00	1.718.831,17	144.599.596,67	99.581,77	629.533,84	185.694.471,42
Back-to-back		200.000.000,00	0,00	65.917,78	0,00	0,00	0,00	200.065.917,78
Voor verkoop beschikbare activa	12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotaal vlottende activa		238.646.927,97	0,00	1.784.748,95	144.599.596,67	99.581,77	629.533,84	385.760.389,20
Totaal overige financiële activa		771.568.149,26	6.223.986,22	8.317.064,41	144.599.596,67	51.373.762,08	629.533,84	982.712.092,48

De vorderingen, geboekt onder overige financiële activa opgenomen in de netto-schuldpositie, omvatten hoofdzakelijk de financiële beleggingen verricht door de NMBS Groep in het kader van de transacties van alternatieve financiering. Deze werden aangegaan, hetzij op vraag van de investeerder, hetzij in het kader van het beheer van de financiële kasstromen. Deze activa compenseren, in economische betekenis, de financiële schulden aangegaan in het kader van deze operaties.

De lijn "back-to-back" omvat het uitstaande saldo van de vorderingen op de Staat ontstaan uit de overname van de schuld op 1 januari 2005.

De kolom 'Fondsen beheerd voor rekening van derden' omvat de beleggingen geïnvesteerd in het kader van het GEN Fonds voor rekening van de Belgische Staat. Het GEN Fonds werd opgericht door de Belgische Staat in 2001 met als objectief de financiering van de werken voor de aanleg van het 'Gewestelijk Expresnet' (GEN). In het beheerscontract van de ex-NMBS Holding voor de jaren 2005-2008, heeft de Belgische Staat het beheer van de financiële middelen, beschikbaar in het GEN Fonds, toevertrouwd aan de NMBS. Het geheel van de middelen waarvan het beheer is overgedragen aan de NMBS wordt door de NMBS

Groep beschouwd als een schuld ten opzichte van publieke overheden (opgenomen onder de rubriek 'Overige schulden').

- Geldmiddelen en kasequivalenten:

Geldmiddelen en kasequivalenten	31/12/2015					TOTAAL
	IFRS 7				Andere	
	Nominaal	Netto-schuldpositie		Fondsen beheerd voor rekening derden		
	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Andere		
Thesauriebewijzen	0,00	0,00	0,00	74.988.525,00	0,00	74.988.525,00
Termijnrekeningen	841.680,67	0,00	3.322,04	218.616.000,00	0,00	219.461.002,71
Zichtrekeningen	120.411.870,04	0,00	0,00	4.702,50	0,00	120.416.572,54
Contanten en cheques	2.576.232,93	0,00	0,00	0,00	16.009,50	2.592.242,43
Totaal geldmiddelen en kas equivalenten	123.829.783,64	0,00	3.322,04	293.609.227,50	16.009,50	417.458.342,68

Geldmiddelen en kasequivalenten	31/12/2014					TOTAAL
	IFRS 7				Andere	
	Nominaal	Netto-schuldpositie		Fondsen beheerd voor rekening derden		
	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Andere		
Thesauriebewijzen	0,00	0,00	0,00	296.200.118,45	0,00	296.200.118,45
Termijnrekeningen	50.782.324,95	0,00	2.401,39	0,00	0,00	50.784.726,34
Zichtrekeningen	94.612.180,23	0,00	14.307,26	7.649,12	0,00	94.634.136,61
Contanten en cheques	5.933.921,12	0,00	0,00	0,00	22.769,54	5.956.690,66
Totaal geldmiddelen en kas equivalenten	151.328.426,30	0,00	16.708,65	296.207.767,57	22.769,54	447.575.672,06

Zoals bij de overige financiële activa, bevatten de geldmiddelen en kasequivalenten middelen beheerd voor rekening derden. Het betreft beschikbare middelen beheerd in het kader van het GEN-project. In uitvoering van de wet houdende diverse fiscale en financiële bepalingen van 21 december 2013 (artikelen 113 tot en met 121) worden de beschikbare gelden van het GEN Fonds aangehouden op een rekening bij een door de Staat aangewezen instelling, rechtstreeks belegd bij de Schatkist of belegd in financiële instrumenten uitgegeven door de Federale overheid. De wet laat toe dat de investeringen in financiële instrumenten uitgegeven door de Gemeenschappen en Gewesten kunnen behouden blijven tot aan hun vervaldag.

Het detail van de afgeleide financiële instrumenten en de financiële schulden wordt gegeven in de toelichtingen 11 en 21.

2.2 Beheer van financiële risico's

Financiële instrumenten zijn overeenkomsten die leiden tot een financieel actief bij één partij en een financiële verplichting bij een andere partij. Hieronder vallen zowel traditionele financiële instrumenten (vorderingen, schulden en effecten) als afgeleide financiële instrumenten opgenomen in de financiële staten maar ook vorderingen en verplichtingen, voornamelijk met betrekking tot alternatieve financieringen, die buiten de balans opgenomen zijn.

Financiële instrumenten brengen in beginsel risico's mee. Bij de NMBS Groep gaat het voornamelijk om het marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Het risicobeleid van de NMBS Groep heeft als doel risico's waarmee de Groep zich geconfronteerd ziet in kaart te

brengen en te analyseren, passende risicolimieten en -controles te bepalen en de naleving van de limieten te bewaken. De Raad van Bestuur van de NMBS wordt op regelmatige tijdstippen geïnformeerd over de verschillende risico's en ontvangt een overzicht van alle financiële instrumenten. Beleid en systemen voor financieel risicobeheer worden regelmatig geëvalueerd en, waar nodig, aangepast aan de veranderingen in de marktomstandigheden en de activiteiten van de NMBS Groep.

De Raad van Bestuur van de NMBS heeft de principes voor het beheer van de financiële risico's ('financiële politiek') gedefinieerd die van toepassing zijn op de moedermaatschappij en via de "Corporate Governance"-regels op haar dochterondernemingen. Deze principes vallen samengevat uiteen in drie delen: het beheer van de schuldpositie, het beheer van de kasmiddelen en het beheer van de afgeleide financiële instrumenten. De toepassing en rapportering over deze principes wordt verzekerd door de dienst Thesaurie van de moedermaatschappij, in samenwerking met de verschillende dochterondernemingen, terwijl de controle op de toepassing verzekerd wordt door de Interne Audit van de moedermaatschappij. Dezelfde principes zijn eveneens van toepassing op de middelen die beheerd worden voor rekening van derden (GEN Fonds) en op de instrumenten die buiten de balans opgenomen zijn. Het doorvoeren van verrichtingen met het vooruitzicht ze op korte termijn om te keren met winst is niet toegestaan.

Beheer van de schuldpositie

De schuldpositie omvat het geheel van de financiële schulden en activa, andere dan de afgeleide financiële instrumenten en de kasmiddelen, opgenomen in de netto-schuldpositie van de NMBS Groep. De NMBS Groep doet hierbij beroep op de uitgifte van bankleningen, obligatieleningen en alternatieve financieringen, en de verwerving van termijndeposito's en vastrentende effecten op verschillende termijnen en in verschillende munten.

Het beheer van de schuldpositie, rekening houdende met de impact van de afgeleide financiële instrumenten, vereist dat:

- In de mate van het mogelijke, de netto-schuldaflossingen afgestemd worden op de verwachte evolutie van de toekomstige kasstromen met als doel het zo goed als mogelijk beperken van kassaldi;
- De langlopende netto-schuldpositie van de NMBS Groep voor 65% tot 75% wordt aangegaan met instrumenten aan een vaste rentevoet en voor 25% tot 35% met instrumenten aan een variabele rentevoet.
- De gewogen gemiddelde resterende looptijd van de langlopende netto-schuldpositie van de NMBS Groep minimum 5 jaar bedraagt.
- De vervaltermijnen van de netto-schuldpositie worden gespreid in de tijd in functie van het liquiditeits- en interestrisico.
- Elke aangegane schuld of belegging waaraan een wisselkoersrisico verbonden is, onmiddellijk en volledig omgezet wordt naar EUR, om zowel het wisselkoersrisico op de hoofdsom als op de interesten te elimineren.
- De kasstromen van elke aangegane schuld of belegging uitsluitend samengesteld zijn uit betalingen van de hoofdsom en rente op de uitstaande hoofdsom. Beleggingen in risicodragend kapitaal zijn niet toegestaan.
- Plaatsingslimieten worden gerespecteerd voor de aangegane beleggingen.

Beheer van de kasmiddelen

Het beheer van de kasmiddelen omvat het gecentraliseerd thesauriebeheer van de kasstromen op minder dan één jaar van de NMBS Groep.

Voornaamste punten van het beheer van de kasmiddelen:

- Alle structureel overtollige kasmiddelen dienen, in de mate van het mogelijke, aangewend te worden om de netto-schuldpositie te verminderen.
- Het structureel tekort aan kasmiddelen dient gefinancierd te worden door langlopende leningen.
- De kasoverschotten dienen aan marktconforme voorwaarden ("at arm's length") bij voorkeur belegd te worden bij dochterondernemingen met kastekorten.
- Plaatsingslimieten dienen gerespecteerd te worden indien er tijdelijk overtollige kasmiddelen zijn nadat middelen aangewend werden voor leasingtransacties.
- Elke significante kaspositie waaraan een wisselkoersrisico verbonden is moet onmiddellijk en volledig omgezet worden naar EUR om het wisselkoersrisico te elimineren zowel op de hoofdsom als op de interesten.
- Om de resterende kastekorten te financieren, doet de NMBS Groep een beroep op kredietlijnen (geconfirmeerde, niet-geconfirmeerde en zogenaamde "evergreen" kredietlijnen) en geeft ze thesauriebewijzen in EUR of soortgelijke instrumenten op korte termijn uit.

Beheer van afgeleide financiële instrumenten

De NMBS Groep gebruikt de volgende afgeleide financiële instrumenten voor het beheer van haar risico's: swaps, opties en wisseltermijncontracten met als onderliggend element interestvoeten, wisselkoersen, inflatie, energieproducten of een krediet.

Voornaamste punten van het beheer van de afgeleide producten:

- Iedere verrichting op afgeleide financiële instrumenten moet op gelijk welk ogenblik kunnen gesteld worden tegenover een bestaande financiële schuld, belegging, commercieel contract of vordering op de Belgische Staat en/of de Gewesten in het kader van een prefinanciering.
- Het kredietrisico op de tegenpartijen moet gespreid en systematisch afgedekt worden door het afsluiten van CSA's ("Credit Support Annex").

2.2.1 Marktrisico: wisselkoersrisico's

De wisselkoersrisico's waaraan de NMBS Groep onderhevig is vinden hun oorsprong hoofdzakelijk in de financieringsactiviteiten in deviezen, en meer bepaald in de transacties van alternatieve financiering.

Elke significante schuldtransactie, zelfs op korte termijn, waaraan een wisselkoersrisico verbonden is, moet onmiddellijk en volledig omgezet worden naar EUR (hoofdsom en interesten) door het gebruik van afgeleide financiële producten. De omzetting in EUR is niet verplicht indien de terugbetaling van de kastromen uit de schuld verzekerd worden door een instroom van kasmiddelen in vreemde deviezen. De afgedekte positie kan gepaard gaan met een vaste of variabele interestvoet. De passiva en activa verbonden aan alternatieve financieringen zijn in een aantal gevallen in USD en JPY, maar de NMBS Groep is niet blootgesteld aan de hieraan verbonden wisselkoersrisico's.

Sommige dochterondernemingen van de NMBS Groep kennen een blootstelling aan wisselkoersrisico's voor hun operationele activiteiten als gevolg van het inschrijven op openbare aanbestedingen voor projecten buiten de eurozone. Met het oog op het minimaliseren van de wisselkoersrisico's dienen de dochterondernemingen alle significante

wisselkoersrisico's af te dekken via de dienst Thesaurie van de moedermaatschappij die deze op haar beurt afdekt op de financiële markten. Behoudens uitzonderingen goedgekeurd door het Directiecomité van de NMBS, is het de dochterondernemingen niet toegestaan financiële producten te onderschrijven.

a. Financiële instrumenten per munteenheid

	31/12/2015				Totaal
	EUR	USD	JPY	Andere	
Financiële activa					
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.858.774.642,15	0,00	0,00	2.644.961,77	1.861.419.603,92
Afgeleide financiële instrumenten	156.355.738,76	160.065.333,96	-99.409,04	0,00	316.321.663,68
Overige financiële activa	424.112.088,88	239.579.310,54	20.790.104,77	0,00	684.481.504,19
Geldmiddelen en kasequivalenten	414.490.169,32	80.942,14	206.992,41	2.680.238,81	417.458.342,68
Totaal financiële activa	2.853.732.639,11	399.725.586,64	20.897.688,14	5.325.200,58	3.279.681.114,47
Financiële verplichtingen					
Financiële schulden	3.177.458.795,95	369.755.828,08	0,00	0,00	3.547.214.624,03
Afgeleide financiële instrumenten	461.981.067,94	7.868.266,77	20.769.875,25	0,00	490.619.209,96
Handels schulden	374.268.891,32	25.626,76	0,00	186.293,19	374.480.811,27
Overige schulden	449.816.822,69	0,00	0,00	23.152,32	449.839.975,01
Totaal financiële verplichtingen	4.463.525.577,90	377.649.721,61	20.769.875,25	209.445,51	4.862.154.620,27
Afdekkingsverschil	-1.609.792.938,79	22.075.865,03	127.812,89	5.115.755,07	-1.582.473.505,80

	31/12/2014				Totaal
	EUR	USD	JPY	Andere	
Financiële activa					
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.846.384.538,74	0,00	0,00	1.622.992,32	1.848.007.531,06
Afgeleide financiële instrumenten	254.968.641,55	113.901.725,74	-7.041.202,22	0,00	361.829.165,07
Overige financiële activa	761.248.430,21	197.589.348,20	23.244.780,23	0,00	982.082.558,64
Geldmiddelen en kasequivalenten	444.844.652,53	66.606,86	116.690,70	2.547.721,97	447.575.672,06
Totaal financiële activa	3.307.446.263,03	311.557.680,80	16.320.268,71	4.170.714,29	3.639.494.926,83
Financiële verplichtingen					
Financiële schulden	3.303.288.773,69	364.713.780,17	0,00	0,00	3.668.002.553,86
Afgeleide financiële instrumenten	621.016.020,51	-74.444.700,97	16.282.037,26	0,00	562.853.356,80
Handels schulden	395.125.772,93	2.353,04	0,00	58.095,67	395.186.221,64
Overige schulden	611.001.658,63	0,00	0,00	0,00	611.001.658,63
Totaal financiële verplichtingen	4.930.432.225,76	290.271.432,24	16.282.037,26	58.095,67	5.237.043.790,93
Afdekkingsverschil	-1.622.985.962,73	21.286.248,56	38.231,45	4.112.618,62	-1.597.548.864,10

Het hierboven getoonde detail toont de blootstelling in deviezen van de financiële activa en passiva van de NMBS Groep. Behalve de euro vormen de Amerikaanse Dollar en de Japanse Yen de belangrijkste deviezen voor de NMBS Groep. De blootstelling in USD en JPY vloeit voort uit de alternatieve financieringstransacties. Het hieraan verbonden wisselkoersrisico in USD en JPY werd afgedekt met swap-overeenkomsten zoals getoond in punt b hierna.

De analyses in deze toelichting beperken zich tot de instrumenten die beantwoorden aan de definitie van financieel instrument: "Activa (zoals vooruitbetaalde lasten) waarvan het toekomstig economisch voordeel bestaat uit de ontvangst van goederen of afname van diensten, en niet zozeer het recht om geldmiddelen of een ander financieel actief te ontvangen zijn geen financiële activa" (IAS 32 – TL 11). "Verplichtingen of activa die niet uit een contract voortvloeien, zoals winstbelastingen die ontstaan als gevolg van door overheden opgelegde wettelijke vereisten, zijn geen financiële verplichtingen of financiële activa" (IAS 32 – TL 12). De totalen hernomen per rubriek in de tabellen komen dus niet noodzakelijk overeen met de totalen van de balansrubrieken.

Bepaalde elementen van de handelsvorderingen en overige debiteuren (2015: 361.298.379,81 EUR; 2014: 357.549.769,98 EUR), de overige financiële activa (2015: 1.296.021,78 EUR; 2014: 629.533,84 EUR), de handelsschulden (2015: 29.204.427,20 EUR; 2014: 11.707.218,40 EUR) en de overige schulden (2015: 170.331.522,77 EUR; 2014: 195.167.061,65 EUR) beantwoorden niet aan de definitie van een financieel instrument.

b. Wisselkoersderivaten

	31/12/2015		31/12/2014	
	Totaal marktwaarde	Totaal nominale waarde	Totaal marktwaarde	Totaal nominale waarde
Aangekochte deviezen				
USD	188.994.854,27	135.062.369,14	221.644.289,02	161.307.546,52
JPY	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Aangekochte deviezen - Totaal	188.994.854,27	135.062.369,14	221.644.289,02	161.307.546,52
Verkochte deviezen				
USD	36.797.787,08	32.070.291,05	33.297.862,31	28.815.789,47
JPY	20.869.284,29	20.127.601,40	23.323.239,48	21.937.968,50
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Verkochte deviezen - Totaal	57.667.071,37	52.197.892,45	56.621.101,79	50.753.757,97
Opties				
USD	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Opties - Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00

De wisselkoersderivaten zijn swap-overeenkomsten die uitsluitend worden afgesloten in het raam van de schulden en vorderingen met betrekking tot alternatieve financieringstransacties. Deze overeenkomsten werden afgesloten met het oog op het beheer van de kasstromen in deviezen. De NMBS Groep heeft evenwel de keuze gemaakt om geen 'hedge accounting' toe te passen in de zin van IAS 39 en de afgeleide instrumenten worden bijgevolg niet als afdekkingsinstrument erkend. De afgeleide financiële instrumenten worden erkend tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat.

c. Gevoeligheidsanalyse

IFRS 7 vereist een gevoeligheidsanalyse om de impact te illustreren van theoretische variaties in de wisselkoersen op netto-resultaat en het eigen vermogen. De gevoeligheidsanalyse werd uitgevoerd door de NMBS Groep op het einde van de verslagperiode. Voor wat betreft het wisselkoersrisico gaat de gevoeligheidsanalyse de impact op de IFRS jaarrekening na van een wijziging met +/- 10% van de slotkoers voor de wisselkoersen van de USD en de JPY (of andere significante munten) tegenover de EUR.

Variatie wisselkoersen	Impact op het netto-resultaat	Impact op de niet-gerealiseerde resultaten
2015		
USD + 10%	2.452.873,89	0,00
USD - 10%	-2.006.896,82	0,00
JPY + 10%	14.201,43	0,00
JPY - 10%	-11.619,35	0,00
2014		
USD + 10%	2.365.138,73	0,00
USD - 10%	-1.935.113,51	0,00
JPY + 10%	4.247,94	0,00
JPY - 10%	-3.475,59	0,00

2.2.2 Marktrisico: interestvoetrisico

a. Interestvoetrisico

De NMBS Groep wordt geconfronteerd met 3 types interestvoetrisico. Een eerste type houdt verband met het effect van wijzigingen in de variabele rentevoeten op de *kasstromen*. Dit risico wordt constant gemonitord voor de netto-schuldpositie waarbij, al dan niet via het gebruik van renteswaps, wordt getracht dit te laten evolueren binnen de goedgekeurde risicolimieten. Het Directiecomité van de NMBS kan voorzien in afwijkingen van deze limieten indien deze verantwoord worden door specifieke (markt)omstandigheden. Een tweede type houdt verband met effect van wijzigingen in de actualisatierentevoeten op de *reële waarde*. Aangezien de NMBS Groep steeds de intentie heeft om haar vorderingen en schulden af te wikkelen op de voorziene vervaldagen, wordt hier geen specifieke afdekking voor voorzien. De wijzigingen in de actualisatierentevoeten kunnen een significante impact hebben op de allocatie van het resultaat voor een bepaalde periode maar hebben geen invloed op het resultaat over de volledige duurtijd van de transactie. Een derde type risico is het *herfinancieringsrisico*. Via een spreiding van de vervaldagen van de vastrentende financieringen in de tijd tracht de NMBS Groep haar blootstelling aan plotse wijzigingen in de marktvoorwaarden te beperken.

Per 31 december 2015 was gemiddeld 59% (2014 = 70%) van de rentedragende netto financiële verplichtingen (voor impact van de afgeleide financiële instrumenten) van de NMBS Groep aangegaan tegen variabele interestvoeten en 41% (2014 = 30%) door middel van vaste interestvoeten. Indien rekening wordt gehouden met de afgesloten afgeleide financiële instrumenten wordt de ratio variabel-vast per 31 december 2015 18%/82% (2014: 27%/73%).

De voornaamste blootstellingen aan interestvoeten voor de NMBS Groep zijn het gevolg van financieringen in EUR en USD.

	Boekwaarde 31/12/2015	Boekwaarde 31/12/2014
Vaste interestvoet		
Financiële activa	1.168.569.321,57	1.094.363.947,53
Handelsvorderingen en overige debiteuren	792.949.657,66	758.815.386,66
Overige financiële activa	375.619.663,91	335.548.560,87
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,00	0,00
Financiële verplichtingen	-1.955.626.089,85	-1.644.621.466,46
Financiële schulden	-1.955.389.774,41	-1.629.280.736,86
Handelsschulden	-235.815,44	-15.340.478,48
Overige schulden	-500,00	-251,12
Afgeleide financiële instrumenten	-867.179.121,60	-899.087.980,83
Renteswaps	-953.812.096,09	-1.013.808.478,60
Deviezenswaps	86.632.974,49	114.720.497,77
Totaal vaste interestvoet	-1.654.235.889,88	-1.449.345.499,76
Vlottende interestvoet		
Financiële activa	775.546.792,35	1.211.571.473,00
Handelsvorderingen en overige debiteuren	295.755.176,34	334.340.591,88
Overige financiële activa	180.032.058,97	526.837.333,90
Geldmiddelen en kasequivalenten	299.759.557,04	350.393.547,22
Financiële verplichtingen	-1.923.101.759,67	-2.519.869.766,55
Financiële schulden	-1.589.984.695,25	-2.032.957.592,67
Handelsschulden	0,00	0,00
Overige schulden	-333.117.064,42	-486.912.173,88
Afgeleide financiële instrumenten	783.558.384,40	780.774.120,83
Renteswaps	872.924.775,62	889.939.028,61
Deviezenswaps	-89.366.391,22	-109.164.907,78
Totaal variabele interestvoet	-363.996.582,92	-527.524.172,72
Totaal	-2.018.232.472,80	-1.976.869.672,48

Ingevolge de overname van de schuld door de Belgische Staat op 1 januari 2005 werden er swapovereenkomsten afgesloten met de Belgische Staat. De gekapitaliseerde interesten en de verworven opbrengsten onder deze swapovereenkomsten worden samen met de "Back-to-Back" vorderingen geboekt in de rubriek 'Overige financiële activa'. Omwille van de consistentie wordt de impact van deze swapovereenkomsten eveneens opgenomen onder de andere swapovereenkomsten in bovenstaande tabel.

De gevoeligheid aan renterisico's in de punten b. en c. wordt bepaald op basis van een theoretische parallelle verschuiving van de rentecurve met 100 basispunten.

b. Gevoeligheidsanalyse van de kasstromen

Een stijging met 100 basispunten van de variabele interestvoeten (afgeleide financiële instrumenten inbegrepen) zou leiden tot een daling met 1.347.691,48 EUR van de netto financiële kosten van de NMBS Groep in 2015, tegenover een stijging met 646.657,92 EUR in 2014.

c. Gevoeligheidsanalyse van de reële waarde

De evolutie van de interestvoeten op de markt beïnvloedt zowel de reële waarde van de niet-afgeleide financiële instrumenten, die de NMBS Groep heeft aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat, als de afgeleide instrumenten. De gevoeligheidsanalyse van het netto-resultaat houdt rekening met deze evolutie.

De gevoeligheidsanalyse van de reële waarde werd door de NMBS Groep uitgevoerd op het einde van de verslagperiode. Een stijging met 100 basispunten leidt tot een positieve verandering in het resultaat van 55.577.096,23 EUR (66.020.136,05 EUR) op 31 december 2015 (2014). Deze positieve verandering wordt voornamelijk veroorzaakt door het karakter van de rentederivaten afgesloten door de NMBS Groep waarbij een vaste rente betaald wordt, en een vlottende rente ontvangen wordt.

2.2.3 Marktrisico: prijsrisico's grondstoffen

Op het vlak van grondstoffen is de NMBS Groep voornamelijk blootgesteld aan prijsrisico's op de energieprijzen (elektriciteit, aardgas en gasolie). Binnen de NMBS Groep is elke maatschappij afzonderlijk verantwoordelijk voor de inkoop van energie. Aangezien de voornaamste blootstelling aan prijsrisico's afkomstig is aan de inkoop van energie voor tractiedoeleinden valt het prijsrisico van de NMBS Groep grotendeels samen met dit van de moedermaatschappij.

De moedermaatschappij maakte historisch gebruik van standaardovereenkomsten aan vaste prijs (aardgas), aan de dagprijs (gasolie) of aan een gemiddelde prijs al dan niet in combinatie met de dagprijs (elektriciteit) voor de volledige duur van de overeenkomsten. Met het doel om prijsrisico's beter te kunnen spreiden in de tijd en om in te kunnen spelen op markkopportunities werd de inkoopstrategie van de verschillende energieproducten gestroomlijnd. In de contracten wordt, één voor één en waar mogelijk, een clicksysteem ingevoerd waarbij de prijs op verschillende tijdstippen wordt vastgelegd. Het Directiecomité keurt voor elk contract de limietwaarden van de betreffende strategie goed. Binnen de NMBS werd een energiecomité opgericht dat toeziet op de correcte uitvoering van deze goedgekeurde strategieën. Het Directiecomité van de NMBS wordt op regelmatige basis geïnformeerd over de resultaten hiervan.

Voor wat betreft elektriciteit treedt de infrastructuurbeheerder (Infrabel) op als "lead-buyer". De NMBS heeft mandaat gegeven aan Infrabel voor het afsluiten van raamovereenkomsten tot en met 2018 voor het contract 'tractie' (alle elektriciteit afgenomen via tractieonderstations, voornamelijk voor tractie rollend materieel) en tot en met 2016 voor het contract 'distributie' (voor alle elektriciteit niet afgenomen via tractieonderstations). In het contract 'tractie' voor 2018 zal door de NMBS ook worden gewerkt met het clicksysteem, in combinatie met gemiddelde prijzen en de dagprijs.

Voor wat betreft aardgas (verwarming) en gasolie (tractie en verwarming) treedt de NMBS op als "lead-buyer" voor een aantal deelnemende vennootschappen binnen het Belgische spoorweglandschap maar buiten de consolidatieperimeter. De prijzen worden hierbij onderhandeld door de NMBS in naam van de deelnemende vennootschappen, maar de

facturatie van de ingekochte energie geschiedt rechtstreeks aan de individuele vennootschappen. De NMBS hanteert hierbij volgende strategieën:

- Aardgas: Toepassing van het clicksysteem waarbij, binnen limietwaarden, goedgekeurd door het Directiecomité de prijs op verschillende tijdstippen wordt vastgelegd. De finale prijs is het gemiddelde van de verschillende aankoopmomenten, en geldt voor het volledige afgenomen volume. Op deze manier wordt het risico gespreid, kan zelf bepaald worden wanneer een deel van de prijs wordt vastgelegd, en kan ingespeeld worden op marktopportunities.
- Gasolie: Het clicksysteem kan hier niet worden toegepast. Daarom combineert de NMBS combineert hier de inkoop van gasolie aan dagprijs met het afsluiten van afgeleide financiële instrumenten (dieselswaps). Het gebruik van de afgeleide financiële instrumenten biedt de mogelijkheid om in te spelen op marktopportunities en de onzekerheid betreffende de toekomstige kasstromen te verminderen. De Raad van Bestuur van de NMBS beslist om, voor 2015 en tot en met 2017, een maximaal volume af te dekken gebaseerd op 55% van het gemiddeld geschatte verbruik voor de betreffende jaren.

Voor de volledigheid dient toegevoegd te worden dat de NMBS tot eind augustus 2015 werkte met een vaste prijs voor de inkoop van aardgas. Op basis van de beslissingen genomen in 2014 werd beslist om de bestaande raamovereenkomst niet te verlengen en een nieuwe overeenkomst af te sluiten met toepassing van het clicksysteem.

2.2.4 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de NMBS Groep indien een handelspartner of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. De kredietrisico's van de NMBS Groep vloeien voort uit vorderingen op klanten, beleggingen, 'voor verkoop beschikbare' financiële activa en afgeleide financiële instrumenten.

Ouderdomsanalyse van financiële activa

De onderstaande tabel geeft een uitsplitsing van de financiële activa tussen deze die niet-verniet en deze die verniet zijn op het einde van de rapporteringsperiode met een detail van de ouderdom van deze die verniet zijn.

	Netto boekwaarde	NIET afgeschreven activa							Afgeschreven activa	
		Niet verniet	sinds 0-1 maand	sinds 1-3 maand	Echus à la date de clôture		sinds 1-2 jaar	sinds meer dan 2 jaar		
				sinds 3-6 maand	sinds 6-12 maand					
31 december 2015										
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.861.419.603,92	1.818.124.138,76	16.162.699,87	8.468.319,65	8.515.636,40	7.300.298,43	1.413.095,05	2.843.978,01	-1.408.562,25	
Afgeleide financiële instrumenten	316.321.663,68	316.321.663,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Overige financiële activa	684.481.504,19	684.481.504,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Geldmiddelen en kas equivalenten	417.458.342,68	417.458.342,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Totaal	3.279.681.114,47	3.236.385.649,31	16.162.699,87	8.468.319,65	8.515.636,40	7.300.298,43	1.413.095,05	2.843.978,01	-1.408.562,25	
31 december 2014										
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.848.007.531,06	1.800.549.668,45	23.785.529,34	8.154.650,34	6.605.566,65	10.064.593,68	-2.901.794,33	2.137.470,56	-388.153,63	
Afgeleide financiële instrumenten	981.974.825,25	981.974.825,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Overige financiële activa	361.936.898,46	361.936.898,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Geldmiddelen en kas equivalenten	447.575.672,06	447.561.364,80	14.307,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Totaal	3.639.494.926,83	3.592.022.756,96	23.799.836,60	8.154.650,34	6.605.566,65	10.064.593,68	-2.901.794,33	2.137.470,56	-388.153,63	

Geografische spreiding

De financiële activa aangehouden door de NMBS Groep zijn als volgt verdeeld over de verschillende geografische zones:

Zone	31/12/2015	31/12/2014
België	2.386.679.706,60	2.719.142.526,12
Eurozone	389.768.487,22	423.721.696,66
Europa - overige	367.466.416,98	379.072.024,66
Verenigde Staten	81.381.353,81	52.904.737,29
Rest van de wereld	54.385.149,86	64.653.942,10
Totaal	3.279.681.114,47	3.639.494.926,83

Kredietrating van de beleggingen

De NMBS Groep beperkt haar kredietrisico op beleggingen (deposito's en vastrentende effecten) door uitsluitend te beleggen bij tegenpartijen die voldoen aan de criteria van de financiële politiek. De beleggingen moeten een leningskarakter hebben en mogen niet in risicodragend kapitaal gebeuren. Beleggingen zijn onderworpen aan strikte voorwaarden aangaande de minimale kredietwaardigheid van de tegenpartijen, in functie van de duurtijd van de belegging. De NMBS Groep heeft plaatsingslimieten opgesteld per tegenpartij. Deze limieten gelden niet met betrekking tot beleggingen in instrumenten met een AAA/Aaa rating of uitgegeven of gewaarborgd door de Belgische Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waals Gewest, de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Gezien de kredietwaardigheid van de tegenpartijen verwacht de NMBS Groep dat de tegenpartijen aan de verplichtingen zullen voldoen. De beleggingen worden continu opgevolgd en jaarlijks wordt aan de Raad van Bestuur een beslissing gevraagd over het al dan niet vervangen tegenpartijen die niet langer voldoen aan de gestelde criteria.

De 'voor verkoop beschikbare' financiële activa waarin de NMBS Groep geïnvesteerd heeft betreffen hoofdzakelijk operationele deelnemingen in ondernemingen die niet voldoen aan de criteria van dochteronderneming, joint venture of geassocieerde onderneming. Voor een meer gedetailleerde analyse van deze activa wordt verwezen naar toelichting 12.

De 'Geldmiddelen en kasequivalenten' waarin de NMBS Groep belegd heeft betreffen hoofdzakelijk tegoeden aangehouden op zichtrekeningen en termijndeposito's op minder dan drie maand bij Belgische financiële instellingen of de Belgische schatkist en financiële instrumenten uitgegeven door Belgische federale of regionale overheden.

De aandelen, vastrentende effecten en deposito's waarin de NMBS Groep heeft geïnvesteerd genieten van de volgende kredietwaardigheid ("Standard & Poor's"):

Rating	31/12/2015					
	Nominaal		Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Vlottende activa		Vaste activa	Vlottende activa	
Overige financiële activa	660.573.234,06	50.404.544,77	-35.852.383,28	8.053.509,66	1.302.598,98	684.481.504,19
AA+	68.851.681,70	0,00	5.899.678,01	729.383,92	0,00	75.480.743,63
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	68.851.681,70	0,00	5.899.678,01	729.383,92	0,00	75.480.743,63
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AA	250.888.579,36	0,00	0,00	2.385.372,33	-1.334,40	253.272.617,29
Financieel	29.935.871,86	0,00	0,00	1.715.999,32	0,00	31.651.871,18
Overheid	220.952.707,50	0,00	0,00	669.373,01	-1.334,40	221.620.746,11
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AA-	108.016.694,94	25.249.824,87	0,00	115.105,50	50.787,22	133.432.412,53
Financieel	108.016.694,94	25.249.824,87	0,00	115.105,50	50.787,22	133.432.412,53
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A+	32.070.291,05	16.709.706,82	668.070,62	0,00	240.166,25	49.688.234,74
Financieel	32.070.291,05	0,00	197.191,08	0,00	157.267,54	32.424.749,67
Overheid	0,00	16.709.706,82	470.879,54	0,00	82.898,71	17.263.485,07
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-	89.459.460,00	5.027.118,50	0,00	4.823.647,91	711.719,65	100.021.946,06
Financieel	89.459.460,00	5.027.118,50	0,00	4.823.647,91	711.719,65	100.021.946,06
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BBB-	0,00	3.417.894,58	92.214,79	0,00	16.510,33	3.526.619,70
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	3.417.894,58	92.214,79	0,00	16.510,33	3.526.619,70
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NR	111.286.527,01	0,00	-42.512.346,70	0,00	284.749,93	69.058.930,24
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	18.110.000,00	0,00	-610.000,00	0,00	284.749,93	17.784.749,93
Aandelen en deelnemingen	93.176.527,01	0,00	-41.902.346,70	0,00	0,00	51.274.180,31
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rating	31/12/2015					
	Nominaal		Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Vlottende activa		Vaste activa	Vlottende activa	
Geldmiddelen en kas equivalenten	0,00	417.455.020,64	0,00	0,00	3.322,04	417.458.342,68
A-1+	0,00	218.616.000,00	0,00	0,00	0,00	218.616.000,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	218.616.000,00	0,00	0,00	0,00	218.616.000,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NR	0,00	198.839.020,64	0,00	0,00	3.322,04	198.842.342,68
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	74.988.525,00	0,00	0,00	0,00	74.988.525,00
Corporate	0,00	841.680,67	0,00	0,00	3.322,04	845.002,71
Zichtrekeningen	0,00	118.506.271,10	0,00	0,00	0,00	118.506.271,10
Contanten en cheques	0,00	4.502.543,87	0,00	0,00	0,00	4.502.543,87

Rating	31/12/2014					
	Nominaal		Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Vlottende activa		Vaste activa	Vlottende activa	
Overige financiële activa	626.707.748,30	383.246.524,64	-36.288.360,48	6.532.315,46	1.884.330,72	982.082.558,64
AA+	41.241.039,64	0,00	4.882.382,49	581.074,70	0,00	46.704.496,83
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	41.241.039,64	0,00	4.882.382,49	581.074,70	0,00	46.704.496,83
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AA	236.724.301,43	200.000.000,00	0,00	2.094.110,64	65.917,78	438.884.329,85
Financieel	25.435.863,12	0,00	0,00	1.458.047,15	0,00	26.893.910,27
Overheid	211.288.438,31	200.000.000,00	0,00	636.063,49	65.917,78	411.990.419,58
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AA-	127.775.214,28	2.213.059,80	0,00	108.973,56	55.238,54	130.152.486,18
Financieel	127.775.214,28	2.213.059,80	0,00	108.973,56	55.238,54	130.152.486,18
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A+	43.945.422,92	22.890.489,22	1.101.999,86	0,00	310.191,09	68.248.103,09
Financieel	28.815.789,47	22.890.489,22	219.034,45	0,00	235.131,30	52.160.444,44
Overheid	15.129.633,45	0,00	882.965,41	0,00	75.059,79	16.087.658,65
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A	80.140.545,27	9.829.741,65	0,00	3.748.156,56	1.241.221,80	94.959.665,28
Financieel	80.140.545,27	9.829.741,65	0,00	3.748.156,56	1.241.221,80	94.959.665,28
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BBB-	3.094.697,75	3.713.637,30	239.603,87	0,00	109.182,66	7.157.121,58
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	3.094.697,75	3.713.637,30	239.603,87	0,00	109.182,66	7.157.121,58
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-2	0,00	0,00	0,00	0,00	277,78	277,78
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	277,78	277,78
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NR	93.786.527,01	144.599.596,67	-42.512.346,70	0,00	102.301,07	195.976.078,05
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	144.599.596,67	0,00	0,00	0,00	144.599.596,67
Corporate	610.000,00	0,00	-610.000,00	0,00	102.301,07	102.301,07
Aandelen en deelnemingen	93.176.527,01	0,00	-41.902.346,70	0,00	0,00	51.274.180,31
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rating	31/12/2014					
	Nominaal		Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Vlottende activa		Vaste activa	Vlottende activa	
Geldmiddelen en kas equivalenten	0,00	447.558.963,41	0,00	0,00	16.708,65	447.575.672,06
A-1+	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A-2	0,00	50.000.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000.000,00
Financieel	0,00	50.000.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000.000,00
Overheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Corporate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NR	0,00	397.558.963,41	0,00	0,00	16.708,65	397.575.672,06
Financieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overheid	0,00	296.200.118,45	0,00	0,00	0,00	296.200.118,45
Corporate	0,00	782.324,95	0,00	0,00	2.401,39	784.726,34
Zichtrekeningen	0,00	94.619.829,35	0,00	0,00	14.307,26	94.634.136,61
Contanten en cheques	0,00	5.956.690,66	0,00	0,00	0,00	5.956.690,66

De bedragen hierboven opgenomen als "Corporate" zonder rating (NR) zijn uitsluitend verbonden aan dochterondernemingen. De zichtrekeningen betreffen voornamelijk zichtrekeningen aangehouden bij financiële instellingen gevestigd in België met een A-1 of A-2 korte termijn rating.

Afdekking van het kredietrisico op afgeleide financiële instrumenten

Het kredietrisico op tegenpartijen waarmee afgeleide financiële instrumenten werden afgesloten dient systematisch verdeeld en afgedekt te worden door het afsluiten van CSA's ("Credit Support Annex"). Bij overeenkomsten van dit type wordt er op regelmatige basis een berekening gemaakt van het netto bedrag dat, hetzij door de NMBS Groep, hetzij door de tegenpartij verschuldigd is, in het geval dat het geheel van de afgeleide financiële instrumenten tussen de verschillende partijen vereffend zou worden. In uitvoering van de afgesloten CSA's heeft de NMBS Groep waarborgen gestort aan en ontvangen van tegenpartijen waarvan de reële waarde van de portefeuille van afgeleide financiële instrumenten de vooraf bepaalde drempelwaarden hebben overschreden. Deze drempelwaarden worden, in functie van de kredietwaardigheid ("rating") van elke tegenpartij afzonderlijk, gedefinieerd in de afgesloten CSA's. Met tegenpartijen die een negatieve "credit watch" status hebben mogen geen nieuwe overeenkomsten worden afgesloten gedurende de periode van negatieve "credit watch". De betaalde en ontvangen waarborgen in het kader van de CSA's worden opgenomen in respectievelijk de rubrieken 'Handelsvorderingen en overige debiteuren' en 'Overige schulden'.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de blootstellingen aan kredietrisico's op afgeleide financiële instrumenten voor en na toepassing van de gestorte waarborgen. Zoals blijkt uit de onderstaande tabellen heeft de NMBS Groep slechts op een beperkt aantal tegenpartijen een blootstelling. Voor de tegenpartijen waarmee de NMBS Groep geen CSA's heeft afgesloten (buiten de Belgische Staat en Eurofima), betreft het instrumenten die juridisch beschouwd worden als afgeleide instrumenten maar die de economische kenmerken hebben van een deposito.

<i>Afdekking kredietrisico afgeleide financiële instrumenten</i>					31/12/2015
Tegenpartij	Kredietrisico	Gestorte waarborgen	Ontvangen waarborgen	Netto-positie	
150	-23.051.570,62	0,00	0,00	-23.051.570,62	
152	30.802.009,74	0,00	-39.400.000,00	-8.597.990,26	
154	-319.667.698,70	278.304.484,00	0,00	-41.363.214,70	
155	-14.136.822,30	3.300.000,00	0,00	-10.836.822,30	
156	-12.078.824,85	3.100.000,00	0,00	-8.978.824,85	
158	9.994.422,08	0,00	0,00	9.994.422,08	
159	-5.567.820,78	5.900.000,00	0,00	332.179,22	
160	-14.255.545,45	0,00	0,00	-14.255.545,45	
161	-14.870.701,05	0,00	0,00	-14.870.701,05	
162	-12.335.047,38	0,00	0,00	-12.335.047,38	
163	-14.591.561,14	4.900.000,00	0,00	-9.691.561,14	
Met CSA	-389.759.160,45	295.504.484,00	-39.400.000,00	-133.654.676,45	
164	20.923.076,44	0,00	0,00	20.923.076,44	
165	-3.532.446,51	0,00	0,00	-3.532.446,51	
Belgische Staat	190.280.101,30	0,00	0,00	190.280.101,30	
Eurofima	7.790.882,94	0,00	0,00	7.790.882,94	
Zonder CSA	215.461.614,17	0,00	0,00	215.461.614,17	
Totaal	-174.297.546,28	295.504.484,00	-39.400.000,00	81.806.937,72	

<i>Afdekking kredietrisico afgeleide financiële instrumenten</i>					31/12/2014
Tegenpartij	Kredietrisico	Gestorte waarborgen	Ontvangen waarborgen	Netto-positie	
150	-31.248.266,22	7.200.000,00	0,00	-24.048.266,22	
152	44.655.009,37	0,00	-46.200.000,00	-1.544.990,63	
154	-357.834.085,65	290.012.046,00	0,00	-67.822.039,65	
155	-21.725.806,84	7.000.000,00	0,00	-14.725.806,84	
156	-36.480.361,77	13.800.000,00	0,00	-22.680.361,77	
158	9.918.982,60	0,00	0,00	9.918.982,60	
159	-6.361.685,06	6.200.000,00	0,00	-161.685,06	
160	-21.982.795,51	0,00	0,00	-21.982.795,51	
161	-17.415.740,25	0,00	0,00	-17.415.740,25	
162	-18.878.935,12	0,00	0,00	-18.878.935,12	
163	-21.982.795,51	9.800.000,00	0,00	-12.182.795,51	
Met CSA	-479.336.479,96	334.012.046,00	-46.200.000,00	-191.524.433,96	
164	39.621.282,72	0,00	0,00	39.621.282,72	
165	16.841.395,76	0,00	0,00	16.841.395,76	
Belgische Staat	214.084.465,91	0,00	0,00	214.084.465,91	
Eurofima	7.765.143,84	0,00	0,00	7.765.143,84	
Zonder CSA	278.312.288,23	0,00	0,00	278.312.288,23	
Totaal	-201.024.191,73	334.012.046,00	-46.200.000,00	86.787.854,27	

2.2.5 Liquiditeitsrisico's

Het risico dat de NMBS Groep niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, is beperkt omdat de NMBS Groep:

- Over voldoende liquide middelen beschikt. De NMBS Groep beschikt eind 2015 over 123.849.115,18 EUR (2014: 151.367.904,49 EUR) die niet beheerd worden voor derden.
- Over voldoende geconfirmeerde (2015: 375 miljoen EUR; 2014: 375 miljoen EUR) en niet-geconfirmeerde kredietlijnen (2015: 35 miljoen EUR; 2014: 35 miljoen EUR) beschikt aangevuld met (niet-geconfirmeerde) Commercial Paper programma's (2015: 4 miljard EUR; 2014: 4 miljard EUR).
- De mogelijkheid heeft om de Staatswaarborg te vragen voor financieringen uitgegeven door de moedermaatschappij voor een bedrag van 1.138.007.506,22 EUR.
- Een spreiding in de tijd van de aflossing van haar netto-schulden voorziet overeenkomstig haar financiële politiek. Overeenkomstig deze laatste mag maximaal 20% van de schuld geconcentreerd zijn in hetzelfde jaar met een maximum van 10% van de schuld per trimester.

Op het einde van 2015 heeft de NMBS Groep 580.046.181,73 EUR (2014: 677.973.456,85 EUR) opgenomen onder haar Commercial Paper programma's en heeft zij geen beroep gedaan op de beschikbare kredietlijnen (2014: 0,00 EUR).

De NMBS Groep verwacht de investeringsverplichtingen en de netto-verplichtingen op langere termijn te financieren uit de verwachte kasstromen uit operationele-, investerings- en financieringsactiviteiten. De in het beheerscontract van de NMBS voorziene exploitatie- en kapitaalsubsidies spelen hierbij een belangrijke rol voor de financiering van de operationele- en investeringsactiviteiten van de moedermaatschappij. De NMBS Groep beheert haar kasmiddelen op basis van een periodiek opgebouwde liquiditeitsprognose. Op basis van die prognoses worden voor de ondernemingen binnen de NMBS Groep financieringslimieten gedefinieerd. Deze liquiditeitsprognose stelt de dienst Thesaurie van de moedermaatschappij in staat de kasstromen optimaal te beheren (beperken van overtollige kasmiddelen of kastekorten).

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet-geactualiseerde contractueel overeengekomen terugbetaling van de financiële verplichtingen, inclusief de geschatte rentebetalingen en rekening houdende met de kasstromen uit beleggingen, de "Back-to-Back"-vordering, terugbetalingen door de Staat voor specifiek overeengekomen operaties, en afgeleide financiële instrumenten. De bedragen opgenomen in de lijn 'Geldmiddelen en kasequivalenten' betreffen de Fondsen beheerd voor derden die aangewend mogen worden voor de verbonden 'Overige schulden'.

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen*	< 6 maanden	6 - 12 maanden	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar
*interessen inbegrepen							
31 december 2015							
Financiële activa							
Handelsvorderingen en overige debiteuren	574.783.974,41	818.419.000,00	11.891.000,00	30.035.000,00	41.926.000,00	125.778.000,00	608.789.000,00
Afgeleide financiële instrumenten	316.321.663,68	36.050.078,51	26.252.889,69	16.696.704,00	5.591.350,54	1.286.805,07	-13.777.670,79
Overige financiële activa	615.422.573,95	1.084.087.736,84	31.368.408,77	21.121.124,14	30.623.220,51	68.106.665,59	932.868.317,83
Geldmiddelen en kasequivalenten	293.609.227,50	293.620.702,50	293.620.702,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal financiële activa	1.800.137.439,54	2.232.177.517,85	363.133.000,96	67.852.828,14	78.140.571,05	195.171.470,66	1.527.879.647,04
Financiële verplichtingen							
Financiële schulden	3.547.214.624,03	4.247.153.127,07	877.233.977,37	104.550.407,97	157.030.538,43	844.611.901,01	2.263.726.302,29
Afgeleide financiële instrumenten	490.619.209,96	447.995.857,83	-17.112.653,76	54.795.089,76	39.656.212,30	61.381.988,29	309.275.221,24
Handels schulden	374.480.811,27	374.480.811,27	371.048.641,33	1.872.743,35	1.063.876,42	56.911,09	438.639,08
Overige schulden	449.839.975,01	449.732.510,59	208.988.547,68	57.452.315,07	100.362.957,52	79.690.892,59	3.237.797,73
Totaal financiële verplichtingen	4.862.154.620,27	5.519.362.306,76	1.440.158.512,62	218.670.556,15	298.113.584,67	985.741.692,98	2.576.677.960,34
TOTAAL	-3.062.017.180,73	-3.287.184.788,91	-1.077.025.511,66	-150.817.728,01	-219.973.013,62	-790.570.222,32	-1.048.798.313,30

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen*	< 6 maanden	6 - 12 maanden	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar
*interessen inbegrepen							
31 december 2014							
Financiële activa							
Handelsvorderingen en overige debiteuren	594.180.416,29	860.345.000,00	11.891.000,00	30.035.000,00	41.926.000,00	125.778.000,00	650.715.000,00
Afgeleide financiële instrumenten	930.705.799,48	1.399.630.339,81	359.465.116,64	23.749.199,34	46.203.797,80	47.045.130,32	923.167.095,71
Overige financiële activa	361.829.165,07	56.908.055,43	13.351.003,82	12.558.681,78	19.888.046,25	10.574.845,91	535.477,67
Geldmiddelen en kasequivalenten	296.207.767,57	296.217.649,12	296.217.649,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal financiële activa	2.182.923.148,41	2.613.101.044,36	680.924.769,58	66.342.881,12	108.017.844,05	183.397.976,23	1.574.417.573,38
Financiële verplichtingen							
Financiële schulden	3.668.002.553,86	4.343.041.063,41	1.068.851.020,85	205.894.568,86	384.494.015,10	527.201.850,48	2.156.599.608,12
Afgeleide financiële instrumenten	562.853.356,80	502.396.504,06	982.898,28	59.131.794,01	15.573.492,71	68.948.417,81	357.759.901,25
Handels schulden	395.186.221,64	395.186.221,64	385.503.897,96	4.227.762,94	-336.981,82	2.078.759,43	3.712.783,13
Overige schulden	611.001.658,63	611.107.894,72	237.427.735,98	73.367.926,60	88.218.711,05	210.299.622,72	1.793.898,37
Totaal financiële verplichtingen	5.237.043.790,93	5.851.731.683,83	1.692.765.553,07	342.622.052,41	487.949.237,04	808.528.650,44	2.519.866.190,87
TOTAAL	-3.054.120.642,52	-3.238.630.639,47	-1.011.840.783,49	-276.279.171,29	-379.931.392,99	-625.130.674,21	-945.448.617,49

2.2.6 « Fair value » risico

De tabel hieronder verdeelt de financiële instrumenten die opgenomen tegen hun reële waarde volgens de drie niveaus van de waarderingshierarchie. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

Niveau 1: noteringen/marktprijzen voor identieke activa of verplichtingen in een actieve markt.

Niveau 2: andere gegevens dan noteringen/marktprijzen opgenomen onder niveau 1, welke rechtstreeks (bijvoorbeeld prijzen) of onrechtstreeks (bijvoorbeeld, informatie afgeleid van een prijs) voor de activa of verplichtingen waarneembaar zijn.

Niveau 3: gegevens over activa en verplichtingen welke niet onderbouwd zijn door waarneembare marktgegevens (niet observeerbare data).

	31/12/2015		
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa			
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Deposito's	0,00	0,00	0,00
Vastrentende effecten	96.270.848,40	32.424.749,67	0,00
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	277.342.885,85	38.978.777,83
Overige vorderingen	0,00	77.633.456,88	0,00
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0,00	0,00	51.274.180,31
Totaal	96.270.848,40	387.401.092,40	90.252.958,14
Verplichtingen			
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Financiële schulden	0,00	0,00	200.660.766,94
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	476.821.944,99	13.797.264,97
Overige financiële verplichtingen	0,00	-78.824,78	0,00
Totaal	0,00	476.743.120,21	214.458.031,91

	31/12/2014		
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa			
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Deposito's	0,00	0,00	0,00
Vastrentende effecten	69.949.277,06	52.160.444,44	0,00
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	289.778.339,92	72.050.825,15
Overige vorderingen	0,00	68.651.199,99	0,00
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0,00	0,00	51.274.180,31
Totaal	69.949.277,06	410.589.984,35	123.325.005,46
Verplichtingen			
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Financiële schulden	0,00	0,00	211.214.252,12
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	555.030.353,97	7.823.002,83
Overige financiële verplichtingen	0,00	-106.236,09	0,00
Totaal	0,00	554.924.117,88	219.037.254,95

De vastrentende effecten (en schulden) gewaardeerd aan reële waarde omvatten de beleggingen (en financieringen) waarvoor de NMBS Groep op het moment van de initiële boekhoudkundige verwerking beslist heeft deze op vrijwillige basis te classificeren als 'tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat'.

Als gevolg van de reorganisatie van 1 januari 2014 beschikt de NMBS Groep niet langer over een representatief aantal genoteerde vastrentende effecten (obligaties). De NMBS Groep beschikt sindsdien niet langer over rechtstreeks waarneembare data op de markten, zoals gedefinieerd in paragraaf 81 en 82 van IFRS 13, om de schulden die op vrijwillige basis geëvalueerd werden als 'tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat' en de afgeleide financiële instrumenten die niet het voorwerp uitmaken van een CSA, te waarderen aan hun reële waarde. De reële waarden van deze instrumenten wordt bijgevolg vanaf 1 januari 2014 ingedeeld als niveau 3 van de waarderingshierarchie onder IFRS 13.

Wijzigingen in de financiële instrumenten van Niveau 3	
EUR	
Activa	
Per 1 januari	123.325.005,46
Betalingen	-42.386.420,27
Inlastname op de resultatenrekening	4.879.762,81
Transferten tussen actief en passief	4.434.610,14
Per 31 december	90.252.958,14
Verplichtingen	
Per 1 januari	219.037.254,95
Betalingen	-30.307.837,73
Inlastname op de resultatenrekening	21.294.004,55
Transferten tussen actief en passief	4.434.610,14
Per 31 december	214.458.031,91

De significante afname van de activa is het gevolg van een operatie in het tweede semester 2015 waarbij de NMBS Groep een aantal financiële instrumenten van Niveau 3, zonder bijkomende kosten, heeft kunnen vervangen door marktgenoteerde (niveau 1) instrumenten.

Toelichting 3 - Significante inschattingen en beoordelingen

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de IFRS-normen houdt in dat de NMBS Groep op een oordeelkundige wijze inschattingen en veronderstellingen moet toepassen die een invloed hebben op de toepassing van de waarderingregels evenals op de bedragen opgenomen als activa, verplichtingen, baten en lasten en die bij voorbaat een bepaalde mate van onzekerheid met zich meebrengen. Deze inschattingen zijn gebaseerd op ervaringen en veronderstellingen waarbij door de NMBS Groep wordt aangenomen dat ze redelijk zijn in de desbetreffende omstandigheden. Per definitie kunnen en zullen de uiteindelijke resultaten vaak afwijken van de gemaakte inschattingen. Herzieningen van de boekhoudkundige inschattingen worden opgenomen in de verslagperiode waarop de herzieningen betrekking hebben en op alle toekomstige betrokken verslagperiodes. Inschattingen en veronderstellingen hebben voornamelijk betrekking op de volgende domeinen:

3.1 Bijzondere waardeverminderingen op activa

De realiseerbare waarde van elk actiefbestanddeel of CGU wordt bepaald hetzij als de hoogste waarde van de reële waarde van het actief of CGU minus de verkoopkosten, hetzij als de bedrijfswaarde van een actief of een CGU, indien deze hoger is. Deze berekeningen maken gebruik van inschattingen en veronderstellingen zoals disconteringsvoeten, groeipercentages, toekomstige kapitaalbehoeftes en toekomstige operationele resultaten.

3.2 Reële waarde van afgeleide producten en andere financiële instrumenten

De reële waarde van financiële producten die niet verhandeld worden op een actieve markt (zoals de "over the counter" verhandelde afgeleide producten) is bepaald met behulp van waarderingstechnieken. De NMBS Groep kiest methodes en weerhoudt veronderstellingen die haar het meest aangepast lijken, zich voornamelijk steunend op de bestaande marktomstandigheden bij het einde van elke verslagperiode. De NMBS Groep maakt voor verschillende financiële activa aangehouden voor verkoop en die niet verhandeld worden op een actieve markt gebruik van een verdisconteerde kasstroommethode.

Wij verwijzen naar toelichting 2.2.2.b. en c. voor de sensitiviteitsanalyse van interestvoet, cash flow en reële waarde van de financiële instrumenten.

3.3 Personeelsbeloningen

De schuld voor personeelsbeloningen is op actuariële basis vastgesteld waarbij er gebruik gemaakt wordt van een aantal financiële en demografische veronderstellingen. Elke wijziging van de toegepaste veronderstellingen heeft een impact op deze schuld. Een belangrijke veronderstelling, met een grote impact op de schuld, is de verdisconteringsvoet. Bij elke balansdatum wordt deze verdisconteringsvoet door de NMBS Groep vastgelegd op basis van het marktrendement op balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties, dewelke een gelijkaardige looptijd hebben als de verplichtingen. De voornaamste andere

veronderstellingen zijn gebaseerd op marktgegevens of geven de best mogelijke inschatting van de NMBS Groep weer.

3.4 Reële waarde verminderd met de verkoopskosten van vaste activa aangehouden voor verkoop

De vaste activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd aan de laagste waarde van hun boekwaarde en hun reële waarde verminderd met de verkoopskosten. De reële waarde op 31 december 2015 en op 31 december 2014 wordt bepaald op basis van de contante waarde van toekomstige kasstromen. Deze berekeningen gebruiken schattingen en veronderstellingen betreffende groeipercentages, verdisconteringsvoeten en toekomstige kasstromen.

De Groep B-Logistics was aangehouden als vaste activa aangehouden voor verkoop op 31 december 2014. In het specifieke geval van de Groep B-Logistics was de reële waarde gebaseerd op contract met een investeerder in een fase van voltooiing en de afsluiting ervan heeft plaatsgevonden op 19 juni 2015.

3.5 Gebruiksduur van materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan voornamelijk uit rollend spoorwegmaterieel, spoorweginfrastructuur en stations.

Afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode vanaf de datum van ingebruikname en dit over de verwachte economische gebruiksduur. De verwachte economische gebruiksduur van een actief wordt door de directie bepaald naargelang de periode gedurende dewelke een actief naar verwachting voor de NMBS Groep beschikbaar is voor gebruik. De verwachte gebruiksduur houdt rekening met het verwachte gebruik van het actief door de NMBS Groep, de verwachte fysieke slijtage die afhangt van operationele factoren zoals het onderhoudsprogramma, de technische of economische veroudering en de juridische of soortgelijke beperkingen (bijvoorbeeld de looptijd van financiële leases). Voor meer informatie aangaande de verwachte gebruiksduur van de materiële vaste activa verwijzen we naar toelichting 1.5. De werkelijke gebruiksduur kan omwille van verschillende factoren afwijken, wat kan leiden tot een kortere of langere gebruiksduur. Indien de geschatte gebruiksduur niet correct lijkt, of indien de omstandigheden op een dusdanige wijze veranderen dat de geschatte gebruiksduur dient herzien te worden, kan er een bijzonder waardeverminderverslies of een verhoogde of verlaagde afschrijvingskost opgenomen worden in de toekomstige periodes. De gebruiksduur wordt bij elke jaarafsluiting nagekeken en indien nodig toekomstgericht aangepast.

3.6 Uitgestelde belastingen: recupereerbaarheid van uitgestelde belastingvorderingen

De uitgestelde belastingvorderingen worden slechts opgenomen voor verrekening van de tijdelijke verschillen en de overdraagbare verliezen als het waarschijnlijk is dat belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die kunnen worden aangewend om die verschillen en verliezen te compenseren en als de fiscale verliezen beschikbaar zullen blijven, rekening houdend met hun oorsprong, de periode waarin ze voorkomen, en hun conformiteit met de wetgeving met betrekking tot hun recupereerbaarheid. De capaciteit van de NMBS Groep om de uitgestelde belastingvorderingen te recupereren wordt beoordeeld aan de hand van een analyse die ondermeer gebaseerd is op business plannen, op onvoorziene omstandigheden verbonden aan de economische conjunctuur en op onzekerheden van de markten waarop de NMBS Groep tussenkomt. Gezien de verschillende onzekerheden zoals hierboven omschreven, heeft de NMBS Groep zich in haar analyse gebaseerd op een tijdshorizon van drie jaar. De onderliggende veronderstellingen van deze analyse worden jaarlijks herzien.

Toelichting 4 - Consolidatiekring van de NMBS Groep

De dochterondernemingen van de NMBS Groep zijn de volgende:

	Quotum van de Groep in het stemrecht in %		Quotum in het stemrecht voor de houders van deelnemingen die geen controle uitoefenen in de stemrechten in %		Netto (geconsolideerd) resultaat toegewezen aan de houders van de deelnemingen die geen controle uitoefenen		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW-nummer
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014		
Blue Mobility	51,83	51,83	48,17	48,17	5.801,09	94,92	Antwerpen	BE 0832.369.965
B-Parking	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0899.438.834
De Leew e II	100,00	100,00	0,03	0,03	-22,11	-18,32	Brussel	BE 0476.491.021
Euro Immo Star	100,00	100,00	0,03	0,03	737,68	-69,96	Brussel	BE 0451.777.894
Eurogare	75,00	75,00	25,00	25,00	40.180,36	70.964,35	Luik	BE 0451.150.562
Eurostation	99,97	99,97	0,03	0,03	-2.082,77	1.271,53	Brussel	BE 0446.601.757
Foncière Rue de France	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0433.939.101
Railtour	95,44	95,44	4,56	4,56	3.652,71	4.279,52	Brussel	BE 0402.698.765
Schelde-Landschapspark (SLP)	50,00	50,00	50,02	50,02	-31.297,13	48.923,91	Bornem	BE 0824.816.833
SOBRU	100,00	100,00	0,03	0,03	18,69	25,06	Brussel	BE 0830.459.758
South Station	100,00	100,00	0,02	0,02	77,92	23,81	Brussel	BE 0896.513.095
SPV LLN	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0826.478.107
Train World	100,00	-	0,00	-	0,00	-	Brussel	BE 0632.739.017
Transurb	92,00	92,00	8,00	8,00	-8.083,82	-119.934,95	Brussel	BE 0413.393.907
YPTO	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0821.220.410

De volgende gebeurtenissen hebben plaatsgevonden binnen de NMBS Groep in 2015 en hebben betrekking op de volgende dochterondernemingen van de groep:

- op 31 december 2015 werden de dochterondernemingen en ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode die deel uitmaken van de Groep B-Logistics geassocieerd als vaste activa aangehouden voor verkoop en daaraan verbonden schulden. Op 19 juni 2015 heeft de NMBS een akkoord gesloten met een investeringsfonds waardoor ze de controle in haar deelneming B-Logistics heeft afgestaan en een minderheidsdeelneming van 31,12% heeft behouden. De "closing" van deze operatie heeft op 7 oktober 2015 plaatsgevonden en had als gevolg dat B-Logistics een geassocieerde onderneming is geworden. Op 31 december 2015 zijn de activa en passiva van de Groep B-Logistics niet meer geassocieerd als vaste activa aangehouden voor verkoop en daaraan verbonden schulden en is de Groep B-Logistics opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode in de geconsolideerde financiële staten van de NMBS Groep vanaf 8 oktober 2015. Deze operatie wordt beschreven in de toelichtingen 8. Investeringen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen en 15. Vaste activa aangehouden voor verkoop en stopgezette bedrijfsactiviteiten.

De dochterondernemingen en ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode van de Groep B-Logistics hadden in 2014 betrekking op:

Naam	Methode	Quotum in het stemrecht in % op		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW-nummer
		31/12/2014	31/12/2014		
B-Logistics	I	100,00	0,00	Brussel	BE 0822.966.806
COBRA	VMM	49,00	0,00	Brussel	BE 0824.800.007
ETG	I	70,00	30,00	Brussel	BE 0453.905.956
IFB Italia (Italiaans recht)	I	100,00	0,01	Novara	IT 13349180151
IFB Service Center	VMM	30,00	0,00	Antwerpen	BE 0472.910.632
Inter Ferry Boats	I	99,99	0,01	Antwerpen	BE 0403.425.869
O.S.R. France (frans recht)	I	100,00	0,01	Rijsel	FR 395.0515.9228
Sea-Rail	VMM	35,00	0,00	Gent	BE 0465.812.905
Stebelit (luxemburgs recht)	VMM	42,50	0,00	Luxemburg	LU 21130014
Transport Route Wagon (T.R.W.)	I	100,00	0,00	Brussel	BE 0405.772.081
Xpedys	I	99,99	0,01	Brussel	BE 0896.067.192
X-Rail	VMM	9,00	0,00	Brussel	BE 0826.966.867

I= integrale consolidatie
VMM= vermogensmutatiemethode

- om het professioneel beheer van haar museum Train World te garanderen heeft de NMBS beslist om binnen een competence center de expertise met betrekking tot de uitbating van een museum en haar eigen expertise op het gebied van spoorweg patrimonium te verzamelen. De VZW Train World werd zodanig gecreëerd op 19 juni 2015.
- de commerciële uitbating in en rond het station van Brussel-Zuid wordt vandaag gedeeltelijk verzekerd door de Groep Eurostation en de NMBS. Met het oog op de herstructurering van de Groep Eurostation, gericht op het integraal centraliseren van het beheer van de concessies binnen de NMBS begin 2016, hebben de volgende operaties in 2015 plaatsgevonden binnen de Groep Eurostation:
  - de NMBS heeft één aandeel van Euro Immo Star, dat tot hiertoe aangehouden werd door een bestuurder van de NMBS Groep, teruggekocht en heeft ze doorverkocht aan Eurostation. Eurostation werd bijgevolg 100% aandeelhouder van Euro Immo Star.
  - Euro Immo Star heeft de aandelen die ze aanhield in Sout Station (499 aandelen) doorverkocht aan Eurostation. Deze is bijgevolg aandeelhouder geworden van South Station voor 74,90%, de NMBS houdt de overige 25,10% aan. Deze operatie heeft geen enkele invloed op de controle- en belangen percentages van de Groep.
- zonder invloed op de geconsolideerde financiële staten is Transurb Technirail van naam veranderd en Transurb geworden.

De ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode zijn de volgende:

Naam	Quotum in het stemrecht in %op		Quotum in het stemrecht van de houders van de		Netto (geconsolideerd) resultaat toegewezen aan de houders van de deelnemingen die geen controle		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW-nummer
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014		
Albatros Development	10,00	10,00	0,00	0,00	-2,45	-2,67	Antwerpen	BE 0836.362.704
ATO	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Antwerpen	BE 0882.650.114
Belgian Mobility Card	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0822.658.483
Belgorail	33,33	33,33	2,67	2,67	1.396,81	25.787,91	Brussel	BE 0865.739.846
BeNe Rail International	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0479.863.354
Eurofima Joint-Stock Cie (Zwitsers recht)	9,80	9,80	0,00	0,00	0,00	0,00	Bazel	-
Groep B-Logistics	31,12	-	0,00	-	0,00	-	Brussel	BE 0822.966.806
Hasselt stationsomgeving	50,00	50,00	0,02	0,02	-2,54	-0,07	Hasselt	BE 0862.570.223
Liège Container Terminal	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Flémalle	BE 0878.226.320
Optimobil Belgium	24,01	24,01	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0471.868.277
Publifer	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0402.695.993
Railteam (Nederlands recht)	10,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Amsterdam	NL 818547182B01
Terminal A thus	25,42	25,42	0,00	0,00	0,00	0,00	A thus	BE 0419.149.074
Thalys International	28,00	28,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0455.370.557
THI Factory	40,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0541.696.005
Tuc Rail	25,00	25,00	2,00	2,00	8.964,20	8.091,13	Brussel	BE 0447.914.029
HR Rail	(*) 20,00	(*)20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Brussel	BE 0541.691.352

(*) 49% van het kapitaal aangehouden maar 20% van de stemrechten door een aandeelhoudersovereenkomst. De vermogensmutatiemethode houdt rekening met het aangehouden percentage van 49%

Binnen de Groep B-Logistics, in 2015 opgenomen volgens vermogensmutatiemethode op geconsolideerde basis, hebben de volgende gebeurtenissen plaatsgevonden:

- Zonder invloed op de geconsolideerde financiële staten, is NMBS Logistics van naam veranderd en B-Logistics geworden.
- B-Logistics heeft de aandelen aangehouden door de kleine aandeelhouders in Inter Ferry Boats en in Xpedys teruggekocht en is 100% aandeelhouder geworden van deze twee vennootschappen (tegenover 99,99% op 31 december 2014).
- B-Logistics en TRW hebben de onderneming Rail Asset Services opgericht waarvan het maatschappelijk doel de exploitatie van machines, rollend materiaal, wisselstukken en goederenbehandelingsmateriaal is. Deze vennootschap wordt voor 99,99% aangehouden door B-Logistics en door 0,01% door TRW en wordt geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode binnen de Groep B-Logistics.
- B-Logistics heeft 13 aandelen van Xrail teruggekocht als gevolg van het vertrekt van het aandeelhouderschap van de Tsjechische spoorwegen (CD Cargo) die hun 130 aandelen doorverkocht hebben aan andere aandeelhouders proportioneel aan hun reeds aangehouden aandelen. Deze operatie brengt een wijziging in het controlepercentage van Xrail mee dat stijgt van 9% naar 10,3%. Xrail is opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode in de Groep B-Logistics.

De volgende gebeurtenissen hebben eveneens plaatsgevonden binnen de NMBS Groep en betreffen ondernemingen aangehouden volgens de vermogensmutatiemethode:

- het kapitaal van THI Factory werd verhoogd door een inbreng in natura van de NMBS (+225.840.000,- €) en door inbrengen in natura en geld door de SNCF. Als tegenprestatie heeft de NMBS 225.840 gewone aandelen THI Factory en een opleg in contanten van 32.500.000,- € ontvangen. Ten gevolge van deze operatie behoudt de NMBS 40% van de aandelen van THI Factory.

	NMBS	SNCF	Totaal
Inbreng in natura	258 (45,70%)	306,5 (54,30%)	564,50
Vergoeding in contanten	32,5	-32,5	-
Vergoeding in aandelen	225,8 (40%)	338,7 (60%)	564,50

- zonder invloed op de geconsolideerde financiële staten,
  - THI Factory is voor 10% aandeelhouder van Railteam als gevolg van de aankoop van 1800 aandelen van DB en SNCF. Het deelnemingspercentage van de NMBS in Railteam is niet gewijzigd als gevolg van deze operatie (10%). Dit heeft geen invloed op de consolidatiemethode van Railteam, ze blijft opgenomen volgens vermogensmutatiemethode in de geconsolideerde rekeningen van de NMBS Groep.
  - Syntigo, waarvan één aandeel aangehouden wordt door Tuc Rail, is van naam veranderd en Ixilio geworden. Als gevolg van de verkoop van haar bedrijfstak Telecom werd het maatschappelijk doel van de onderneming eveneens herzien.

Toelichting 5 - Immateriële activa

5.1 Immateriële activa

	31/12/2015	31/12/2014
Goodwill	-	-
Immateriële activa - overige - intern gegenereerd	262.032.032,65	267.968.172,71
Immateriële activa - overige - verworven van derden	1.744.431,51	2.693.550,45
Netto boekwaarde op	263.776.464,16	270.661.723,16

Andere dan goodwill	31/12/2015	31/12/2014
Immateriële activa gesubsidieerd	250.590.516,63	257.107.371,93
Immateriële activa niet gesubsidieerd	13.185.947,53	13.554.351,23
Netto boekwaarde op	263.776.464,16	270.661.723,16

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	262.086.989,78	268.221.259,53
Andere dochterondernemingen	1.689.474,38	2.440.463,63
Netto boekwaarde	263.776.464,16	270.661.723,16

5.1.1 Immateriële activa – goodwill

	Goodwill - integrale consolidatie	Goodwill - overige	Totaal
	Toelichting		
Netto boekwaarde per 1 januari 2014	260.342,96	0,00	260.342,96
Individuele aanschaffingen			0,00
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00
Overdrachten			0,00
Overdrachten naar:			
activa aangehouden voor verkoop			0,00
andere categorie binnen deze rubriek			0,00
overige boekingen			0,00
Bijzonder waardeverminderingverliezen			0,00
Uit de consolidatiekring	-260.342,96		-260.342,96
Wisselkoersverschillen			0,00
Overige bewegingen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2014	0,00	0,00	0,00
Netto boekwaarde per 1 januari 2015	0,00	0,00	0,00
Individuele aanschaffingen			0,00
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00
Overdrachten			0,00
Overdrachten naar:			
activa aangehouden voor verkoop			0,00
andere categorie binnen deze rubriek			0,00
overige boekingen			0,00
Bijzondere waardeverminderingverliezen			0,00
Uit de consolidatiekring - opgeslorpt			
Wisselkoersverschillen			0,00
Overige bewegingen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2015	0,00	0,00	0,00

	Goodwill - integrale consolidatie	Goodwill - overige	Totaal
Per 31 december 2014			
Aanschaffingswaarde	53.808.018,47		53.808.018,47
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-53.808.018,47		-53.808.018,47
Netto boekwaarde per 31 december 2014	0,00	0,00	0,00
Per 31 december 2015			
Aanschaffingswaarde	53.808.018,47		53.808.018,47
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-53.808.018,47		-53.808.018,47
Netto boekwaarde per 31 december 2015	0,00	0,00	0,00

5.1.2 Immateriële activa – overige

	Intern gegenereerd			Verworven van derden		
	Software	Overige	Totaal	Software	Overige	Totaal
Netto boekwaarde per 1 januari 2014	11.028.967,09	225.979,25	11.254.946,34	145.911.920,67	111.551.337,56	257.463.258,23
Individuele aanschaffingen	6.187.431,28		6.187.431,28	529.345,31		529.345,31
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00			0,00
Zelf geproduceerde activa	48.443.017,99		48.443.017,99	50.000,00		50.000,00
Financieringskosten			0,00			0,00
Overdrachten			0,00			0,00
Overboekingen naar			0,00			0,00
activa aangehouden voor verkoop			0,00			0,00
andere categorie binnen deze rubriek	253.819.388,75	-223.979,25	253.595.409,50	-142.800.318,40	-110.795.091,10	-253.595.409,50
naar/van immateriële en materiële vaste activa	-132.676,18		-132.676,18			0,00
overige overboekingen			0,00		8.060,00	8.060,00
Bijzondere waardeverminderingverliezen	-5.066.355,71		-5.066.355,71		-300.000,00	-300.000,00
Terugnname bijzondere waardeverminderingverliezen			0,00			0,00
Afgeschrijvingen tijdens het boekjaar	-46.312.600,51	-1.000,00	-46.313.600,51	-1.471.592,13	-15.000,00	-1.486.592,13
Wisselkoersverschillen			0,00			0,00
Afgeboekt (buitengebruikgesteld)			0,00			0,00
Uit de consolidatiekring			0,00		24.888,54	24.888,54
Overige bewegingen			0,00			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2014	267.967.172,71	1.000,00	267.968.172,71	2.219.355,45	474.195,00	2.693.550,45
Netto boekwaarde per 1 januari 2015	267.967.172,71	1.000,00	267.968.172,71	2.219.355,45	474.195,00	2.693.550,45
Individuele aanschaffingen	2.834.885,75		2.834.885,75	185.850,11		185.850,11
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00			0,00
Zelf geproduceerde activa	35.993.084,16		35.993.084,16	12.864,80		12.864,80
Financieringskosten			0,00			0,00
Overdrachten	-61.745,63		-61.745,63			0,00
Overboekingen naar			0,00			0,00
activa aangehouden voor verkoop			0,00			0,00
andere categorie binnen deze rubriek			0,00			0,00
naar/van immateriële en materiële vaste activa			0,00	75.895,61		75.895,61
overige overboekingen			0,00		27.786,24	27.786,24
Bijzondere waardeverminderingverliezen	-7.516,17		-7.516,17		-300.000,00	-300.000,00
Terugnname bijzondere waardeverminderingverliezen			0,00			0,00
Afgeschrijvingen tijdens het boekjaar	-42.678.682,24	-1.000,00	-42.679.682,24	-961.818,90	-15.000,00	-976.818,90
Wisselkoersverschillen			0,00			0,00
Afgeboekt (buitengebruikgesteld)	-209.469,21		-209.469,21		-64.678,00	-64.678,00
Uit de consolidatiekring	-1.805.696,72		-1.805.696,72	89.981,20		89.981,20
Overige bewegingen			0,00			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2015	262.032.032,65	0,00	262.032.032,65	1.622.128,27	122.303,24	1.744.431,51

De overdrachten van intern gegenereerde software in 2015 betreft de bedrijfstak Olympus, verkocht door de NMBS aan Optimobil Belgium tijdens het derde trimester 2015 (61.745,63 €).

De andere overdrachten van immateriële activa in 2015 (27.786,24 EUR) betreffen de groene certificaten verkregen door de NMBS ten gevolge van de installatie van zonnepanelen. In 2015 werden 977 groene certificaten verkocht voor 64.752,60 €.

	Intern gegenereerd			Verworven van derden		
	Software	Overige	Totaal	Software	Overige	Totaal
Per 31 december 2014						
Aanschaffingswaarde	455.286.710,14	5.000,00	455.291.710,14	7.994.880,70	936.689,45	8.931.570,15
Geaccumuleerde afschrijvingen	-164.341.474,00	-4.000,00	-164.345.474,00	-5.195.674,11	-162.494,45	-5.358.168,56
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-22.978.063,43		-22.978.063,43	-579.851,14	-300.000,00	-879.851,14
Netto boekwaarde per 31 december 2014	267.967.172,71	1.000,00	267.968.172,71	2.219.355,45	474.195,00	2.693.550,45
Per 31 december 2015						
Aanschaffingswaarde	456.987.551,41	5.000,00	456.992.551,41	8.249.237,06	899.797,69	9.149.034,75
Geaccumuleerde afschrijvingen	-191.171.555,90	-5.000,00	-191.176.555,90	-6.047.257,65	-177.494,45	-6.224.752,10
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-3.783.962,86		-3.783.962,86	-579.851,14	-600.000,00	-1.179.851,14
Netto boekwaarde per 31 december 2015	262.032.032,65	0,00	262.032.032,65	1.622.128,27	122.303,24	1.744.431,51

5.1.3 Immateriële activa – financiële leases

	Software	Overige	Totaal in financiële lease
Per 31 december 2014			
Aanschaffingswaarde	1.059.956,16		1.059.956,16
Geaccumuleerde afschrijvingen	-211.991,23		-211.991,23
Geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2014	847.964,93	0,00	0,00
Per 30 juni 2015			
Aanschaffingswaarde	1.059.956,16		1.059.956,16
Geaccumuleerde afschrijvingen	-423.982,46		-423.982,46
Geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2015	635.973,70	0,00	635.973,70

De software aangehouden als financiële leases op 31 december 2015 et op 31 december 2014 betreft de dochteronderneming YPTO.

5.1.4 Bijkomende informatie aangaande immateriële activa

Boekwaarde van immateriële activa	31/12/2015	31/12/2014
Verworven dankzij subsidies		
Software - intern gegenereerd	250.537.862,74	256.892.480,11
Overige immateriële activa - intern gegenereerd		
Software verworven van derden	52.653,89	214.891,82
Overige immateriële activa verworven van derden		
Totaal	250.590.516,63	257.107.371,93

Op 31 december 2015 is 95,0% van de immateriële activa van de NMBS Groep gesubsidieerd en betreft uitsluitend de NMBS (95,6% van de immateriële activa van de NMBS is gesubsidieerd).

De waarde van de immateriële activa die nog niet klaar zijn voor hun beoogde gebruik, bedraagt 99.431.354,27 EUR (waarvan 92.249.033,41 EUR gesubsidieerd) per 31 december 2015 en 69.835.063,50 EUR per 31 december 2014 (waarvan 65.022.018,27 EUR gesubsidieerd).

De NMBS Groep heeft geen immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur.

Toelichting 6 - Materiële vaste activa

6.1 Materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Spoorweg- infrastructuur	Rollend spoorweg- materiaal	Installaties en diverse ultrusting	Vaste activa in aanbouw	Totaal
Netto boekwaarde per 1 januari 2014	543.646.795,92	807.078.099,04	43.313.115,21	3.725.903.470,48	164.063.815,32	804.428.826,10	6.088.434.122,07
Individuele aanschaffingen		3.267.874,72		59.680,41	5.052.441,15	545.087.207,02	553.467.203,30
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties							0,00
Zelf geproduceerde activa					449.438,92	138.888.645,99	139.338.084,91
Financieringskosten						189.349,33	189.349,33
Aanpassingen in consolidatiekring							0,00
Overdrachten		-10.653,33	-15.157,85	-61.488,46	-393.004,19		-480.303,83
Overboekingen naar							
activa aangehouden voor verkoop	-3.278.198,31	-291.116,03		-89.568.418,26	-58.451,38	384.372,13	-92.811.811,85
andere categorie binnen deze rubriek	10.077.303,09	94.053.878,18	2.957.835,75	644.387.443,48	50.029.251,76	-801.505.712,26	0,00
naar/van immateriële vaste activa/	35.079.965,35	-2.506.802,11			-235.231,97	-548.994,29	31.788.036,98
overige overboekingen	-3.407,60					-1.829.251,86	-1.832.659,46
Bijzondere waardeverminderingverliezen		-1.701.234,74	-17.745,21	-10.643.515,79	-3.613.121,91		-15.975.617,65
Terugnname bijzondere waardeverminderingverliezen					21.402,41		62.736,35
Af schrijvingen		-49.546.904,83	-2.275.897,92	-233.521.153,53	-24.355.112,76	41.333,94	-309.699.069,04
Wisselkoersverschillen							0,00
Afgeboekt (buitengebruikges teld)							0,00
Uit de consolidatiekring						4.853,34	4.853,34
Overige bewegingen							0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2014	585.522.458,45	850.343.140,90	43.962.149,98	4.036.556.018,33	190.961.427,35	685.140.629,44	6.392.485.824,45
Netto boekwaarde per 1 januari 2015	585.522.458,45	850.343.140,90	43.962.149,98	4.036.556.018,33	190.961.427,35	685.140.629,44	6.392.485.824,45
Individuele aanschaffingen		144.250,04		624.160,95	544.369,22	480.558.517,83	481.871.298,04
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties							0,00
Zelf geproduceerde activa					256.988,48	203.503.807,88	203.760.796,36
Financieringskosten						153.937,87	153.937,87
Aanpassingen in consolidatiekring							0,00
Overdrachten		-944,84		-623.148,37	-63.291,44		-687.384,65
Overboekingen naar							
activa aangehouden voor verkoop	-2.285.245,99	-1.365,46		-16.666.144,83	-385.718,93	-1.180.455,11	-20.518.930,32
andere categorie binnen deze rubriek	54.004,69	30.828.557,05	4.243.812,24	294.622.005,76	28.320.272,87	-358.068.652,61	0,00
naar/van immateriële vaste activa/							
vastgoedbeleggingen en erfpacht	311.992.154,55	-61.010.112,36			2.166.806,20	-13.461.451,39	239.687.397,00
overige overboekingen	-2.162,88				1.236,29		-10.000.926,59
Bijzondere waardeverminderingverliezen		-895.577,31		-31.841.680,33	-611.015,39	-10.000.000,00	-33.348.273,03
Terugnname bijzondere waardeverminderingverliezen							0,00
Af schrijvingen		-45.789.711,02	-2.451.893,60	-241.156.597,14	-27.367.294,38		-316.765.496,14
Wisselkoersverschillen							0,00
Afgeboekt (buitengebruikgesteld)		-1.144,95			-17.015,00	-188.659,00	-206.818,95
Overschot		188.607,34			5.030,59		193.637,93
Uit de consolidatiekring		151.755,08	58.072,77	-6.734.044,46	418.314,26	817.396,85	-5.288.505,50
Overige bewegingen							0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2015	895.281.208,82	773.957.454,47	45.812.141,39	4.034.780.569,91	194.230.110,12	987.275.071,76	6.931.336.556,47

De aanschaffingen van materiële vaste activa in 2015 betreffen hoofdzakelijk de NMBS en omvatten de voorschotten gestort met betrekking tot het materiaal M7 voor 152.758.123,16 EUR, de aankoop van 305 elektrische motorstellen (Desiro) voor 88.189.431,75 EUR en de revisie/modernisering van het rollend materieel voor 104.352.093,64 EUR.

De overboekingen van 2015 naar de terreinen van 311.837.377,93 EUR betreffen bijna uitsluitend de NMBS: de overboekingen komende van de vastgoedbeleggingen als gevolg van een analyse uitgevoerd door de NMBS in 2015. Het gaat hoofdzakelijk om terreinen gelegen in de buurt van stations en geëxploiteerd in het raam van de activiteiten van de NMBS en terreinen die een strategisch belang hebben voor haar mogelijke toekomstige activiteiten.

De andere overboekingen van -61.010.112,36 EUR van gebouwen in 2015 betreffen eveneens de NMBS, hoofdzakelijk de gebouwen met gemengd gebruik die overgeboekt zijn in 2015 van materiële vaste activa naar vastgoedbeleggingen voor het verhuurde gedeelte van deze gebouwen.

De bijzondere waardeverminderingverliezen van 31.841.680,33 EUR in 2015 met betrekking tot het rollend betreft voornamelijk de NMBS, hoofdzakelijk het buitengebruik stellen van elektrische motorstellen 66/73/78/79. De testen op bijzondere waardeverminderingen van activa worden uitgevoerd op basis van de CGU's die

overeenstemmen met juridische entiteiten of gedefinieerd in functie van de bestemming van de gebruikte activa.

	Terreinen	Gebouwen	Spoorweg- Infrastructuur	Rollend spoorweg- materiaal	Installaties en diverse ultrus tingen	Vaste activa in aanbouw	Totaal
Per 31 december 2014							
Aanschaffingswaarde	585.523.557,91	1.571.106.869,22	110.585.825,48	6.403.516.800,30	570.795.828,17	685.140.629,44	9.926.669.510,52
Geaccumuleerde afschrijvingen		-713.914.638,11	-57.198.238,58	-2.358.782.521,02	-364.508.282,10		-3.494.403.679,81
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-1.099,46	-6.849.090,21	-9.425.436,92	-8.178.260,95	-15.326.118,72		-39.780.006,26
Netto boekwaarde per 31 december 2014	585.522.458,45	850.343.140,90	43.962.149,98	4.036.556.018,33	190.961.427,35	685.140.629,44	6.392.485.824,45
Per 31 december 2015							
Aanschaffingswaarde	895.282.308,28	1.476.788.713,14	150.057.450,10	6.529.978.607,81	574.577.024,38	987.275.071,76	10.613.959.175,47
Geaccumuleerde afschrijvingen		-694.889.383,93	-87.031.654,42	-2.487.698.756,13	-372.209.177,88		-3.641.828.972,36
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-1.099,46	-7.941.874,74	-17.213.654,29	-7.499.281,77	-8.137.736,38		-40.793.646,64
Netto boekwaarde per 31 december 2015	895.281.208,82	773.957.454,47	45.812.141,39	4.034.780.569,91	194.230.110,12	987.275.071,76	6.931.336.556,47

Waarvan:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	6.891.567.606,68	6.370.637.786,03
Dochterondernemingen	39.768.949,79	21.848.038,42
Netto boekwaarde	6.931.336.556,47	6.392.485.824,45

Op 31 december 2015 vertegenwoordigt de NMBS 99,4% van de totale materiële vaste activa van de NMBS Groep.

Het activeringspercentage dat is toegepast bij het bepalen van het bedrag van de financieringskosten dat voor activering als materiële vaste activa in aanmerking komt, bedraagt 2,70% in het jaar 2015 en 2,82% in het jaar 2014.

6.2 Financiële leaseovereenkomsten

De NMBS Groep heeft de volgende materiële vaste activa, opgenomen in het totaal van de materiële vaste activa, in het kader van financiële leaseovereenkomsten:

	Gebouwen	Rollend spoorweg- materiaal
Per 31 december 2014		
Aanschaffingswaarde	7.899.468,57	282.186,63
Geaccumuleerde afschrijvingen	-6.752.445,54	-282.186,63
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen		
Netto boekwaarde per 31 december 2014	1.147.023,03	0,00
Per 31 december 2015		
Aanschaffingswaarde	7.899.468,57	282.186,63
Geaccumuleerde afschrijvingen	-990.942,58	-282.186,63
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-5.959.691,46	
Netto boekwaarde per 31 december 2015	948.834,53	0,00

De gebouwen onder financiële lease betreffen de NMBS.

6.3 Bijkomende informatie aangaande materiële vaste activa

Boekwaarde materiële vaste activa	31/12/2015	31/12/2014
Waarvan de eigendom beperkt is als zakelijk onderpand werd gegeven voor schulden	1.821.337.177,15	1.927.313.175,47
Totaal	1.821.337.177,15	1.927.313.175,47

De materiële vaste activa gegeven als zakelijk onderpand voor schulden worden aangehouden door de NMBS en door Euro Immo Star. Voor de NMBS omvatten ze hoofdzakelijk rollend materieel (1.766.954.484,63 EUR in 2015; 1.871.551.685,53 EUR in 2014) en in mindere mate de administratieve gebouwen (47.392.904,41 EUR in 2015; 48.689.948,31 EUR). Voor Euro Immo Star omvatten ze hoofdzakelijk een administratief gebouw (6.989.788,11 EUR in 2015; 7.071.541,63 EUR in 2014).

Boekwaarde materiële vaste activa	31/12/2015	31/12/2014
Verworven via overheids subsidies		
Terreinen	40.413.453,68	38.095.263,45
Gebouwen	699.857.963,66	765.389.087,93
Spoorweginfrastructuur	33.911.580,05	31.692.038,32
Rollend spoorwegmateriaal	3.636.488.794,34	3.588.687.812,57
Installaties en diverse uitrustingen	151.673.884,69	143.971.481,58
Vaste activa in aanbouw	948.537.216,72	667.097.598,11
Totaal	5.510.882.893,14	5.234.933.281,96

Op 31 december 2015 zijn 79,5% van de materiële vaste activa gesubsidieerd (81,9% in 2014) en betreffen uitsluitend de NMBS. Deze daling wordt hoofdzakelijk verklaard door de overboeking, naar aanleiding van een analyse uitgevoerd door de NMBS in 2015, van geherwaardeerde en niet gesubsidieerde terreinen (tijdens de transitie naar IFRS op 1 januari 2014) afkomstig van vastgoedbeleggingen. Met uitzondering van de geherwaardeerde terreinen verricht in de overgangsbilans naar IFRS op 1 januari 2014 bedraagt het gesubsidieerde percentage 92,1% op 31 december 2015.

Toelichting 7 - Vastgoedbeleggingen

7.1 Vastgoedbeleggingen

	Terreinen	Gebouwen	Totaal
Toelichting			
Netto boekwaarde per 1 januari 2014	727.217.596,89	12.601.308,42	739.818.905,31
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00
Zelf geproduceerde activa			0,00
Overdrachten	-146.369,44		-146.369,44
Financieringskosten			0,00
Overboekingen naar			0,00
activa aangehouden voor verkoop	-9.743.733,09	143.308,93	-9.600.424,16
materiële vaste activa	-35.086.401,46	3.430.140,66	-31.656.260,80
voorraden			0,00
overige overboekingen			0,00
Bijzondere waardervermindingsverliezen	-2.680,14		-2.680,14
Terugname bijzondere waardevermindingsverliezen			0,00
Afschrijvingen tijdens de periode		-1.076.444,19	-1.076.444,19
Wisselkoersverschillen			0,00
Overige bewegingen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2014	682.238.412,76	15.098.313,82	697.336.726,58
Netto boekwaarde per 31 december 2015	682.238.412,76	15.098.313,82	697.336.726,58
Aanschaffingen - bedrijfscombinaties			0,00
Zelf geproduceerde activa		1.554,12	1.554,12
Overdrachten			0,00
Financieringskosten			0,00
Overboekingen naar			0,00
activa aangehouden voor verkoop	-1.473.243,22	-30.426,25	-1.503.669,47
materiële vaste activa	-311.897.147,92	72.133.855,31	-239.763.292,61
voorraden			0,00
overige overboekingen	131.092,56		131.092,56
Bijzondere waardervermindingsverliezen	-2.680,14		-2.680,14
Terugname bijzondere waardevermindingsverliezen			0,00
Afschrijvingen tijdens de periode		-8.653.891,82	-8.653.891,82
Wisselkoersverschillen			0,00
Overschot		475.716,16	475.716,16
Overige bewegingen			0,00
Netto boekwaarde per 31 december 2015	368.996.434,04	79.025.121,34	448.021.555,38

De overboekingen in 2015 naar materiële vaste activa (-239.763.292,61 EUR) betreffen voornamelijk de NMBS. Het gaat hoofdzakelijk om overboekingen van terreinen van vastgoedbeleggingen naar immateriële vaste activa en de overboekingen van gebouwen met gemend gebruik komende van immateriële vaste activa voor het verhuurde gedeelte van deze gebouwen (voor een boekwaarde van 61.193.860,04 EUR) zoals beschreven in de toelichting 6 hierboven.

	Terreinen	Gebouwen	Totaal
Per 31 december 2014			
Aanschaffingswaarde	682.275.934,72	99.723.094,91	781.999.029,63
Geaccumuleerde afschrijvingen		-80.713.379,73	-80.713.379,73
Geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen	-37.521,96	-3.911.401,36	-3.948.923,32
Netto boekwaarde per 31 december 2014	682.238.412,76	15.098.313,82	697.336.726,58
Per 31 december 2015			
Aanschaffingswaarde	369.036.636,14	224.084.752,52	593.121.388,66
Geaccumuleerde afschrijvingen		-142.158.534,34	-142.158.534,34
Geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen	-40.202,10	-2.901.096,84	-2.941.298,94
Netto boekwaarde per 31 december 2015	368.996.434,04	79.025.121,34	448.021.555,38

Op 31 december 2015 worden 98,6% van de vastgoedbeleggingen aangehouden door de NMBS (441.561.731,48 EUR op een totaal van 448.021.555,38 EUR). De overige worden aangehouden door de dochterondernemingen Eurostation en Euro Immo Star.

7.2 Bijkomende informatie aangaande vastgoedbeleggingen

Er zijn geen vastgoedbeleggingen waarvan het eigendom als zakelijk onderpand voor de schulden gegeven worden.

Boekhoudwaarde van de vastgoedbeleggingen	31/12/2015	31/12/2014
Verworven via overheids subsidies		
<i>Terreinen</i>	494.008,39	3.448.807,65
<i>Gebouwen</i>	67.790.887,27	8.008.070,66
Totaal	68.284.895,66	11.456.878,31

Op 31 december 2015 zijn 15,2% van de vastgoedbeleggingen gesubsidieerd en betreffen uitsluitend de NMBS. Met uitzondering van de geherwaardeerde terreinen verricht in de overgangsbilans naar IFRS op 1 januari 2014 bedraagt het gesubsidieerde percentage 57,7% op 31 december 2015.

De huurinkomsten en operationele kosten geboekt in het resultaat van de NMBS Groep zijn de volgende:

Opgenomen in het resultaat van de verslagperiode	31/12/2015	31/12/2014
Huurinkomsten	26.679.289,12	23.773.074,59
Direct toewijsbare operationele kosten aan:	7.103.022,63	7.004.083,88

De vastgoedbeleggingen van de NMBS Groep bevatten terreinen en gebouwen die volledig of gedeeltelijk verhuurd zijn in het raam van operationele leaseovereenkomsten:

	31/12/2015			31/12/2014		
	Terreinen	Gebouwen en uitrustingen van terreinen	Totaal	Terreinen	Gebouwen en uitrustingen van terreinen	Totaal
Aanschaffingskosten	141.879.867,51	200.143.502,91	342.023.370,42	435.924.436,52	48.609.724,88	484.534.161,40
Geaccumuleerde afschrijvingen per 1 januari		-116.405.382,03	-116.405.382,03		-39.693.997,97	-39.693.997,97
Afschrijvingen tijdens het boekjaar		-6.104.197,43	-6.104.197,43		-714.813,81	-714.813,81
Netto boekwaarde per 31 december	141.879.867,51	77.633.923,45	219.513.790,96	435.924.436,52	8.200.913,10	444.125.349,62

Reële waarde van de vastgoedbeleggingen

De reële waarde van de terreinen werd bepaald volgens twee belangrijke methoden. De terreinen rondom de stations en waarvoor er ontwikkelingsprojecten bestaan werden gewaardeerd ofwel op basis van een vergelijkbare marktwaarden ofwel op basis van de toekomstige geschatte verdisconteerde kasstromen, rekening houdend met het meest voordelige gebruik van de terreinen en rekening houdend met realistische en voorzichtige hypothesen wat betreft hun mogelijke bestemming. De overige terreinen werden gewaardeerd op basis van een vergelijkbare marktwaarden, met andere woorden op basis van recente gerealiseerde transacties met derden. Indien de aard van de terreinen dit rechtvaardigde, werden aanpassingen uitgevoerd om het specifiek karakter van de terreinen, gebruikt voor spoorwegactiviteiten, te vatten. Met dit specifiek karakter werd niet noodzakelijk rekening gehouden in de marktprijzen afgeleid van meer algemene transacties. De uitgevoerde waarderingen zijn waarderingen van niveau 2 (gebaseerd op waarneembare marktgegevens met betrekking tot het actief) of niveau 3 (gebaseerd op niet waarneembare gegevens met betrekking tot het actief). Een actualisering van de bepaling van de reële waarde van de terreinen werd uitgevoerd op 31 december 2015. Deze analyse heeft geen impact op de boekwaarde van de terreinen op deze datum.

De reële waarde van het vastgoed wordt bepaald op basis van de jaarlijkse netto huurinkomsten [op dewelke een interestvoet van toepassing is] voor wat betreft de bezette (verhuurde) gebouwen, en op basis van het gemiddelde van de verkoopprijzen minus verkoopkosten van de afgelopen 5 jaren voor wat betreft de niet bezette (verhuurde) gebouwen.

	Terreinen	Gebouwen	Totaal
Reële waarde per 31 december 2015	372.323.786,06	459.253.314,02	831.577.100,08
Reële waarde per 31 december 2014	682.238.412,76	41.768.317,44	724.006.730,20

Toelichting 8 - Investerings opgenomen volgens vermogensmutatiemethode

8.1 Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

		31/12/2015	31/12/2014
	Notes		
Investerings in joint ventures	8.2	10.916.522,99	10.206.896,45
Investerings in geassocieerde ondernemingen	8.3	357.399.507,61	115.341.077,59
Netto boekwaarde		368.316.030,60	125.547.974,04

8.2 Investerings in joint ventures

De investeringen in joint ventures op 31 december 2015 zijn als volgt:

Naam	Quotum in het stemrecht in %		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW-nummer	Activiteit
	31.12.2015	31.12.2014			
ATO	50,00	50,00	Antwerpen	BE 0882.650.114	Logistieke activiteiten
Belgian Mobility Card	25,00	25,00	Brussel	BE 0822.658.483	Beheerder van vervoersbewijzen
BeNe Rail International	50,00	50,00	Brussel	BE 0479.863.354	ICT (distributeur internationale vervoersbewijzen)
Liège Container Terminal	50,00	50,00	Flémalle	BE 0878.226.320	Logistieke activiteiten
Publifer	50,00	50,00	Brussel	BE 0402.695.993	Commerciële reclame op spoorwegterreinen
Thalys International	28,00	28,00	Brussel	BE 0455.370.557	Internationaal transport
Tuc Rail	25,00	25,00	Brussel	BE 0447.914.029	Studiebureau
THI Factory	-	(*) 40,00	Brussel	BE 0541.696.005	Internationaal transport

(*) Zie toelichting 8.3

De tabel hieronder detailleert de bewegingen in de investeringen in joint ventures:

	31/12/2015	31/12/2014
Netto boekwaarde aan het begin van de periode	10.206.896,45	9.490.190,44
Bedrijfscombinaties		
Wijzigingen van de consolidatiekring		
toegetreten tot de consolidatiekring		
wijziging consolidatiemethode		-39.262,04
bijkomende inschrijvingen		
Dividenden	-308.786,26	-390.708,93
Aandeel in het netto-resultaat van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode	1.043.510,40	1.346.564,15
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode		
Waardeverminderingen		
Overige wijzigingen		
overgeboekt naar vaste activa aangehouden voor verkoop		-199.887,17
Aandeel in het netto-resultaat van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode		-415.612,88
Overige		215.725,71
transfer naar geassocieerde ondernemingen (nota 8.3)	-25.097,60	
wijziging van andere elementen inbegrepen in de waarde van de VMM		
af rondingen		
Netto boekwaarde aan het einde van de periode	10.916.522,99	10.206.896,45

Het aandeel van de NMBS Groep in de balans en in het resultaat van de joint ventures is:

	31/12/2015					Totaal
	BeNe RI	Publifer	Tuc Rail	ATO	Andere joint ventures	
Aandeel in de balans van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode						
Vlottende activa	6.052.677,90	2.969.225,02	33.184.970,71	1.566.131,25	4.375.074,34	48.148.079,22
Vaste activa	3.436.465,25	318.956,20	2.769.979,32	2.487.302,80	1.829.319,65	10.842.023,22
Kortlopende verplichtingen	-5.395.541,01	-2.409.165,87	-28.917.682,38	-1.153.244,77	-4.054.547,71	-41.930.181,74
Langlopende verplichtingen		-4.230,12	-5.951.222,68		-187.944,91	-6.143.397,71
Netto actief	4.093.602,14	874.785,23	1.086.044,97	2.900.189,28	1.961.901,37	10.916.522,99

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

Geldmiddelen en kas equivalenten	3.008.507,83	854.426,96	240.018,47	165.543,42	1.608.406,57	5.876.903,25
Financiële verplichtingen kortlopend	600.000,00			19.805,44	866.008,76	1.485.814,20
Financiële verplichtingen langlopend					51.038,64	51.038,64

Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode

Opbrengsten	12.884.758,43	4.696.016,46	28.636.741,23	6.146.854,19	16.184.919,65	68.549.289,96
Kosten	-12.836.234,66	-4.402.603,38	-28.524.688,75	-5.790.564,08	-15.951.688,69	-67.505.779,56
Netto-resultaat	48.523,77	293.413,08	112.052,48	356.290,11	233.230,96	1.043.510,40
Niet-gerealiseerd resultaat						0,00

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

Toevoegingen aan afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1.926.100,40	71.871,07	654.636,90	477.726,42	81.264,19	3.211.598,98
Financiële opbrengsten	3,28	539,77	13.355,28	3.880,42	84.788,85	102.567,60
Financiële kosten	17.901,21	2.396,81	114.412,20	4.654,78	35.229,32	174.594,32
Belastingen op het netto-resultaat	452,50	154.763,40	285.022,98	186.479,99	145.488,74	772.207,61

In de tabel hieronder, is het aandeel van de NMBS Groep in de balans en in het resultaat van de joint ventures op 31 december 2014 zonder THI factory voorgesteld (voorgesteld in toelichting 8.3):

	31/12/2014					Totaal
	BeNe RI	Publifer	Tuc Rail	ATO	Andere joint ventures	
Aandeel in de balans van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode						
Vlottende activa	6.225.526,74	2.700.914,14	33.419.568,92	1.201.008,26	7.368.051,39	50.915.069,45
Vaste activa	3.921.428,92	506.786,19	2.970.675,95	2.499.469,03	2.469.445,15	12.367.805,24
Kortlopende verplichtingen	-6.093.091,03	-2.322.098,07	-23.465.275,36	-1.136.772,68	-7.681.504,74	-40.698.741,88
Langlopende verplichtingen		-4.230,12	-11.950.977,02	-19.805,44	-427.321,38	-12.402.333,96
Netto actief	4.053.864,63	881.372,14	973.992,49	2.543.899,17	1.728.670,42	10.181.798,85

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

Geldmiddelen en kas equivalenten	2.339.511,15	770.554,51	562.452,22	137.505,18	3.244.387,26	7.054.410,32
Financiële verplichtingen kortlopend	1.002.583,15		1.250.000,00	23.766,72	542.977,71	2.819.327,58
Financiële verplichtingen langlopend				19.805,44	99.641,61	119.447,05

Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode

Opbrengsten	14.314.119,55	4.409.461,94	30.900.594,57	6.148.050,41	31.533.970,98	87.306.197,45
Kosten	-14.304.870,85	-4.104.295,07	-30.799.455,45	-5.720.321,66	-31.432.624,77	-86.361.567,80
Netto-resultaat	9.248,70	305.166,87	101.139,12	427.728,75	101.346,21	944.629,65
Niet-gerealiseerd resultaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

Toevoegingen aan afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	2.083.239,78	157.416,89	583.508,29	482.312,02	288.957,45	3.595.434,43
Financiële opbrengsten	0,52	1.358,07	9.564,21	778,99	17.460,01	29.161,80
Financiële kosten	29.171,28	2.956,26	94.195,28	19.075,66	46.246,67	191.645,15
Belastingen op het netto-resultaat		158.621,88	238.810,65	228.381,75	106.001,27	731.815,55

8.3 Investerings in geassocieerde ondernemingen

Naam	Quotum in het stemrecht in %op		Situering van de maatschappelijke zetel	Activiteit
	31.12.2015	31.12.2014		
Albatros Development	10,00	10,00	Antwerpen	Vastgoedbeheer
B-Logistics	31,12	-	Brussel	Fret
Belgorail	33,33	33,33	Brussel	Controle- en certificeringsorgaan binnen de spoorsector
Eurofima Joint-Stock Cie (Zwitsers recht)	9,80	9,80	Bâle	Financieringen van rollend materieel
Hasselt stationsomgeving	50,00	50,00	Hasselt	Projecten/studies rond station Hasselt
HR Rail	20,00 (*)	20,00 (*)	Brussel	Beheer van personeel
Optimobil Belgium	24,01	24,01	Brussel	Autoverhuur
Railteam (Nederlands recht)	10,00	10,00	Amsterdam	Alliantie van Europese hogesnelheidsoperatoren
Terminal A thus	25,42	25,42	A thus	Logistieke activiteiten
THI Factory	40,00	-	Brussel	Internationaal transport

(*) HR Rail: 49 % aangehouden van het kapitaal maar door aandeelhouders overeenkomst 20 % van de stemrechten. De vermogensmutatiemethode houdt rekening met het deelnemingspercentage van 49%

B-Logistics

Op 19 juni 2015 heeft de NMBS een akkoord gesloten met een investeringsfonds waardoor ze de controle in haar deelneming B-Logistics heeft afgestaan, geboekt als Groep vaste activa aangehouden voor verkoop op 31 december 2014. De NMBS heeft een minderheidsdeelneming van 31,12% behouden waarbij ze een invloed van betekenis uitoefent. De "closing" van deze operatie heeft op 7 oktober 2015 plaatsgevonden. In toepassing van IFRS 10, in het kader van het verlies van de controle over een dochteronderneming, worden de activa en passiva van de Groep B-Logistics geboekt in de rubriek vaste activa aangehouden voor verkoop en daaraan verbonden schulden, tegengeboekt op 7 oktober 2015, datum van het verlies van de controle. Het gedeelte van het resultaat tot op deze datum wordt weergegeven als resultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten (zie toelichting 15).

De aangehouden deelneming (31,12%) na deze transactie werd geboekt aan reële waarde, gewaardeerd aan 9.336.903,60 EUR, na de operatie met het Fonds (op basis van 20.666.000 EUR ingebracht in contanten door het investeringsfonds voor 68,88% van de aandelen). De reële waarde geeft de kost tijdens initiële boeking op 1 oktober 2015 weer van de deelneming in B-Logistics, geassocieerde onderneming als gevolg van een verkooptransactie. Het gedeelte van het resultaat voor de periode tussen 8 oktober 2015 en 31 december 2015 wordt voorgesteld als aandeel in het netto-resultaat van de ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode in 2015.

THI Factory

Zoals beschreven in de toelichting 4, heeft de NMBS een kapitaalsverhoging van THI Factory doorgevoerd op 1 april 2015 voor een bedrag van 225.840.000 EUR via een inbreng in natura van een onderneming zoals beschreven door IFRS 3. De volledige meerwaarde, dit wilt zeggen het verschil tussen de reële waarde van deze inbreng en de ingebrachte netto boekwaarde (124.124.210,22 EUR) evenals de ontvangen opleg in contanten (32.500.000 EUR) wordt in het netto-resultaat geboekt op 31 december 2015 voor een totaal bedrag van 156.624.210,22 EUR (zie toelichting 27.1.2).

De tabel hieronder detailleert de bewegingen van de deelnemingen in de geassocieerde ondernemingen:

	31/12/2015	31/12/2014
Netto boekwaarde aan het begin van de periode	115.341.077,59	117.424.444,99
Inbreng van een onderneming volgens de definitie van IFRS 3	225.840.000,00	
Wijzigingen van de consolidatiekring		
Uit de consolidatiekring		-3.004.639,31
Toegetreten tot de consolidatiekring (Groep B-Logistics)	9.336.903,60	
Wijzigingen van de consolidatiekring	5.154.399,61	
Dividenden betaald	-431.249,49	-283.350,00
Aandeel in het netto-resultaat van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode	2.405.537,96	3.655.709,12
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode	-272.259,26	-1.811.306,39
Waardeverminderingen		
Overige wijzigingen		
Kapitaalsverhoging		9.800.000,00
overgeboekt naar vaste activa aangehouden voor verkoop		-497.172,23
Aandeel in het netto-resultaat van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode		-578.022,23
Overige		80.850,00
transfer van joint ventures	25.097,60	
wijziging van andere elementen inbegrepen in de waarde van de VMM		-10.000.000,00
Anderen wijzigingen		57.390,78
afrondingen		0,63
Netto boekwaarde aan het einde van de periode	357.399.507,61	115.341.077,59

Op 31 december 2015, betreft de wijziging van de perimeter de opname van HR Rail volgens vermogensmutatiemethode op geconsolideerde basis (5.154.399,61 EUR) die in 2014 opgenomen was volgens vermogensmutatiemethode op individuele basis.

Het aandeel van de NMBS Groep in de balans et het resultaat van de geassocieerde ondernemingen op 31 december 2015 is:

	31/12/2015					Totaal
	B-LOGISTICS	HR Rail	THI Factory	Eurofima	Andere geassocieerde ondernemingen	
Aandeel in de balans van investeringen verwerkt volgens vermogens mutatiemethode						
Vlottende activa	49.796.246,81	215.659.954,08	47.217.964,73	92.857.199,64	8.639.776,95	414.171.142,21
Vaste activa	87.956.212,22	30.408.427,52	219.824.851,30	1.973.487.508,07	499.803,02	2.312.176.802,13
Kortlopende verplichtingen	-38.095.012,51	-201.106.249,46	-35.910.177,59	-1.592.975,42	-2.874.675,54	-279.579.090,52
Langlopende verplichtingen	-40.770.039,10	-31.537.122,58	-3.073.431,58	-1.960.065.624,92	-2.729.344,40	-2.038.175.562,58
Langlopende verplichtingen	-295.432,62					-295.432,62
Netto actief	58.591.974,80	13.425.009,56	228.059.206,86	104.686.107,37	3.535.560,03	408.297.858,62

(*) De Groep B-Logistics werd geëvalueerd aan reële waarde op 7 oktober 2015, datum van het verlies van de controle. Het aandeel in het netto-activa van de Groep B-Logistics is dus niet representatief.

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

	B-LOGISTICS	HR Rail	THI Factory	Eurofima	Andere geassocieerde ondernemingen	Totaal
Geldmiddelen en kasequivalenten	19.280.327,71	90.296.790,30	11.424.384,73	92.058.627,59	1.920.522,04	214.980.652,37
Financiële verplichtingen kortlopend	4.030.513,55	37.722.773,16			227.500,81	41.980.787,52
Financiële verplichtingen langlopend	38.886.769,17			1.827.288.254,97	2.575.703,72	1.868.750.727,86

Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens vermogens mutatiemethode

	B-LOGISTICS	HR Rail	THI Factory	Eurofima	Andere geassocieerde ondernemingen	Totaal
Opbrengsten	35.926.872,46	1.019.102.470,20	145.322.391,94	73.253.996,86	7.631.865,28	1.281.237.596,74
Kosten	-37.563.096,72	-1.019.755.664,66	-143.128.282,68	-71.082.133,58	-7.295.825,62	-1.278.825.003,26
Kosten	-7.055,52					-7.055,52
Netto-resultaat	-1.643.279,78	-653.194,46	2.194.109,26	2.171.863,28	336.039,66	2.405.537,96
Niet-gerealiseerd resultaat	0,00	1.212.828,15	0,00	-1.485.087,41	0,00	-272.259,26

WAARVAN:

Aanvullende informatie (IFRS 12)

	B-LOGISTICS	HR Rail	THI Factory	Eurofima	Andere geassocieerde ondernemingen	Totaal
Toevoegingen aan afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1.657.827,88	4.077.668,49	11.673.515,52	84.597,88	229.804,46	17.723.414,23
Financiële opbrengsten	10.940,84	3.866.472,06	341,82	72.092.260,75	5.683,16	75.975.698,63
Financiële kosten	1.011.202,76	296.753,99	120.782,14	69.998.417,26	5.406,30	71.432.562,45
Belastingen op het netto-resultaat	811,37	373.509,56	1.782.131,07		148.097,77	2.304.549,77

In de tabel hieronder, is het aandeel van de NMBS Groep in de balans en in het resultaat van de geassocieerde ondernemingen op 31 december 2014 met THI factory voorgesteld:

31/12/2014						
	Terminal Athus	HR Rail	THI Factory	Eurofima	Andere geassocieerde ondernemingen	Totaal
Aandeel in de balans van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode						
Vlottende activa	2.307.116,96	224.106.955,42	54.369,21	98.870.576,99	6.364.098,07	331.703.116,65
Vaste activa	512.983,51	27.215.897,74		2.026.761.400,07	112.705,28	2.054.602.986,60
Kortlopende verplichtingen	-833.803,74	-206.832.097,96	-29.271,61	-1.508.945,79	-2.216.748,71	-211.420.867,81
Langlopende verplichtingen	-159.077,17	-36.779.778,94		-2.020.123.699,77	-2.456.504,37	-2.059.519.060,25
Netto actief	1.827.219,56	7.710.976,26	25.097,60	103.999.331,50	1.803.550,27	115.366.175,19
WAARVAN:						
Aanvullende informatie (IFRS 12)						
Geldmiddelen en kas equivalenten	457.627,70	68.885.262,46	18.489,69	98.243.859,33	1.711.185,41	169.316.424,59
Financiële verplichtingen kortlopend		33.905.703,70			171.998,59	34.077.702,29
Financiële verplichtingen langlopend				1.898.407.391,09	2.456.503,72	1.900.863.894,81
Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode						
Opbrengsten	5.371.442,90	1.045.671.995,58	24.004,53	78.797.995,18	2.801.897,50	1.132.667.335,69
Kosten	-5.071.653,60	-1.045.463.885,51	-37.682,91	-76.549.081,98	-2.481.023,18	-1.129.603.327,18
Netto-resultaat	299.789,30	208.110,07	-13.678,38	2.248.913,20	320.874,32	3.064.008,51
Niet-gerealiseerd resultaat	0,00	-2.327.630,39	0,00	516.324,00	0,00	-1.811.306,39
WAARVAN:						
Aanvullende informatie (IFRS 12)						
Toevoegingen aan afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	282.219,08	6.382.823,34	6.561,80	68.819,66	18.329,93	6.758.753,81
Financiële opbrengsten	8.330,03	6.537.771,52	4,53	77.618.973,53	2.898,55	84.167.978,16
Financiële kosten	980,64	500.392,91	28,01	75.361.801,69	4.176,74	75.867.379,99
Belastingen op het netto-resultaat	104.545,50	6.160,95	1,13		171.559,49	282.267,07

Toelichting 9 - Handelsvorderingen en overige debiteuren

9.1 Handelsvorderingen en overige debiteuren

Toelichting	31/12/2015			31/12/2014		
	Bruto waarde	Bijzonder waardevermindering-verlies	Netto waarde	Bruto waarde	Bijzonder waardevermindering-verlies	Netto waarde
Op lange termijn						
Handelsvorderingen	2.809.563,83	0,00	2.809.563,83	3.511.954,79	0,00	3.511.954,79
Vorderingen op de overheid	2.809.563,83		2.809.563,83	3.511.954,79		3.511.954,79
Overige handelsvorderingen			0,00			0,00
Overige debiteuren	796.945.484,45	0,00	796.945.484,45	759.401.008,35	0,00	759.401.008,35
Vorderingen op de overheid	714.355.613,38		714.355.613,38	739.707.442,88		739.707.442,88
Over te dragen kosten	5.960,83		5.960,83	-		0,00
Verkegen opbrengsten			0,00	101,03		101,03
Leasevorderingen	75.251.031,84		75.251.031,84	12.300.815,20		12.300.815,20
Overige vorderingen	7.332.878,40		7.332.878,40	7.392.649,24		7.392.649,24
Totaal gedeelte op lange termijn	799.755.048,28	0,00	799.755.048,28	762.912.963,14	0,00	762.912.963,14
Op korte termijn						
Handelsvorderingen	759.108.992,35	-12.700.980,51	746.408.011,84	705.821.091,22	-11.619.303,32	694.201.787,90
Vorderingen van onderhanden projecten in opdracht van derden	107.338.740,12		107.338.740,12	89.712.060,19		89.712.060,19
Vorderingen op de overheid	426.579.234,22	-660.685,02	425.918.549,20	389.391.824,74	-194.561,81	389.197.262,93
Overige trade receivables	225.191.018,01	-12.040.295,49	213.150.722,52	226.717.206,29	-11.424.741,51	215.292.464,78
Overige debiteuren	681.280.923,74	-4.726.000,13	676.554.923,61	753.413.567,17	-4.971.017,17	748.442.550,00
Vorderingen op de overheid	65.923.312,11		65.923.312,11	67.856.935,53		67.748.624,33
Over te dragen kosten	118.048.232,68		118.048.232,68	121.606.217,64	-108.311,20	121.606.217,64
Verkegen opbrengsten	74.907.853,29		74.907.853,29	74.697.796,93		74.697.796,93
Leasevorderingen	2.650.282,94		2.650.282,94	187.811,31		187.811,31
Overige vorderingen	419.751.242,72	-4.726.000,13	415.025.242,59	489.064.805,76	-4.862.705,97	484.202.099,79
Totaal gedeelte op korte termijn	1.440.389.916,09	-17.426.980,64	1.422.962.935,45	1.459.234.658,39	-16.590.320,49	1.442.644.337,90

	31/12/2015	31/12/2014
Op lange termijn		
NMBS	796.806.129,54	759.254.183,20
Eurostation Groep	2.858.175,32	3.556.790,77
Andere dochterondernemingen	90.743,42	101.989,17
Netto boekwaarde	799.755.048,28	762.912.963,14
Op korte termijn		
NMBS	1.298.745.772,01	1.287.704.675,24
Eurostation Groep	93.381.525,20	87.977.958,62
Andere dochterondernemingen	30.835.638,24	66.961.704,04
Netto boekwaarde	1.422.962.935,45	1.442.644.337,90

De rubriek handelsvorderingen en overige debiteuren omvat op 31 december 2015 hoofdzakelijk de vorderingen op de publieke overheden voor 1.209.007.038,52 EUR waarvan 1.203.505.460,28 EUR betrekking heeft op de NMBS. Het gaat hoofdzakelijk om vorderingen op de Staat en de Gewesten betreffende de te ontvangen subsidies in het kader van:

- het beheerscontract (financiële tussenkomsten zowel exploitatiedotaties als kapitaalsubsidies);
- de bijzondere financieringscontracten van investeringen "Tekort TGV" (31 december 2015 : 53.996.685,85 EUR ; 31 december 2014 : 55.551.756,04 EUR) en van de prefinancieringen op rollend materieel (31 december 2015 : 640.332.935,78 EUR ; 31 december 2014 : 662.187.667,87 EUR) ;
- de prioritaire gewestelijke projecten: station van Bergen (31 december 2015 : 25.015.929,36 EUR ; 31 december 2014 : 27.667.017,02 EUR) en SPV LLN (31 december 2015 : 32.013.070,13 EUR ; 31 december 2014 : 30.811.118,89 EUR). Gezien het feit dat het bestuursorgaan oordeelt dat de subsidies in het kader van de contracten van SPV LLN een vrijwel zeker karakter hebben, boekt de NMBS Groep de vorderingen alsook de kapitaalsubsidies hieraan verbonden op de balans.

Bovendien heeft de NMBS een vordering geboekt op de Staat van 34.874.830,38 EUR. Als gevolg van een fiscale controle die betrekking heeft op de wet van de economische relance voor het aanslagjaar 2013, heeft de NMBS inderdaad haar gedeelte van 50,9 miljoen EUR betaald, waarvan 7,8 miljoen EUR aan interesten en 8,2 miljoen EUR dat betrekking heeft op het gedeelte met betrekking tot de commerciële activiteiten. Ze heeft een vordering ten opzichte van de Staat geboekt voor het saldo van 34,9 miljoen EUR.

Deze rubriek omvat eveneens de andere kortlopende vorderingen van de NMBS voor een bedrag van 295.504.484,00 EUR (31 december 2014: 334.012.046,00 EUR) met betrekking tot de waarborgen betaald in contanten in het kader van de Credit Support Annex (CSA).

9.2 Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige debiteuren

De nominale waarde van de handelsvorderingen en overige debiteuren die het voorwerp zijn van waardeverminderingen, bedraagt 17.426.980,64 EUR (16.590.320,49 EUR) per 31 december 2015 (2014). De tabel hierna geeft de bewegingen van de waardeverminderingen op deze vorderingen weer.

	31/12/2015	31/12/2014
Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige debiteuren op lange termijn		
Per 1 januari	0,00	0,00
Toevoegingen aan waardeverminderingen		
Besteding van niet recupereerbare afgeboekte waardeverminderingen op vorderingen		
Terugname van waardeverminderingen		0,00
Per 31 december	0,00	0,00

	31/12/2015	31/12/2014
Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige debiteuren op korte termijn		
Per 1 januari	-16.590.320,49	-36.133.828,84
Toevoegingen aan waardeverminderingen	-2.905.544,58	-13.662.365,75
Besteding van niet recupereerbare afgeboekte waardeverminderingen op vorderingen	1.731.600,27	29.652.056,46
Terugname van waardeverminderingen	277.554,88	3.553.817,64
Andere bewegingen	59.729,28	
Per 31 december	-17.426.980,64	-16.590.320,49

De blootstelling van de NMBS Groep aan het kredietrisico en het wisselkoersrisico m.b.t. de handelsvorderingen en overige debiteuren, met uitzondering van de onderhanden projecten in opdracht van derden en de over te dragen kosten, is beschreven in toelichting 2.

9.3. Leasevorderingen

	Op minder dan één jaar	Tussen één jaar en vijf jaar	Op meer dan vijf jaar	Totaal
Netto investeringen per 31/12/2015				
Toekomstige minimum betalingen	5.337.561,29	21.753.070,19	109.534.928,64	136.625.560,12
Niet verkregen financiële opbrengsten	-2.687.278,35	-10.908.892,68	-45.128.074,31	-58.724.245,34
Totaal	2.650.282,94	10.844.177,51	64.406.854,33	77.901.314,78
Netto investeringen per 31/12/2014				
Toekomstige minimum betalingen	5.334.615,27	21.741.286,06	114.771.959,64	141.847.860,97
Niet verkregen financiële opbrengsten	-2.782.251,78	-11.316.480,36	-47.434.632,79	-61.533.364,93
Totaal	2.552.363,49	10.424.805,70	67.337.326,85	80.314.496,04

De leasevorderingen van 77.901.314,78 EUR op 31 december 2015 hebben betrekking op NMBS en omvatten de contracten met B-Logistics, evenals de erfpachtovereenkomsten van 99 jaar met derden m.b.t. terreinen en gebouwen. Op 31 december 2014, hebben de leasevorderingen enkel betrekking op de erfpachtovereenkomsten aangezien dat de leasevorderingen van de NMBS t.o.v. B-Logistics in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd werden.

Toelichting 10 - Onderhanden projecten in opdracht van derden

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
Brutobedrag verschuldigd door opdrachtgevers voor onderhanden projecten in opdracht van derden	9	107.338.740,12	89.712.060,19
Ontvangen vooruitbetalingen voor onderhanden projecten in opdracht van derden	23	26.930.062,15	57.958.209,36

De opbrengsten en kosten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden dienen respectievelijk te worden opgenomen als opbrengsten en kosten naar rato van het stadium van voltooiing. In het geval van een negatieve marge, dient een last opgenomen te worden ten belope van de totale verwachte verliezen. De mate waarin prestaties zijn verricht wordt bepaald op basis van de tot dat moment in het kader van de verrichte prestaties gemaakte kosten in verhouding tot de totale geschatte kosten van het project.

Het totale bedrag van de onderhanden projecten in opdracht van derden waarvan de facturatie naar rato van de voortgang van de werken de opgelopen kosten, verhoogd met de erkende winsten en/of verlaagd met de erkende verliezen, overschrijdt, is in de financiële staten aan passiefzijde opgenomen onder de kortlopende en langlopende handelsschulden:

	31/12/2015	31/12/2014
Cumul van: Opgelopen kosten	216.175.178,27	177.213.661,94
Opgenomen winsten / verliezen	4.515.326,29	9.846.467,32
Geboekte waardeverminderingen / bijzondere waardevermindering	-12.004.053,00	-12.872.124,21
Cumul van: Tussentijdse facturatie	-101.347.711,44	-84.475.944,86
Brutobedrag verschuldigd door opdrachtgevers voor onderhanden projecten in opdracht van derden	107.338.740,12	89.712.060,19

Het bedrag van de ontvangen vooruitbetalingen, opgenomen onder de langlopende handelsschulden op het passief, is als volgt verdeeld :

	31/12/2015	31/12/2014
Ontvangen vooruitbetalingen - langlopend	15.829.237,56	48.302.035,17
Ontvangen vooruitbetalingen - kortlopend	11.100.824,59	9.656.174,19
Ontvangen vooruitbetalingen voor onderhanden projecten in opdracht van derden	26.930.062,15	57.958.209,36

Toelichting 11 - Afgeleide financiële instrumenten

De reële waarde van de swaps binnen de NMBS Groep wordt opgesplitst in drie delen:

- Het nominaal: verschil tussen de nominale waarde van het ontvangende been en het betalende been, omgerekend tegen de slotkoers.
- De reële waarde aanpassing.
- De verkregen opbrengsten en de toe te rekenen kosten.

De reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten, opgedeeld in langlopend en kortlopend en per type, wordt weergegeven in de tabel hierna:

Afgeleide financiële instrumenten				31/12/2015
Activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	1.533.122,29	275.382.822,20	0,00	276.915.944,49
Renteswaps	-1.647.216,90	253.061.446,56	0,00	251.414.229,66
Deviezenswaps	3.180.339,19	22.321.375,64	0,00	25.501.714,83
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal vaste activa	1.533.122,29	275.382.822,20	0,00	276.915.944,49
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	35.870.419,79	1.266.665,77	2.268.633,63	39.405.719,19
Renteswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Deviezenswaps	35.870.419,79	1.266.640,56	2.268.633,63	39.405.693,98
Petroleumswaps	0,00	25,21	0,00	25,21
Inflatieswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal vlottende activa	35.870.419,79	1.266.665,77	2.268.633,63	39.405.719,19
Verplichtingen	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Toe te rekenen kosten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	-58.858.233,38	-398.791.700,30	1.070.294,61	-456.579.639,07
Renteswaps	-12.998.054,37	-381.742.438,19	-645.281,20	-395.385.773,76
Deviezenswaps	-45.860.179,01	-4.662.296,82	1.715.575,81	-48.806.900,02
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	-12.386.965,29	0,00	-12.386.965,29
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal langlopende verplichtingen	-58.858.233,38	-398.791.700,30	1.070.294,61	-456.579.639,07
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	-20.127.601,40	-1.686.953,22	-12.225.016,27	-34.039.570,89
Renteswaps	0,00	-708.662,13	-13.612.236,56	-14.320.898,69
Deviezenswaps	-20.127.601,40	-642.273,85	1.933.449,61	-18.836.425,64
Petroleumswaps	0,00	-336.017,24	-105.212,34	-441.229,58
Inflatieswaps	0,00	0,00	-441.016,98	-441.016,98
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal kortlopende verplichtingen	-20.127.601,40	-1.686.953,22	-12.225.016,27	-34.039.570,89

Afgeleide financiële instrumenten				31/12/2014
Activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	46.899.105,26	312.788.979,88	2.141.079,93	361.829.165,07
Renteswaps	2.271.984,37	286.373.271,91	0,00	288.645.256,28
Deviezenswaps	44.627.120,89	26.415.707,97	2.141.079,93	73.183.908,79
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal vaste activa	46.899.105,26	312.788.979,88	2.141.079,93	361.829.165,07
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Deviezenswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal vlottende activa	0,00	0,00	0,00	0,00
Verplichtingen	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Toe te rekenen kosten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	-85.873.785,60	-466.264.537,28	-240.779,07	-552.379.101,95
Renteswaps	-20.879.867,35	-445.998.435,40	-613.189,16	-467.491.491,91
Deviezenswaps	-64.993.918,25	-6.127.625,05	372.410,09	-70.749.133,21
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	-14.138.476,83	0,00	-14.138.476,83
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal langlopende verplichtingen	-85.873.785,60	-466.264.537,28	-240.779,07	-552.379.101,95
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	0,00	0,00	-10.474.254,85	-10.474.254,85
Renteswaps	0,00	0,00	-13.377.255,92	-13.377.255,92
Deviezenswaps	0,00	0,00	3.016.150,77	3.016.150,77
Petroleumswaps	0,00	0,00	0,00	0,00
Inflatieswaps	0,00	0,00	-113.149,70	-113.149,70
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Andere	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal kortlopende verplichtingen	0,00	0,00	-10.474.254,85	-10.474.254,85

In gevolge de overname van de schuld door de Belgische Staat op 1 januari 2005 werden er swapovereenkomsten afgesloten met de Belgische Staat. De gekapitaliseerde interesten en de verworven opbrengsten onder deze overeenkomsten werden samen met de Back-to-Back vorderingen geboekt in de overige financiële activa. Op 31 december 2015 betreft het een bedrag van 77.382.764,54 EUR (2014: 68.322.901,79 EUR).

Voor meer informatie, de blootstelling van de NMBS Groep aan financiële risico's wordt voorgesteld in toelichting 2.

Toelichting 12 - Overige financiële activa

12.1 Algemeenheden

De overige financiële activa binnen de NMBS Groep kunnen opgedeeld worden in vorderingen (vorderingen op de dochterondernemingen, vastrentende effecten uitgegeven door financiële instellingen en overheden en deposito's aangehouden bij banken), de "back-to-back" vordering op de Staat naar aanleiding van de overdracht van de schuld op 1 januari 2005 en de 'voor verkoop beschikbare' financiële activa. Het detail van de verschillende categorieën, opgedeeld in kortlopend en langlopend, evenals van een beschrijving van de verschillende risico's kan teruggevonden worden in toelichting 2.

In 2014 werd een termijnvoorschot ("Term Loan Facility") van 10.000.000,00 EUR, dat de NMBS Groep toegekend heeft aan B-Logistics, geboekt binnen de rubriek "Handelsvorderingen en overige debiteuren". In 2015 wordt dat voorschot niet langer geëlimineerd in de consolidatie gezien B-Logistics wordt opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. Ze wordt verhoogd tot 17.500.000,00 EUR bij de closing van de operatie met een investeringsfonds (zie eveneens toelichtingen 8 en 15). Dit voorschot is achtergesteld aan alle andere schulden van B-Logistics en zal jaarlijks terugbetaald worden in functie van de excess cash flows.

12.2 Overige financiële activa: voor verkoop beschikbare financiële activa

De tabel hieronder geeft de bewegingen van de jaren 2014 en 2015 weer voor de financiële activa aangehouden voor verkoop:

	2015	2014
Per 1 januari	51.274.180,31	67.022.864,55
Verwervingen	0,00	0,00
Overdrachten	0,00	-14.035.984,15
Interestopbrengsten	0,00	0,00
Verworven interesten	0,00	0,00
Overdracht naar een andere post	0,00	-1.712.700,09
Per 31 december	51.274.180,31	51.274.180,31
Gedeelte vaste activa	51.274.180,31	51.274.180,31
Gedeelte vlottende activa	0,00	0,00

Toelichting 13 - Voorraden

13.1 Voorraden

	31/12/2015	31/12/2014
Handelsgoederen, hulpstoffen en stukken i.v.m. rollend materiaal	186.486.718,51	178.319.537,14
Grondstoffen	3.550.582,50	3.368.527,64
Goederen in bewerking	2.613.310,56	2.106.350,95
Gereed product	118.333,89	224.039,58
Netto boekwaarde	192.768.945,46	184.018.455,31
Waarvan		
Netto boekwaarde realiseerbaar op minder dan 12 maanden	0,00	0,00
Netto boekwaarde realiseerbaar op méér dan 12 maanden	192.768.945,46	184.018.455,31

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	192.676.314,69	183.925.824,54
Andere dochterondernemingen	92.630,77	92.630,77
Netto boekwaarde	192.768.945,46	184.018.455,31

Er zijn geen voorraden geboekt tegen reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

13.2 Waardeverminderingen op voorraden – impact op het netto-resultaat

	31/12/2015	31/12/2014
Begin van de periode	-114.484.954,07	-110.923.357,45
Toevoegingen aan waardeverminderingen	-2.516.101,77	-6.482.959,09
Besteding van waardeverminderingen op afgeboekte vorderingen wegens oninvorderbaar	713.649,54	2.907.734,05
Terugname van waardeverminderingen	199.940,66	13.628,42
Op het einde van de periode	-116.087.465,64	-114.484.954,07

In 2015 (2014) werd een waardevermindering op voorraden van 2.316.161,11 EUR (6.469.330,67 EUR) geboekt in het netto-resultaat van de NMBS.

13.3 Voorraden geboekt in het netto-resultaat

	31/12/2015	31/12/2014
Aanschaffingen	111.513.368,75	87.110.257,64
Wijzingen in	-22.127.011,88	-14.845.427,74
<i>Handelsgoederen en hulpstoffen</i>	-25.018.963,70	-14.544.489,69
<i>Grondstoffen</i>	3.398.911,43	-146.890,96
<i>Goederen in bewerking</i>	-506.959,61	-154.047,09
<i>Gereed product</i>	0,00	0,00
Impact op het netto-res ultaat	89.386.356,87	72.264.829,90
<i>waarvan inbegrepen in de omzet</i>	506.959,61	-13.547,27

Toelichting 14 - Geldmiddelen en kasequivalenten

14.1 Geldmiddelen en kasequivalenten

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
Geldmiddelen en kasequivalenten			
Termijnrekeningen en schatkis certificaten		294.446.205,67	346.984.844,79
Bankrekeningen		120.419.894,58	94.634.136,61
Contanten		2.592.242,43	5.956.690,66
Totaal		417.458.342,68	447.575.672,06
Geldmiddelen en kasequivalenten uit kasstroomoverzicht			
Bankmiddelen aangewend voor kapitaalbehoeften	21	0,00	0,00
		417.458.342,68	447.575.672,06

Of:

		31/12/2015	31/12/2014
NMBS		412.124.344,22	433.362.371,13
Andere dochterondernemingen		5.333.998,46	14.213.300,93
Netto boekwaarde		417.458.342,68	447.575.672,06

Het saldo van de geldmiddelen en kasequivalenten die niet beschikbaar zijn voor de NMBS Groep bedraagt 293.609.227,50 EUR (296.207.767,57 EUR) op 31 december 2015 (2014).

De blootstelling van de NMBS Groep aan financiële risico's wordt voorgesteld in toelichting 2.

Toelichting 15 - Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

15.1 (Vaste) activa aangehouden voor verkoop en eraan verbonden verplichtingen

Vaste activa aangehouden voor verkoop en eraan verbonden verplichtingen	31/12/2015	31/12/2014
Activa	11.834.472,37	321.304.348,82
Verplichtingen	0,00	98.935.880,78

Op 31 december 2014, waren alle activa en passiva van de Groep B-Logistics geclassificeerd als vaste activa aangehouden voor verkoop en rechtstreeks daaraan verbonden schulden als gevolg van de beslissing om de Groep B-Logistics af te staan.

Op 19 juni 2015 heeft de NMBS een akkoord gesloten met een investeringsfonds waardoor ze de controle in haar deelneming B-Logistics heeft afgestaan, geboekt als Groep vaste activa aangehouden voor verkoop op 31 december 2014. De NMBS heeft een minderheidsdeelneming van 31,12% behouden waarbij ze een invloed van betekenis uitoefent. De "closing" van deze operatie heeft op 7 oktober 2015 plaatsgevonden.

In toepassing van IFRS 10, in het kader van het verlies van de controle over een dochteronderneming, worden de activa en passiva van de Groep B-Logistics geboekt in de rubriek vaste activa aangehouden voor verkoop en daaraan verbonden schulden tegengeboekt op 7 oktober 2015, datum van het verlies van het meerderheidsbelang. Het gedeelte van het resultaat wordt tot op deze datum weergegeven als resultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten (zie toelichting 15).

De aangehouden deelneming (31,12%) na deze transactie werd geboekt aan reële waarde, gewaardeerd aan 9.336.903,60 EUR, na de operatie met het Fonds (op basis van 20.666.000 EUR ingebracht in contanten door het investeringsfonds voor 68,88% van de aandelen). De reële waarde geeft de kost tijdens initiële boeking op 7 oktober 2015 weer van de deelneming in B-Logistics, geassocieerde onderneming als gevolg van een verkooptransactie. Het gedeelte van het resultaat voor de periode tussen 8 oktober 2015 en 31 december 2015 wordt voorgesteld als aandeel in het netto-resultaat van de ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode in 2015.

De vaste activa aangehouden voor verkoop en eraan verbonden verplichtingen op **31 december 2015** zijn als volgt:

	31/12/2015
B-Logistics	0,00
Materiële vaste activa	10.706.864,80
Vastgoedbeleggingen	1.127.607,57
	11.834.472,37

De vaste activa aangehouden voor verkoop en eraan verbonden verplichtingen op **31 december 2014** zijn als volgt:

	Groep NMBS Logistics	Materiële vaste activa	Vastgoed- beleggingen	Totaal
Immateriële activa	5.169.655,12			5.169.655,12
Materiële vaste activa	93.590.855,32	112.954.913,25		206.545.768,57
Vastgoedbeleggingen	0,00		373.724,73	373.724,73
Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	3.744.304,18			3.744.304,18
Handelsvorderingen en overige debiteuren	1.765.000,61			1.765.000,61
Afgeleide financiële instrumenten	0,00			0,00
Overige financiële activa	29.486,47			29.486,47
Uitgeselde belastingvorderingen	0,00			0,00
Vaste activa	104.299.301,70	112.954.913,25	373.724,73	217.627.939,68
Voorraden	2.251.476,54			2.251.476,54
Handelsvorderingen en overige debiteuren	91.622.688,25			91.622.688,25
Afgeleide financiële instrumenten				0,00
Overige financiële activa				0,00
Belastingvorderingen op het resultaat van het boekjaar	16.466,28			16.466,28
Geldmiddelen en kas equivalenten	9.785.778,07			9.785.778,07
Vlottende activa	103.676.409,14	0,00	0,00	103.676.409,14
Totaal activa	207.975.710,84	112.954.913,25	373.724,73	321.304.348,82

	Groep NMBS Logistics
Schulden uit personeelsbeloningen	1.493.675,96
Voorzieningen	4.550.977,41
Financiële schulden	
Afgeleide financiële instrumenten	
Uitgeselde belastingvorderingen	239.622,01
Handels schulden	
Subsidies	
Overige schulden	138.108,75
Langlopende verplichtingen	6.422.384,13
Schulden uit personeelsbeloningen	1.335.905,01
Voorzieningen	1.047.777,33
Financiële schulden	9.797.468,37
Afgeleide financiële instrumenten	
Handels schulden	63.023.598,36
Sociale schulden	7.217.210,49
Subsidies	
Overige schulden	10.091.537,09
Kortlopende verplichtingen	92.513.496,65
Totaal verplichtingen	98.935.880,78

De wijzigingen in de vaste activa en geldbeleggingen (andere dan de Groep B-logistics), die geclassificeerd zijn als vaste activa aangehouden voor verkoop zijn:

	Materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
Netto boekwaarde per 1 januari 2014	28.492.836,53	1.066.751,86
Aanschaffingswaarde		
Overboekingen tijdens het boekjaar		
Aanschaffingswaarde	264.804.250,35	9.654.136,60
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-6.044,96	
Geaccumuleerde afschrijvingen	-171.986.393,54	-53.712,44
Overdrachten tijdens het boekjaar		
Aanschaffingswaarde	-4.298.380,37	-10.345.526,39
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	6.044,96	
Geaccumuleerde afschrijvingen	3.770.861,95	269.082,23
Overboekingen tijdens het boekjaar (-)		
Mutaties in activa		
Aanschaffingswaarde	324.260,48	-324.260,48
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	151.622,66	-150.135,69
Geaccumuleerde afschrijvingen	-258.876,01	257.389,04
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen naar de rubriek		
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen naar de rubriek		
Toevoegingen	-8.591.718,43	
TerugnAMES	546.449,63	
Netto boekwaarde op 31 december 2014	112.954.913,25	373.724,73
Netto boekwaarde per 1 januari 2015	112.954.913,25	373.724,73
Aanschaffingswaarde		
Overboekingen tijdens het boekjaar		
Aanschaffingswaarde	109.076.638,05	1.675.419,97
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-23.604.117,33	
Geaccumuleerde afschrijvingen	-64.953.590,40	-171.750,50
Overdrachten tijdens het boekjaar		
Aanschaffingswaarde	-373.845.408,86	-2.775.666,84
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	24.003.039,66	143,16
Geaccumuleerde afschrijvingen	229.660.952,07	210.988,70
Overboekingen tijdens het boekjaar (-)		
Mutaties in activa		
Aanschaffingswaarde	-1.814.748,35	1.814.748,35
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen		
Geaccumuleerde afschrijvingen		
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen naar de rubriek		
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen naar de rubriek		
Toevoegingen	-770.813,29	
TerugnAMES		
Netto boekwaarde op 31 december 2015	10.706.864,80	1.127.607,57

	Materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
Per 31 december 2014		
Aanschaffingswaarde	412.349.135,48	727.446,16
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-7.687.543,86	-150.135,69
Geaccumuleerde afschrijvingen	-265.590.377,74	-96.332,39
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen	-26.116.300,63	-107.253,35
Netto boekwaarde per 31 december 2014	112.954.913,25	373.724,73

	Materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
Per 31 december 2015		
Aanschaffingswaarde	124.165.184,79	1.441.947,64
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen	-7.692.982,23	-149.992,53
Geaccumuleerde afschrijvingen	-94.358.070,88	-57.094,19
Bijzondere waardeverminderingverliezen na overboekingen	-11.407.266,88	-107.253,35
Netto boekwaarde per 31 december 2015	10.706.864,80	1.127.607,57

De overdrachten van vaste activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop betreffen hoofdzakelijk de inbreng, door de NMBS, van Thalys-treinstellen in THI Factory op 1 april 2015 (101.715.789,78 EUR) in het kader van de inbreng in een onderneming (zie toelichting 8.3).

15.2 Resultaten van beëindigde bedrijfsactiviteiten

Het detail van de resultaten van de beëindigde bedrijfsactiviteiten, die enkel de Groep B-Logistics betreffen, is als volgt:

	30-09-2015	31-12-2014
Bedrijfs opbrengsten voor kapitaalsubsidies		
Omzet	344.937.038,95	446.855.533,12
Exploitatiesubsidies	17.151.697,38	24.561.094,35
Zelf geproduceerde activa	708.043,44	1.066.060,99
Andere bedrijfsopbrengsten	3.304.665,63	5.201.149,49
Totaal bedrijfsopbrengsten voor kapitaalsubsidies	366.101.445,40	477.683.837,95
Bedrijfskosten voor afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	- 2.018.561,86	- 5.942.839,77
Diensten en diverse goederen	- 229.704.412,28	- 299.079.811,15
Personeelskosten	- 61.647.955,11	- 76.110.950,79
Andere bedrijfskosten	- 1.437.903,63	- 3.462.167,10
Totaal bedrijfskosten voor afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	- 294.808.832,88	- 384.595.768,81
<i>Saldo wederzijds bedrijfsresultaat</i>	55.443.566,41	81.638.171,52
Bedrijfsresultaat voor kapitaalsubsidies, afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	15.849.046,11	11.449.897,62
Kapitaalsubsidies	51.448,32	64.031,47
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-	-
Bedrijfsresultaat	15.900.494,43	11.513.929,09
Financiële opbrengsten	215.139,35	136.242,21
Financiële kosten	- 1.266.015,48	- 1.095.657,51
<i>Saldo wederzijds financieel resultaat</i>	2.821.637,45	3.890.374,85
Financieel resultaat - netto	- 3.872.513,58	- 4.849.790,15
Aandeel in het netto-resultaat van de ondernemingen opgenomen volgens vermogenmutatiemethode	721.294,34	993.635,10
Netto-resultaat van de BEEINDIGDE bedrijfsactiviteiten voor belastingen op het	12.749.275,19	7.657.774,04
Belastingen op het netto-resultaat	- 104.683,49	- 216.859,85
Netto-resultaat van het boekjaar uit de beëindigde bedrijfsactiviteiten	12.644.591,70	7.440.914,19
BEEINDIGDE ACTIVITEITEN		
Bijzondere waardeverminderingen (toevoegingen - terugnames) op beëindigde activiteiten	- 7.172.569,66	- 42.906.976,72
RESULTAAT VAN DE BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	5.472.022,04	- 35.466.062,53
Resultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten toegewezen aan:		
Aandeelhouders van de Groep	5.444.465,14	- 35.484.436,53
Deelnemingen die geen controle uitoefenen	27.556,90	18.374,00
	5.472.022,04	- 35.466.062,53

Het netto-resultaat gegenereerd door de beëindigde bedrijfsactiviteiten vertegenwoordigt het resultaat van de Groep B-Logistics tot op 7 oktober 2015.

Een bijzonder waardeverminderverslies van 7.172.569,66 EUR werd geboekt in 2015 om de boekwaarde van de Groep B-Logistics terug te brengen naar haar reële waarde min verkoopkosten (niveau 3 van de hiërarchie van de standaard IFRS 13) op 7 oktober 2015.

15.3 Winsten en verliezen met betrekking tot vaste activa aangehouden voor verkoop die geen beëindigde bedrijfsactiviteiten zijn

	31/12/2015	31/12/2014
Toevoegen aan de bijzondere waardeverminderingen	770.813,29	8.591.718,43
Terugname van de bijzondere waardeverminderingen		-546.449,63
Minderwaarden op overdrachten	-1.779.345,48	-1.226.650,83
Meerwaarden op overdrachten	163.568.297,34	7.668.698,02

De toevoegingen en terugnames van bijzondere waardeverminderingen worden in het resultaat geboekt onder de rubriek "andere bedrijfskosten".

De winst en het verlies van de periode wordt in het resultaat geboekt onder de rubrieken "andere bedrijfskosten" en "andere bedrijfsopbrengsten". De meerwaarden op overdrachten omvatten de meerwaarde van 156.624.210,22 EUR (waarvan een opleg geïnd van 32.500.000 EUR) ten gevolge van de inbreng van een onderneming in THI Factory op 1 april 2015

Toelichting 16 - Bedrijfscombinaties

De Groep heeft geen bedrijfscombinaties uitgevoerd in de loop van het jaar 2015 en 2014.

Toelichting 17 - Kapitaal

De mutatie van het kapitaal is als volgt:

	Gewone aandelen	Winst aandelen	Totaal
Per 31 december 2014			
KAPITAAL			
Geplaatst kapitaal (EUR)	249.022.345,57	0,00	249.022.345,57
Aantal aandelen	1.053.611.251	20.000.000	1.073.611.251
Per 31 december 2015			
KAPITAAL			
Geplaatst kapitaal (EUR)	249.022.345,57	0,00	249.022.345,57
Aantal aandelen	1.053.611.251	20.000.000	1.073.611.251

Een gewoon aandeel geeft recht op een stem in de Algemene Vergadering. 100 winstaandelen geven recht op één stem. De Staat beschikt direct en indirect over 99,97% van de stemrechten. De winstaandelen (ofwel 20.000.000 aandelen) zijn voor 83,12% (16.624.993 aandelen) in handen van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (F.P.I.M.).

Naar aanleiding van de bepalingen van de wet van 14 december 2005 met betrekking tot de afschaffing van de effecten aan toonder heeft de buitengewone Algemene vergadering van de NMBS (voordien ex-Holding) van 20 december 2013 beslist dat, vanaf 1 januari 2014, de winstaandelen uitsluitend op naam ingeschreven mogen zijn in het centraal register van de aandelen van de NMBS. In toepassing van artikel 9 van dezelfde wet worden de effecten aan toonder, waarvan de aandeelhouders zich niet bekend hebben gemaakt bij de NMBS op 31 december 2013, van rechtswege omgezet naar effecten op naam en ingeschreven in het register op naam van de NMBS, maar deze laatste is geen eigenaar geworden van deze effecten.

In overeenstemming met artikel 11 van de hierboven vermelde wet, werden de effecten aan toonder nog in omloop, waarvan de rechthebbenden zich niet bekend hebben gemaakt, verkocht tussen 1 januari en 30 november 2015. Tussen 1 en 31 december 2015 werden de onverkochte aandelen (1.807.943 winstaandelen) gestort bij de Deposito- en Consignatiekas (DCK) in de vorm van een inschrijving op naam van deze laatste in het nominaal register van de emittent. De bekendmaking bij de DCK heeft plaatsgevonden op 10 februari 2016.

Toelichting 18 - Geconsolideerde reserves

	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Omrekenings- verschillen	Overgedragen resultaten	Totaal geconsolideerde reserves
Per 1 januari 2014	-1.941.341,40	1.595,61	725.232.641,75	723.292.895,96
Reorganisatie op 1 januari 2014	0,00	0,00	-1.020.417.660,51	-1.020.417.660,51
Netto-resultaat 31-12-2014	0,00	0,00	-147.322.686,35	-147.322.686,35
<i>Aandeel geconsolideerde vennootschappen</i>	0,00	0,00	-152.291.043,65	-152.291.043,65
<i>Aandeel investeringen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode</i>	0,00	0,00	4.968.357,30	4.968.357,30
Niet gerealiseerde resultaten 2014	576.778,12	27.002,52	-71.491.443,00	-70.887.662,36
<i>Aandeel geconsolideerde vennootschappen</i>	0,00	0,00	-69.076.355,97	-69.076.355,97
<i>Aandeel investeringen opgenomen volgens vermogens mutatiemethode</i>	576.778,12	27.002,52	-2.415.087,03	-1.811.306,39
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten 2014	576.778,12	27.002,52	-218.814.129,35	-218.210.348,71
Wijzigingen van de consolidatiekring	0,00	0,00	386.145,10	386.145,10
Afrondingen			0,44	0,44
Per 31 december 2014	-1.364.563,28	28.598,13	-513.613.002,57	-514.948.967,72
Per 1 januari 2015	-1.364.563,28	28.598,13	-513.613.002,57	-514.948.967,72
Netto-resultaat 31-12-2015	0,00	0,00	125.191.706,44	125.191.706,44
<i>Aandeel geconsolideerde vennootschappen</i>	0,00	0,00	121.031.719,74	121.031.719,74
<i>Aandeel investeringen opgenomen volgens vermogens mutatiemethode</i>	0,00	0,00	4.159.986,70	4.159.986,70
Niet gerealiseerde resultaten 2015	-1.312.826,47	-8.570,52	47.048.133,23	45.726.736,24
<i>Aandeel geconsolideerde vennootschappen</i>	0,00	0,00	45.998.995,50	45.998.995,50
<i>Aandeel investeringen opgenomen volgens vermogens mutatiemethode</i>	-1.312.826,47	-8.570,52	1.049.137,73	-272.259,26
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten 2015	-1.312.826,47	-8.570,52	172.239.839,67	170.918.442,68
Andere bewegingen van het eigen vermogen			5.155.509,85	5.155.509,85
Per 31 december 2015	-2.677.389,75	20.027,61	-336.217.653,05	-338.875.015,19

De voor verkoop beschikbare financiële activa en de omrekeningsverschillen hebben betrekking op Eurofima, onderneming opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode in de geconsolideerde financiële staten 2014 en 2015.

In 2015 betreffen de andere bewegingen in het eigen vermogen voor 5.154.399,61 EUR, de opname volgens vermogensmutatiemethode van HR Rail op geconsolideerde basis die voordien op individuele basis opgenomen was volgens vermogensmutatiemethode in 2014 (HR Rail heeft geconsolideerde jaarrekening neergelegd in 2014).

Toelichting 19 - Personeelsbeloningen

19.1 Overzicht van schulden verbonden aan personeelsbeloningen

De volgende verplichtingen voor personeelsbeloningen werden opgenomen in de balans:

	31/12/2015	31/12/2014
Op de balans opgenomen schulden uit:		
Vergoeding na uitdiensttreding	272.643.419,82	316.219.345,59
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	101.791.380,79	87.183.262,02
Ontslagvergoedingen	27.284.880,86	32.680.330,43
Korte termijn voordelen (enkel vakantiedagen)	53.209.578,23	42.123.224,21
Totaal van de op de balans opgenomen schulden:	454.929.259,70	478.206.162,25
- waarvan kortlopend	150.729.038,15	126.881.444,37
- waarvan langlopend	304.200.221,55	351.324.717,88

Naast de NMBS die 99% (454.515.702,29 EUR) van de totale schuld vertegenwoordigt, hebben Eurostation en Transurb een schuld verbonden aan personeelsbeloningen geboekt. Voor Eurostation betreft het ontslagvergoedingen (404.644,29 EUR) en voor Transurb betreft het vergoedingen na uitdiensttreding (8.913,12 EUR).

19.2 Omschrijving van de personeelsbeloningen

19.2.1 Vergoedingen na uitdiensttreding

De verschillende vergoedingen na uitdiensttreding aan het personeel zijn:

1. Patronale bijdragen aan de Kas van de Sociale Solidariteit

De gepensioneerde statutairen evenals hun rechthebbenden (kinderen en echtgenoot/echtgenote) en de rechthebbenden van overleden personeelsleden worden gedekt door de Kas van de Sociale Solidariteit. Deze Kas wordt gedeeltelijk gefinancierd door de NMBS Groep die als bijdrage een percentage van de ontvangen pensioenen stort.

2. Hospitalisatieverzekering

In het kader van het sociaal akkoord 2008-2010 is overeengekomen dat de de Belgische Spoorwegen de financiering zal verderzetten van de premies voor een collectieve verzekering die de kosten van een hospitalisatie in een tweepersoonskamer dekt. Deze verzekering is van toepassing voor zowel de actieve als de gepensioneerde statutaire personeelsleden en hun rechthebbenden (kinderen en echtgenoot/echtgenote), voor zover deze zijn aangesloten bij het Fonds van de Sociale Werken. Sinds 1 januari 2012, omvat de dekking eveneens actieve contractuele personeelsleden. Een nieuw hospitalisatieverzekeringscontract werd onderhandeld voor een periode van 2 jaar, met ingang op 1 januari 2012, hernieuwbaar vanaf 2014.

3. Vergoedingen als gevolg van een werkongeval

Aangezien de statutaire personeelsleden niet kunnen genieten van de wettelijke bescherming in geval van een arbeidsongeval, werd een systeem eigen aan de Belgische Spoorwegen ingevoerd. Hierdoor hebben de personeelsleden en hun rechthebbenden recht op een vergoeding in geval van arbeidsongevallen, zowel bij ongevallen op de plaats van het werk als op weg naar de plaats van het werk, evenals voor beroepsziektes. De vergoedingen omvatten de terugbetaling van medische verzorging, lijfrenten, die afhankelijk zijn van de graad van arbeidsongeschiktheid, en renten en vergoedingen aan de rechthebbenden in geval van overlijden als gevolg van een arbeidsongeval. Bepaalde renten worden geïndexeerd.

4. Patronale bijdragen aan het syndicaal fonds

In het kader van het syndicaal akkoord 2003-2008 werd er met de erkende vakbondsorganisaties overeengekomen dat de Belgische Spoorwegen een jaarlijkse bijdrage van 10 EUR betalen per aangesloten gepensioneerd personeelslid.

5. Pensioenplannen

Sinds 1 januari 2007 heeft de Staat de voordien door de Belgische Spoorwegen ten laste genomen pensioenverplichtingen voor de statutaire personeelsleden overgenomen. De verplichting van de Belgische Spoorwegen is voortaan beperkt tot de storting van de werkgeversbijdragen aan de Staat. Wat betreft de contractuele personeelsleden is er voor een zeer beperkt aantal personeelsleden een pensioenplan van het type "toegezegde-bijdragenregeling" van toepassing.

In dochterondernemingen zijn overigens meerdere pensioenplannen van het type "toegezegd-pensioenregeling" van toepassing.

Met uitzondering van de hospitalisatieverzekering, die gewaarborgd is door een verzekeringsmaatschappij, worden de vergoedingen na uitdiensttreding niet in een extern financieringsfonds geprefinancierd en zijn ze dus niet door een onderliggend actief onderbouwd, noch zijn er terugbetalingsrechten.

19.2.2 Andere langetermijnspersoneelsbeloningen

De verschillende andere langetermijnbeloningen die aan het personeel worden toegekend zijn:

1. Anciënniteitvergoeding

Burgerlijke eretekens worden aan het personeel toegekend na een bepaald aantal dienstjaren.

2. Bijkomende vakantiedagen in functie van de leeftijd

Bijkomende verlofdagen worden aan het statutair personeel toegekend op de leeftijd van 45 en 50 jaar. Een overeenkomstige schuld wordt enkel erkend voor de personeelsleden die recht hebben op deze bijkomende verlofdagen.

3. Beschikbaarheidsverlof

Onder bepaalde omstandigheden kan er beschikbaarheidsverlof toegekend worden voor een periode van één tot drie jaar. Een vergoeding zal aan de betrokken personeelsleden uitbetaald worden.

4. *Kredietdagen*

De aan het personeel toegekende kredietdagen mogen tot 12 maanden na afsluiting van het boekjaar overgedragen worden. Conform aan IAS 19 herzien, worden deze als andere langetermijns personeelsbeloningen aanzien.

Er zijn geen onderliggende activa voor deze voordelen opgenomen.

19.2.3 *Ontslagvergoedingen*

De volgende ontslagvergoedingen worden aan het personeel toegestaan:

1. *Gedeeltelijke deeltijdse loopbaanonderbreking*

De statutaire personeelsleden kunnen een beroep doen op verschillende regelingen van deeltijds "verlof ter voorbereiding van de opruststelling". Deze regelingen zijn van toepassing op bepaalde personeelscategorieën en voorzien, voor personeelsleden die een bepaalde minimumleeftijd bereikt hebben, in aanvullende toelagen die het werktijdverlies gedeeltelijk compenseren.

Enkel vergoedingen toegekend aan personen die tot regelingen van loopbaanonderbreking zijn togetreden tot 2006 (datum van aanpassing van deze regelingen) worden beschouwd als ontslagvergoedingen.

2. *Deeltijds werken*

Voor bepaalde personeelscategorieën die geen verlof ter voorbereiding van de opruststelling kunnen genieten, bestaan er compenserende regelingen van deeltijds werk. Het gaat om regelingen van deeltijds werk op vrijwillige basis, waarbij er een aanvullende toelage voorzien is welke het werktijdverlies gedeeltelijk compenseert. Enkel vergoedingen toegekend aan personen die tot regelingen van deeltijds werken zijn togetreden tot 2006 (datum van aanpassing van deze regelingen) worden beschouwd als ontslagvergoedingen.

Er zijn geen onderliggende activa voor deze voordelen opgenomen, noch terugbetalingsrechten.

19.3 Schulden verbonden aan personeelsbeloningen (behalve korte termijn)

De in de balans opgenomen bedragen voor het geheel van de personeelsbeloningen zijn de volgende:

	31/12/2015			Totaal	31/12/2014			Totaal
	Na uitdiens treading	Lange termijn	Ontslag		Na uitdiens treading	Lange termijn	Ontslag	
Toestand van het plan [tekort / (overschot)]								
Contante waarde van de verplichting op de berekeningsdatum (+)	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04
Reële waarde van de fondsbeleggingen op de berekeningsdatum (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04
<i>Waarvan: Opgenomen netto passiva</i>	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04
<i>Waarvan: Opgenomen netto activa</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Waarvan: Niet gefinancierde plannen</i>	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04
<i>Waarvan: Plannen volledig of gedeeltelijk gefinancierd</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De bedragen voor de toegezegd-pensioenregelingen opgenomen in het overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	31/12/2015			Totaal	31/12/2014			Totaal
	Na uitdiens treading	Lange termijn	Ontslag		Na uitdiens treading	Lange termijn	Ontslag	
Toelichting								
Kost opgenomen bij de gerealiseerde resultaat								
Opgenomen pensioenkosten	9.737.662,15	48.177.997,82	245.096,63	58.160.756,60	9.510.421,85	39.624.538,09	1.156.429,41	50.291.389,35
Interestkost (*)	4.577.301,00	54.839,04	209.564,64	4.841.704,68	7.485.368,04	408.433,32	651.835,80	8.545.637,16
Actuariële verschillen (langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslagvergoedingen)	-	18.269.630,89	-596.710,55	17.672.920,34	-	1.646.354,54	530.316,29	2.176.670,83
Overdrachten	-982.066,40	-1.309.481,42	-25.267,08	-2.316.814,90	552.524,59	-20.076,23	200.206,82	732.655,18
Pensioenkosten van de verstreken tijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Effect van terugnames of liquidaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Effect van de limiet voor een actief	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totale kost opgenomen bij de gerealiseerde resultaat	13.332.896,75	65.192.986,33	-167.316,36	78.358.566,72	17.548.314,48	41.659.249,72	2.538.788,32	61.746.352,52
<i>Waarvan</i>								
<i>Opgenomen bij de personeelskosten</i>	28	8.755.595,75	65.138.147,29	-376.881,00	73.516.862,04	10.062.946,44	41.250.816,40	1.886.952,52
<i>Opgenomen bij de financieringskosten</i>	29	4.577.301,00	54.839,04	209.564,64	4.841.704,68	7.485.368,04	408.433,32	651.835,80
Opgenomen bij de niet-gerealiseerde resultaten	-45.998.995,50	-	-	-45.998.995,50	69.076.355,97	-	-	69.076.355,97

(*) Waarvan: verwacht rendement fondsbeleggingen = 0

Conform aan IAS 19 herzien, zijn actuariële verschillen gerelateerd aan de vergoedingen na uitdiensttreading opgenomen als onderdeel van de niet-gerealiseerde resultaten. De actuariële verschillen als gevolg van andere langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslagvergoedingen worden opgenomen in het netto-resultaat.

Het totale bedrag van de door de NMBS Groep uitbetaalde premies in 2015 voor de "toegezegde-bijdragenregelingen" bedraagt 2.194.011,42 EUR.

De bewegingen van de contante waarde van de verplichting en de reële waarde van de onderliggende activa tijdens de verslagperiode kunnen als volgt samengevat worden:

Beweging van de contante waarde van de verplichting:

	31/12/2015				31/12/2014			
	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal
Contante waarde van de verplichting								
Per 1 januari	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04	240.511.028,04	101.303.070,02	37.250.084,17	379.064.182,23
Opgenomen pensioenkosten	9.737.662,15	48.177.997,82	245.096,63	58.160.756,60	9.510.421,85	39.624.538,09	1.156.429,41	50.291.389,35
Bijdragen gestort door de deelnemers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kost van verstrekte diensttijd (wijzigingen of terugnames van het fonds)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liquidaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Interestkost	4.577.301,00	54.839,04	209.564,64	4.841.704,68	7.485.368,04	408.433,32	651.835,80	8.545.637,16
Actuariële verschillen van het boekjaar	-45.998.995,50	18.269.630,89	-596.710,55	-28.326.075,16	69.076.355,97	1.646.354,54	530.316,29	71.253.026,80
Uitbetaalde vergoedingen	-10.909.827,02	-50.584.867,56	-5.228.133,21	-66.722.827,79	-10.916.352,90	-41.950.058,71	-7.108.542,06	-59.974.953,67
Overdrachten	-982.066,40	-1.309.481,42	-25.267,08	-2.316.814,90	552.524,59	-20.076,23	200.206,82	732.655,18
Wijziging in het toepassingsgebied	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reorganisatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-13.828.999,01	0,00	-13.828.999,01
Contante waarde van de verplichting voor niet-courante activa van de beëindigde bedrijfsactiviteiten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Contante waarde van de verplichting voor niet-courante activa aangehouden voor verkoop	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Contante waarde van de verplichting op het einde van de periode	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04

De verdeling van de contante waarde van de verplichting met uitsplitsing voor de actieve populatie en inactieve populatie (gepensioneerden en zij die daar recht op hebben) is als volgt:

	31/12/2015				31/12/2014			
	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal
Contante waarde van de verplichting per 31 december								
Verplichting betreffende actieven	90.432.079,39	101.791.380,79	27.284.880,86	219.508.341,04	115.815.359,05	87.183.262,02	30.882.958,29	233.881.579,36
Verplichting betreffende gepensioneerden of inactieven (rechthebbers, ...)	182.211.340,43	0,00	0,00	182.211.340,43	200.403.986,54	0,00	1.797.372,14	202.201.358,68
Totale verplichting op het einde van de periode	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04

Beweging van de reële waarde van fondsbeleggingen:

	31/12/2015				31/12/2014			
	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal	Na uitdiens-treding	Lange termijn	Ontslag	Totaal
fondsbeleggingen								
Per 1 januari	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Impliciet rendement op de fondsbeleggingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bijdragen/vergoedingen gestort door de werkgever	10.909.827,02	50.584.867,56	5.228.133,21	66.722.827,79	10.916.352,90	41.950.058,71	7.108.542,06	59.974.953,67
Bijdragen gestort door de deelnemers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uitbetaalde vergoedingen	-10.909.827,02	-50.584.867,56	-5.228.133,21	-66.722.827,79	-10.916.352,90	-41.950.058,71	-7.108.542,06	-59.974.953,67
Actuariële verschillen van het boekjaar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Effect van liquidaties en terugnames	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Op het einde van de periode	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De reconciliatie met de balans is als volgt:

	31/12/2015			Totaal	31/12/2014			Totaal
	Na uitdiens ttreiding	Lange termijn	Ontslag		Na uitdiens ttreiding	Lange termijn	Ontslag	
Toestand van het fonds								
Contante waarde van de verplichting per 1 janua	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04	240.511.028,04	101.303.070,02	37.250.084,17	379.064.182,23
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 1 jar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04	240.511.028,04	101.303.070,02	37.250.084,17	379.064.182,23
Niet opgenomen bedrag volgens de limiet voor een actief	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto Passiva / (Activa) in de balans								
Per 1 januari	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04	240.511.028,04	101.303.070,02	37.250.084,17	379.064.182,23
Totaal opgenomen kosten in de w inst- en verliesrekening	13.332.896,75	65.192.986,33	-167.316,36	78.358.566,72	17.548.314,48	41.659.249,72	2.538.788,32	61.746.352,52
Actuariële verschillen opgenomen bij de niet-gerealis eerde resultaten	-45.998.995,50	-	-	-45.998.995,50	69.076.355,97	-	-	69.076.355,97
Betaalde bijdragen en uitbetalingen gedaan door de werkgever	-10.909.827,02	-50.584.867,56	-5.228.133,21	-66.722.827,79	-10.916.352,90	-41.950.058,71	-7.108.542,06	-59.974.953,67
Wijziging in het toepassingsgebied	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reorganisatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-13.828.999,01	0,00	-13.828.999,01
Contante waarde van de verplichting voor niet-courante activa van de beëindigde bedrijfsactiviteiten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Actuele waarde van de verplichting uit hoofde van activiteiten beschikbaar voor verkoop	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Op het einde van de periode	272.643.419,82	101.791.380,79	27.284.880,86	401.719.681,47	316.219.345,59	87.183.262,02	32.680.330,43	436.082.938,04
Geaccumuleerd bedrag van winsten en verliezen opgenomen in de niet-gerealis eerde resultaten	0,00	-	-	0,00	0,00	-	-	0,00

Voor 2016 verwacht de NMBS Groep dat de rechtstreeks gestorte bijdragen en uitbetalingen 10,7 miljoen EUR zullen bedragen voor de vergoedingen na uitdiens ttreiding, 50,0 miljoen EUR (met inbegrip van de kredietdagen) voor de langetermijnbeloningen en 3,1 miljoen EUR voor de ontslagvergoedingen.

19.4 Uitsplitsing van de actuariële verschillen

De actuariële verschillen zijn als volgt verdeeld:

	31/12/2015			Totaal	31/12/2014			Totaal
	Na uitdiens ttreiding	Lange termijn	Ontslag		Na uitdiens ttreiding	Lange termijn	Ontslag	
Actuariële verschillen van het boekjaar								
Verschillen als gevolg van wijzigingen in de aangenomen veronderstellingen	-38.231.978,89	-2.338.448,54	-947.552,73	-41.517.980,16	71.995.941,30	2.602.801,63	2.893.622,41	77.492.365,34
Verschillen als gevolg van wijzigingen in de demografische veronderstellingen	2.416.481,38	1.194.498,01	2.989.038,36	6.600.017,75	-659.528,12	20.318,17	0,00	-639.209,96
Ervaringsaanpassingen	-10.183.497,99	19.413.581,42	-2.638.196,18	6.591.887,25	-2.260.057,21	-976.765,26	-2.363.306,12	-5.600.128,58
Totaal actuariële verschillen	-45.998.995,50	18.269.630,89	-596.710,55	-28.326.075,16	69.076.355,97	1.646.354,54	530.316,29	71.253.026,80

In 2015 werden bepaalde berekeningshypothese en -parameters herzien, in het bijzonder als gevolg van wijzigingen in de wetgeving op de pensioenen of de methodiek van de gebruikte berekening. Deze aanpassingen van hypothese en parameters hebben een impact gehad op het bedrag van de schuld en hebben actuariële verschillen gegenereerd.

Op 31 december 2015 werden de volgende actuariële verliezen vastgesteld bij de NMBS:

- 17.659.498,36 EUR (impact op de kredietdagen, behalve impact op korte termijn) als gevolg van de wijziging van de berekeningswijze van de schulden voor achterstallige kredietdagen, verlofdagen, etc. Ze werd herzien opdat de berekeningen rekening houden met de patronale lasten.
- 7.596.036,24 EUR als gevolg van de aanpassing van de sterftetahypothese. De berekeningen worden uitgevoerd op basis van de sterftetahypothese MR en FR, de laatste officiële tafels, maar in 2015 werd de MR tafel aangepast (verjonging) voor de mannen geboren na 1950.

- 2.593.250,16 EUR als gevolg van de wijziging van de methodologie voor de vaststelling van de populatie in onregelmatige cycli gedekt door de schuld voor bijkomende vakantiedagen in functie van de leeftijd.
- 1.456.998,13 EUR als gevolg van de wijziging van de wetgeving inzake pensionering. De Wet van 10 augustus 2015 (BS van 21 augustus 2015) voorziet in het optrekken van wettelijke pensioenleeftijd van 65 jaar naar 66 jaar in 2015 en naar 67 jaar in 2030. Bovendien verstremde de wet de toegangsvoorwaarden voor het vervroegd rustpensioen voor het "niet-rijdend" personeel.

19.5 Actuariële veronderstellingen en sensitiviteitsanalyse

Actuariële veronderstellingen:

De schulden voor de personeelsbeloningen worden op een actuariële basis berekend, met behulp van de geprojecteerde kredieteenheden methode. De voornaamste onderliggende parameters (financiële en demografische veronderstellingen) die gebruikt werden bij de berekening van de schuld kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2015	31/12/2014
Verdisconteringsvoet		
Vergoedingen na uitdiens treading	2,28%	1,17% - 1,57%
Overige langetermijnpers oneels beloningen	0% - 1,85%	0% - 0,77%
Ontslagvergoedingen	0% - 1,24%	0,17% - 0,77%
Verw acht rendement van de fondsbeleggingen	0,00%	0,00%
Inflatie	2,00%	2,00%
Evolutie van de medische kosten	2,00%	2,00%
Sterftecijfers	MR en MR-1 (indien geboren na 1950)/FR	MR/FR

Op 31 december werd de verdisconteringsvoet voor het actualiseren van de verplichtingen vastgesteld door middel van het marktrendement op de balansdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie met een vergelijkbare looptijd als die van de verbintenissen (bron: Bloomberg).

De veronderstelde toename van de medische kosten (inclusief inflatie) werd bepaald op basis van het huidige contract. Alle veronderstellingen weerspiegelen de best mogelijk inschatting van de NMBS Groep.

Gewogen gemiddelde looptijden

	31/12/2015	31/12/2014
Vergoedingen na uitdiens treading	16,24	15,64
Overige langetermijnpers oneels beloningen (*)	10,46	9,86
Ontslagvergoedingen	7,56	6,80
Totale gewogen gemiddelde looptijd	15,15	14,57

(*) zonder rekening te houden met de verplichting betreffende kredietdagen

De veronderstellingen met betrekking tot de sterftecijfers zijn gebaseerd op officiële Belgische sterftecijfers en op basis van waargenomen gegevens binnen de Belgische Spoorwegen.

Gemiddelde levensverwachting

	Actief personeel (levensverwachting bij pensioen)	Inactieven
Mannen	20,8	15,6
Vrouwen	23,8	10,2

Sensitiviteitsanalyses

	Invloed op de contante waarde van de verplichting op 31/12/2015	
	Verhoging	Daling
Verdisconteringsvoet (w ijsiging van 0,5%)		
Vergoedingen na uitdiensttreding	-20.757.374,10	22.589.104,87
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	-989.747,59	1.047.114,56
Ontslagvergoedingen	-981.799,21	1.014.651,86
Evolutie van de medische kosten (w ijsiging van 1%)	9.131.141,61	-7.257.281,69
Sterfte (w ijsiging van de levensverwachting van 1 jaar)	17.448.023,83	-

Toelichting 20 - Voorzieningen

De wijzigingen tijdens het jaar 2015 en 2014 kunnen als volgt samengevat worden:

	Juridische geschillen	Bodemsanering	Overige voorzieningen	Totaal
Per 1 januari 2014	58.871.128,39	137.172.567,41	83.826.657,11	279.870.352,91
<u>Waarvan:</u>				
Op lange termijn	16.172.096,27	119.031.852,72	79.348.472,11	214.552.421,10
Op korte termijn	42.699.032,12	18.140.714,69	4.478.185,00	65.317.931,81
Opgenomen in de gerealiseerde en niet-				
Toevoegingen tijdens de periode	6.986.552,18	7.944.744,48	1.589.849,83	16.521.146,49
Aanwendingen tijdens de periode	-9.322.655,20	-1.826.851,40	-15.501.102,00	-26.650.608,60
Teruggenomen tijdens de periode (niet-gebruikt)	-8.373.505,09	-17.475.866,13	-1.921.555,45	-27.770.926,67
Aanpassing rentevoet	318.816,43	3.266.898,44	1.300.338,16	4.886.053,03
Verstrijken van de tijd	152.550,61	1.442.029,29	876.229,59	2.470.809,49
Uit de consolidatiekring				0,00
Overdrachten		-123.839,06	123.839,06	0,00
Andere bewegingen	-0,01	-394.252,53	11.136.488,48	10.742.235,94
Per 31 december 2014	48.632.887,31	130.005.430,50	81.430.744,78	260.069.062,59
<u>Waarvan:</u>				
Op lange termijn	16.532.275,48	107.458.485,96	62.427.888,94	186.418.650,38
Op korte termijn	32.100.611,83	22.546.944,54	19.002.855,84	73.650.412,21
Per 1 januari 2015	48.632.887,31	130.005.430,50	81.430.744,78	260.069.062,59
<u>Waarvan:</u>				
Op lange termijn	16.532.275,48	107.458.485,96	62.427.888,94	186.418.650,38
Op korte termijn	32.100.611,83	22.546.944,54	19.002.855,84	73.650.412,21
Opgenomen in de gerealiseerde en niet-				
Toevoegingen tijdens de periode	9.815.651,70	5.481.695,68	14.037.433,79	29.334.781,17
Aanwendingen tijdens de periode	-6.132.884,56	-1.189.739,28	-13.491.577,36	-20.814.201,20
Teruggenomen tijdens de periode (niet-gebruikt)	-9.167.998,71	-3.557.142,35	-27.861.274,76	-40.586.415,82
Aanpassing rentevoet	27.243,03	-2.382.771,00	41.282,62	-2.314.245,35
Verstrijken van de tijd	224.627,57	443.799,08	422.244,13	1.090.670,78
Uit de consolidatiekring				0,00
Overdrachten	63.480,15		-63.480,15	0,00
Andere bewegingen				0,00
Per 30 juni 2015	43.463.006,49	128.801.272,63	54.515.373,05	226.779.652,17
<u>Waarvan:</u>				
Op lange termijn	11.144.230,24	93.499.040,72	35.989.595,03	140.632.865,99
Op korte termijn	32.318.776,25	35.302.231,91	18.525.778,02	86.146.786,18

De voorziening voor juridische geschillen stemt overeen met de contante waarde van de beste schatting van de uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen waarvan het voorkomen waarschijnlijk is en die lopen over een periode van 20 jaar en het gevolg zijn van juridische geschillen aangegaan tegen de NMBS Groep.

De voorziening voor bodemsanering vertegenwoordigt de contante waarde van de geschatte kost van de uit te voeren werken over een periode van 20 jaar betreffende de gekende wettelijke en feitelijke verplichtingen tot sanering van de terreinen.

In het kader van het reddingsplan van de activiteit Cargo van de NMBS heeft de Staat, in december 2009, bij de Europese Commissie een dossier ingediend ter goedkeuring van de operationele, de organisationele en financiële maatregelen voorgesteld door de NMBS Groep.

De Europese Commissie heeft met de beslissing van 26/05/2010 de steunmaatregelen goedgekeurd voor de reorganisatie van de vrachtactiviteiten voor een bedrag van 145 miljoen EUR, of:

1. 30 miljoen EUR door kapitaalsverhoging van de NMBS Holding in de NMBS, de verhoging werd in januari 2011 doorgevoerd (7,5 miljoen EUR op 26/01/2011 en 22,5 miljoen EUR op 30/01/2011);
2. 30 miljoen EUR ten einde de vergoedingen van het statutair personeel gedetacheerd bij B-Logistics in overeenstemming te brengen met de marktvoorwaarden;
3. 85 miljoen EUR ten einde de prestatiekosten van de « Station » en « Besturing » in overeenstemming te brengen met de marktvoorwaarden. In ruil, kreeg en zal de NMBS Holding voor de helft aandelen van NMBS en voor het saldo converteerbare obligaties van de NMBS krijgen;

Behalve dat werd er in de NMBS rekeningen een bijkomend bedrag van 25.081.021,83 EUR voorzien in 2013. Rekening houdend met het ontbreken van het indienen van een bijkomend dossier aan de EU, werd deze bijkomende dotatie teruggenomen op 31 december 2015.

Op 31 december 2015 bedraagt de voorziening Fret opgenomen in de andere voorzieningen 36.423.581,06 EUR.

In EUR	
Akkoord E.U.	145.000.000,00
Aanwendungen 02/2011 tot 31/12/2015	-108.427.948,22
Saldo hulp E.U.	36.572.051,78
Bijkomende dotatie en verdiscontering	25.081.021,83
Terugneming van de bijkomende toevoeging en actualisatie	-25.229.492,55
Voorziening op 31/12/2015	36.423.581,06

Toelichting 21 - Financiële schulden

21.1 Financiële schulden

De onderhavige toelichting geeft informatie over de contractuele voorwaarden van de door de NMBS Groep aangegane rentedragende schulden. Voor meer informatie over de blootstelling aan en het beheer van de risico's door de NMBS Groep betreffende de financiële schulden verwijzen we naar toelichting 2.

Een detail van de financiële schulden, per type en opgedeeld in langlopend en kortlopend, wordt weergegeven in de onderstaande tabel:

Financiële schulden		31/12/2015				TOTAAL
		IFRS 7			Andere	
		Nominaal	Reële waarde aanpassingen	Toe te rekenen kosten		
Langlopende financiële verplichtingen	Toelichting				Andere	
Bankleningen		1.540.326.076,61	0,00	3.044.575,11	0,00	1.543.370.651,72
Obligatieleningen		628.291.862,96	0,00	3.990.795,32	0,00	632.282.658,28
Schulden uit financiële leases	19.2	0,00	0,00	0,00	11.042.253,83	11.042.253,83
Overige financiële schulden		346.770.916,74	45.944.119,38	6.767.442,27	0,00	399.482.478,39
Totaal		2.515.388.856,31	45.944.119,38	13.802.812,70	11.042.253,83	2.586.178.042,22
Kortlopende financiële verplichtingen						
Bankvoorschotten in rekening-courant	14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankleningen		249.633.867,68	0,00	4.116.282,25	0,00	253.750.149,93
Obligatieleningen		0,00	0,00	8.242.748,60	0,00	8.242.748,60
Schulden uit financiële leases	19.2	0,00	0,00	0,00	764.161,31	764.161,31
Thesauriebewijzen		580.046.181,73	0,00	0,00	0,00	580.046.181,73
Overige financiële schulden		111.489.276,72	1.261.671,60	5.378.101,97	104.289,95	118.233.340,24
Totaal		941.169.326,13	1.261.671,60	17.737.132,82	868.451,26	961.036.581,81
Totaal financiële schulden		3.456.558.182,44	47.205.790,98	31.539.945,52	11.910.705,09	3.547.214.624,03

Financiële schulden		31/12/2014				TOTAAL
		IFRS 7			Andere	
		Nominaal	Reële waarde aanpassingen	Toe te rekenen kosten		
Langlopende financiële verplichtingen	Toelichting				Andere	
Bankleningen		1.405.920.579,23	0,00	2.610.281,38	0,00	1.408.530.860,61
Obligatieleningen		525.161.366,57	0,00	3.742.821,15	0,00	528.904.187,72
Schulden uit financiële leases	19.2	0,00	0,00	0,00	10.055.390,45	10.055.390,45
Overige financiële schulden		412.622.830,14	47.507.637,53	6.644.148,59	0,00	466.774.616,26
Totaal		2.343.704.775,94	47.507.637,53	12.997.251,12	10.055.390,45	2.414.265.055,04
Kortlopende financiële verplichtingen						
Bankvoorschotten in rekening-courant	14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankleningen		472.029.646,90	0,00	4.986.726,74	0,00	477.016.373,64
Obligatieleningen		0,00	0,00	7.109.820,26	0,00	7.109.820,26
Schulden uit financiële leases	19.2	0,00	0,00	0,00	876.594,14	876.594,14
Thesauriebewijzen		677.973.456,85	0,00	0,00	0,00	677.973.456,85
Overige financiële schulden		85.086.313,15	729.454,10	4.902.531,13	42.955,55	90.761.253,93
Totaal		1.235.089.416,90	729.454,10	16.999.078,13	919.549,69	1.253.737.498,82
Totaal financiële schulden		3.578.794.192,84	48.237.091,63	29.996.329,25	10.974.940,14	3.668.002.553,86

	31/12/2015	31/12/2014
Langlopende financiële verplichtingen		
NMBS	2.579.910.095,35	2.409.758.032,21
Dochterondernemingen	6.267.946,87	4.507.022,83
Netto boekwaarde	2.586.178.042,22	2.414.265.055,04
Kortlopende financiële verplichtingen		
NMBS	960.518.154,66	1.253.337.782,06
Dochterondernemingen	518.427,15	399.716,76
Netto boekwaarde	961.036.581,81	1.253.737.498,82

De onderstaande tabel geeft een exhaustief overzicht van de wijzingen in de financiële schulden:

	Wijzigingen in de financiële schuld							31.12.2015
	31.12.2014	Nieuwe transacties	Betalingen	Interestlasten	Impact wisselkoersen	Aanpassingen aan de reële waarde	Overige bewegingen	
Bankvoorschotten in RC	0,00	0,00	-11,83	11,83	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankleningen	1.885.547.234,25	172.454.079,96	-297.548.097,85	30.046.280,49	6.621.304,80	0,00	0,00	1.797.120.801,65
Obligatieleningen	536.014.007,98	98.341.500,00	-11.783.521,97	17.953.420,87	0,00	0,00	0,00	640.525.406,88
Schulden uit financiële leases	10.931.984,59	1.387.416,74	-1.724.512,13	1.201.584,08	0,00	0,00	9.941,86	11.806.415,14
Thesauriebewijzen	677.973.456,85	580.108.540,63	-677.992.380,49	32.558,87	0,00	0,00	-75.994,13	580.046.181,73
Overige financiële schulden	557.535.870,19	27.850,14	-93.635.009,49	27.951.587,97	26.633.633,20	-1.031.300,65	233.187,27	517.715.818,63
Totaal	3.668.002.553,86	852.319.387,47	-1.082.683.533,76	77.185.444,11	33.254.938,00	-1.031.300,65	167.135,00	3.547.214.624,03

De NMBS Groep heeft 6 nieuwe financieringen aan een vaste rentevoet afgesloten in 2015:

- 1 banklening, met opvraging in schijven, in het kader van een vastgoedproject te Wetteren;
- 2 in het kader van haar EMTN-programma voor een nominaal bedrag van 50 miljoen EUR elk en met een looptijd van respectievelijk 20 en 40 jaar;
- 3 financieringen met Eurofima voor een totaal bedrag van 171,8 miljoen EUR waarvan 2 met een looptijd van 5 jaar en 1 met een looptijd van 10 jaar.

Het saldo van de nieuwe operaties, buiten de uitgiftes onder de Commercial Paper programma's, betreft de kapitalisatie van interesten. Bovenop de hierboven vermelde operaties met Eurofima heeft de NMBS Groep nog 3 contractueel voorziene herfinancieringen afgesloten met Eurofima voor een totaal bedrag van 143,1 miljoen EUR waarbij de bestaande financieringen aan vlottende rentevoet vervangen werden door financieringen met een vaste rentevoet. 2 van deze herfinancieringen hebben een looptijd van 5 jaar en de derde heeft een looptijd van 10 jaar.

Het totaal van de betalingen kan opgedeeld worden in de terugbetaling van het nominaal van bestaande financieringen (1.036.653.930,48 EUR) en de betaling van interesten (46.029.580,39 EUR).

De reële waarde van de financiële schulden is opgenomen in toelichting 30.

Kenmerken van de financiële schulden

De onderstaande tabel geeft een uitsplitsing van de verschillende schulden naar munt van uitgifte, type rentevoet en resterende looptijd.

Kenmerken van de financiële schulden	31/12/2015				
	Munt	Coupon	Finale vervaldag	Nominaal (Munt)	Boekwaarde (EUR)
Bankvoorschotten in rekening-courant	EUR	N/A	< 1 jaar	0,00	0,00
	<i>Totaal EUR</i>			<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Totaal bankvoorschotten in rekening-courant					0,00
Bankleningen	EUR	Vlottend	< 1 jaar	194.100.000,00	194.151.204,96
			1 - 2 jaar	85.219.000,00	85.255.435,86
			2 - 5 jaar	240.350.000,00	240.544.616,03
			> 5 jaar	380.078.559,87	380.185.547,71
		0% - 2%	2 - 5 jaar	200.000.000,00	200.643.297,22
			> 5 jaar	172.307.600,20	172.392.982,81
		2% - 4%	< 1 jaar	50.000.000,00	51.055.000,00
			> 5 jaar	415.000.000,00	403.819.601,98
	<i>Totaal EUR</i>			<i>1.737.055.160,07</i>	<i>1.728.047.686,57</i>
	USD	4% - 6%	> 5 jaar	32.707.933,59	31.681.723,90
		6% - 8%	> 5 jaar	39.622.002,10	37.391.391,18
	<i>Totaal USD</i>			<i>72.329.935,69</i>	<i>69.073.115,08</i>
Totaal bankleningen					1.797.120.801,65
Obligatieleningen	EUR	Vlottend	2 - 5 jaar	109.000.000,00	109.076.708,96
		Zéro Coupon	> 5 jaar	213.000.000,00	96.741.097,81
		0% - 2%	> 5 jaar	190.000.000,00	189.454.558,81
		2% - 4%	2 - 5 jaar	25.000.000,00	25.723.109,34
			> 5 jaar	100.000.000,00	102.199.624,30
		4% - 6%	2 - 5 jaar	60.000.000,00	61.442.458,55
			> 5 jaar	55.000.000,00	55.887.849,11
	<i>Totaal EUR</i>			<i>752.000.000,00</i>	<i>640.525.406,88</i>
Totaal obligatieleningen					640.525.406,88
Schulden uit financiële leases	EUR	0% - 2%	2 - 5 jaar	631.134,75	631.134,75
		4% - 6%	> 5 jaar	5.394.649,12	5.394.649,12
		> 10%	> 5 jaar	5.780.631,27	5.780.631,27
	<i>Totaal EUR</i>			<i>11.806.415,14</i>	<i>11.806.415,14</i>
Totaal schulden uit financiële leases					11.806.415,14
Thesauriebewijzen	EUR	N/A	< 1 an	580.108.540,63	580.046.181,73
	<i>Total EUR</i>			<i>580.108.540,63</i>	<i>580.046.181,73</i>
Totaal thesauriebewijzen				580.108.540,63	580.046.181,73
Overige financiële schulden	EUR	Vlottend	< 1 jaar	1.908.854,17	1.908.854,17
		0% - 2%	< 1 jaar	104.289,95	104.289,95
		4% - 6%	< 1 jaar	45.469.734,18	45.556.226,39
			2 - 5 jaar	42.097.352,78	42.183.850,79
			> 5 jaar	127.194.222,05	127.279.884,33
	<i>Totaal EUR</i>			<i>216.774.453,13</i>	<i>217.033.105,63</i>
	USD	4% - 6%	> 5 jaar	64.737.800,37	83.216.543,77
		6% - 8%	< 1 jaar	46.112.167,72	45.147.824,89
			1 - 2 jaar	35.624.835,49	33.667.016,49
			> 5 jaar	99.043.922,78	119.157.314,33
		8% - 10%	< 1 jaar	18.442.540,74	19.494.013,52
	<i>Totaal USD</i>			<i>263.961.267,10</i>	<i>300.682.713,00</i>
Totaal overige financiële schulden					517.715.818,63
Totaal financiële schulden					3.547.214.624,03

Kenmerken van de financiële schulden			31/12/2014		
	Munt	Coupon	Finale vervaldag	Nominaal (Munt)	Boekwaarde (EUR)
Bankvoorschotten in rekening-courant	EUR	N/A	< 1 jaar	0,00	0,00
	<i>Totaal EUR</i>			<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Totaal bankvoorschotten in rekening-courant					0,00
Bankleningen	EUR	Vlottend	< 1 jaar	303.900.000,00	304.085.637,02
			1 - 2 jaar	194.100.000,00	194.219.034,34
			2 - 5 jaar	325.569.000,00	325.976.203,29
			> 5 jaar	383.208.206,77	383.384.720,19
		2% - 4%	< 1 jaar	165.000.000,00	166.095.755,55
			1 - 2 jaar	50.000.000,00	51.055.000,00
			2 - 5 jaar	0,00	0,00
			> 5 jaar	415.000.000,00	402.191.021,10
	<i>Totaal EUR</i>			<i>1.836.777.206,77</i>	<i>1.827.007.371,49</i>
	USD	4% - 6%	> 5 jaar	30.930.009,55	26.919.275,48
		6% - 8%	> 5 jaar	37.291.263,99	31.620.587,28
	<i>Totaal USD</i>			<i>68.221.273,54</i>	<i>58.539.862,76</i>
Totaal bankleningen					1.885.547.234,25
Obligatieleningen	EUR	Vlottend	> 5 jaar	109.000.000,00	109.091.672,83
		Zéro Coupon	> 5 jaar	213.000.000,00	91.990.776,20
		0% - 2%	> 5 jaar	90.000.000,00	89.868.738,44
		2% - 4%	> 5 jaar	125.000.000,00	127.905.614,61
		4% - 6%	2 - 5 jaar	40.000.000,00	40.804.038,55
			> 5 jaar	75.000.000,00	76.353.167,35
	<i>Totaal EUR</i>			<i>652.000.000,00</i>	<i>536.014.007,98</i>
Totaal obligatieleningen					536.014.007,98
Schulden uit financiële leases	EUR	0% - 2%	2 - 5 jaar	803.262,70	803.262,70
		4% - 6%	> 5 jaar	4.060.521,34	4.060.521,34
		6% - 8%	> 5 jaar	6.068.200,55	6.068.200,55
	<i>Totaal EUR</i>			<i>10.931.984,59</i>	<i>10.931.984,59</i>
Totaal schulden uit financiële leases					10.931.984,59
Thesauriebewijzen	EUR	N/A	< 1 an	677.973.456,85	677.973.456,85
	<i>Total EUR</i>			<i>677.973.456,85</i>	<i>677.973.456,85</i>
Totaal thesauriebewijzen				677.973.456,85	677.973.456,85
Overige financiële schulden	EUR	Vlottend	< 1 jaar	43.143.006,08	43.144.874,23
		0% - 2%	< 1 jaar	42.955,55	42.955,55
		4% - 68%	1 - 2 jaar	46.783.872,41	46.873.228,59
			> 5 jaar	161.137.389,46	161.300.894,41
	<i>Totaal EUR</i>			<i>251.107.223,50</i>	<i>251.361.952,78</i>
	USD	4% - 6%	> 5 jaar	61.365.848,32	73.083.947,20
		6% - 8%	< 1 jaar	27.945.382,22	23.999.177,20
			1 - 2 jaar	48.786.715,40	46.083.338,88
			2 - 5 jaar	46.363.122,79	39.368.789,90
			> 5 jaar	98.398.090,58	106.907.311,58
		8% - 10%	2 - 5 jaar	17.061.009,05	16.731.352,65
	<i>Totaal USD</i>			<i>299.920.168,36</i>	<i>306.173.917,41</i>
Totaal overige financiële schulden					557.535.870,19
Totaal financiële schulden					3.668.002.553,86

21.2 Financiële schulden m.b.t. de financiële leaseovereenkomsten

De vervalttermijnen van de schulden m.b.t. de financiële leaseovereenkomsten zijn de volgende:

	Op minder dan één jaar	Tussen één en vijf jaar	Op meer dan vijf jaar	Totaal
Contante waarde van de toekomstige minimale leasebetalingen - 31/12/2015				
Toekomstige minimale leasebetalingen	1.973.657,32	7.378.244,23	24.750.171,74	34.102.073,29
Interesten / Toekomstige interestlasten	-1.209.496,01	-4.790.115,42	-16.296.046,72	-22.295.658,15
Totaal	764.161,31	2.588.128,81	8.454.125,02	11.806.415,14
Contante waarde van de toekomstige minimale leasebetalingen - 31/12/2014				
Toekomstige minimale leasebetalingen	1.364.165,48	5.399.284,82	24.398.986,66	31.162.436,96
Interesten / Toekomstige interestlasten	-487.571,34	-1.620.880,55	-18.122.000,48	-20.230.452,37
Totaal	876.594,14	3.778.404,27	6.276.986,18	10.931.984,59

De voorwaardelijke huurbetalingen met betrekking tot financiële leaseovereenkomsten, die geboekt zijn in het resultaat, bedragen 454.822,68 EUR en betreffen indexeringen. In 2015, naar aanleiding van een wijziging in het erfpachtcontract van Salik dat voorziet in een wijziging van de canon, werd de schuld met betrekking tot de financiële lease opnieuw berekend. Geen enkele voorwaardelijke huur werd dus geboekt in het resultaat van 2015 voor de financiële leaseovereenkomsten.

De verbintenissen inzake toekomstige minimum huurbetalingen, opeisbaar krachtens niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten, zijn opgenomen in toelichting 34.

Toelichting 22 - Uitgestelde belastingvorderingen / schulden

	31/12/2015	31/12/2014
Actuele belastingen		
Actuele belastingvorderingen	0,00	0,00
Actuele belastingsschulden	-857.796,05	-710.254,79
Netto actuele belastingen	-857.796,05	-710.254,79
Uitgestelde belastingen		
Uitgestelde belastingvorderingen	0,00	0,00
Uitgestelde belastingsschulden	-27.914,79	-29.820,54
Netto situatie uitgestelde belastingen	-27.914,79	-29.820,54

De bewegingen tijdens het boekjaar kunnen als volgt samengevat worden:

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
Uitgestelde belastingvorderingen			
Per 1 januari		-29.820,54	0,00
In het netto-resultaat opgenomen belastingen	30	1.905,75	-29.820,54
In de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen belastingen	30	0,00	0,00
per 31 december		-27.914,79	-29.820,54

	Balans	
	31/12/2015	31/12/2014
Uitgestelde belastingvorderingen:		
Recupereerbare fiscale verliezen en andere fiscale aftrekken	440.250.652,31	510.175.820,99
Schulden uit personeelsbeloningen	45.062.550,14	49.501.291,51
Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige debiteuren	0,00	2.034.317,66
Financiële instrumenten tegen reële waarde	40.604.727,45	45.848.392,41
Voorzieningen	1.194.694,36	10.353.534,58
Bruto uitgestelde belastingvorderingen	527.112.624,26	617.913.357,15
Uitgestelde belastingsschulden:		
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	49.869.304,84	50.614.769,53
Vaste activa en vastgoedbeleggingen	0,00	0,00
Bruto uitgestelde belastingsschulden	49.869.304,84	50.614.769,53
Min: niet erkende uitgestelde belastingvorderingen	-477.271.234,21	-567.298.587,62
Netto situatie uitgestelde belastingen	-27.914,79	0,00

De recupereerbare fiscale verliezen en de fiscale aftrekken zijn onbeperkt in de tijd met uitzondering van 15.908.326,45 EUR (2014 : 100.760.481,91 EUR) die recupereerbaar zijn over een periode van maximaal 7 jaar.

De capaciteit van de Groep om de uitgestelde belastingvorderingen te recupereren wordt beoordeeld aan de hand van een analyse die ondermeer gebaseerd is op business plannen, op onvoorziene omstandigheden verbonden aan de economische conjunctuur en op onzekerheden van de markten waarop de Groep tussenkomt. Gezien de verschillende onzekerheden zoals hierboven omschreven, heeft de Groep zich in haar analyse gebaseerd op een tijdshorizon van drie jaar. De onderliggende veronderstellingen van deze analyse worden jaarlijks herzien.

Toelichting 23 - Handelsschulden

		31/12/2015	31/12/2014
Toelichting			
Handelsschulden - op lange termijn			
Overheidsinstanties		0,00	2.520.000,00
Leveranciers		143.685,00	145.230,00
Ontvangen vooruitbetalingen m.b.t. onderhanden projecten in opdracht van derden	10	15.829.237,56	48.302.035,17
Totaal		15.972.922,56	50.967.265,17
Handelsschulden - op korte termijn			
Overheidsinstanties		390.373,83	225.783,70
Leveranciers		376.221.117,49	394.326.252,15
Ontvangen vooruitbetalingen m.b.t. onderhanden projecten in opdracht van derden	10	11.100.824,59	9.656.174,19
Overige handelsschulden		0,00	20.000,00
Totaal		387.712.315,91	404.228.210,04
Totaal handelsschulden		403.685.238,47	455.195.475,21

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
Op lange termijn		
NMBS	14.648.295,01	44.569.523,46
Andere dochterondernemingen	1.324.627,55	6.397.741,71
Netto boekwaarde	15.972.922,56	50.967.265,17
Op korte termijn		
NMBS	329.158.202,17	330.577.038,85
Andere dochterondernemingen	58.554.113,74	73.651.171,19
Netto boekwaarde	387.712.315,91	404.228.210,04

De handelsschulden op lange termijn bij de NMBS betreffen de ontvangen vooruitbetalingen in het raam van de contracten van de cofinancieringen.

Toelichting 24 - Sociale schulden

	31/12/2015	31/12/2014
Bedrijfsvoorheffing	231.777,64	223.821,55
RSZ	74.861,66	186.969,12
Salarissen	92.644,37	116.529,39
Vakantiegeld	57.759.684,39	60.687.384,32
Overige sociale schulden	37.980.673,78	32.429.290,24
Totaal	96.139.641,84	93.643.994,62
Waarvan:		
Vervallen sociale schulden	57.376,42	61.999,06
Niet vervallen sociale schulden	96.082.265,42	93.581.995,56

Op 31 december 2015 (2014) bedraagt het aandeel van de NMBS haar niet vervallen sociale schulden 90.663.312,91 EUR (88.179.161,30 EUR). Het aandeel van de dochterondernemingen in het totaal van de sociale schulden is 5.476.328,93 EUR (5.464.833,32 EUR).

Toelichting 25 - Subsidies

25.1 Kapitaalsubsidies

De bewegingen tijdens het jaar kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2015	31/12/2014
Kapitaalsubsidies		
Begin van het jaar	5.827.332.414,52	5.449.675.132,79
Inbrengd door Infrabel		4.505.495,68
Uitwisseling terreinen met Infrabel		-512.930,85
Nieuwe subsidies	627.886.621,25	693.293.969,11
Toegewezen aan materiële en immateriële vaste activa	-350.364.446,40	-319.198.212,99
Overige bewegingen		-431.039,22
Saldo op het einde van de periode	6.104.854.589,37	5.827.332.414,52
Waarvan		
op lange termijn	5.768.300.516,58	5.512.079.245,21
op korte termijn	336.554.072,79	315.253.169,31

De kapitaalsubsidies, verworven in het kader van investeringen in immateriële activa en materiële vaste activa, worden opgenomen op de passiefzijde van de balans en worden erkend in het bedrijfsresultaat a rato van de afschrijvingen op de activa waarvoor ze verkregen werden.

De kapitaalsubsidies omvatten de subsidies in het kader van de overeenkomst van SPV LLN. Gegeven het feit dat het beheersorgaan oordeelt dat deze subsidies een quasi zeker karakter hebben, boekt de NMBS deze kapitaalsubsidies op de balans.

De verworven, maar nog niet ontvangen kapitaalsubsidies zijn opgenomen onder de rubriek Handelsvorderingen en overige debiteuren.

De nieuwe kapitaalsubsidies van 2015 betreffen de NMBS (627.883.359,68 EUR) en Eurogare (3.261,57 EUR).

Het bedrag van -350.364.446,40 EUR in 2015 betreft voor -358.448.856,12 EUR de in resultaat name van de kapitaalsubsidies en voor 8.084.409,72 EUR de wedersamenstelling van de niet afgeschreven subsidies geannuleerd als gevolg van de overdrachten van gesubsidieerde activa.

25.2 Exploitatiesubsidies

De bewegingen tijdens het jaar kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2015	31/12/2014
Exploitatiesubsidies		
Begin van het jaar	386.895.311,40	406.387.741,22
Nieuwe subsidies	1.133.441.161,34	1.147.024.245,95
Inningen	-1.135.528.947,24	-1.164.862.675,77
Andere bewegingen	-618.000,00	-1.654.000,00
Saldo op het einde van de periode	384.189.525,50	386.895.311,40

	31/12/2015	31/12/2014
Nieuwe exploitatiesubsidies		
NMBS	1.133.053.141,82	1.146.790.633,93
Dochterondernemingen	388.019,52	233.612,02
Totaal	1.133.441.161,34	1.147.024.245,95

De exploitatiesubsidies van de NMBS Groep zijn hoofdzakelijk die van de moedermaatschappij en omvatten de basistoelage en de toelagen voor veiligheid, de subsidies ter compensatie van het woon-werkverkeer evenals het economische heroplevingsplan.

Vanaf 2015 zijn bepaalde specifieke tussenkomsten hernemen in de basistoelage (opleiding, subsidies voor het exploitatietekort GEN, het verlies van ontvangsten voor reizigers met het OMNIO-statuuat, de dotaties voor de binnenlandse verbindingen door de hogesnelheidstreinen, de verbinding Antwerpen-Noorderkempen, het gratis vervoer voor het gebruik van Diabolo).

Als gevolg van het Koninklijk Besluit van 2 juli 2015 dat het Koninklijk besluit van 21 december 2013 wijzigt, werden de Staatstussenkomsten voor de woon-school treinkaarten en OMNIO geherclassificeerd van omzet naar exploitatiesubsidies.

In 2014 bedragen de exploitatiesubsidies in het netto-resultaat 1.120.823.633,93 EUR tegenover 1.146.790.633,93 EUR in de tabel hierboven. Om de cijfers van 2014 te kunnen vergelijken met de cijfers van 2015, bevat dit bedrag de woon-school treinkaarten en OMNIO voor een bedrag van 25.967.000,00 EUR.

De subsidies om de verplaatsingen woon-werk te compenseren en de actie van de gratis Go-Pass voor jongeren van 16 jaar worden opgenomen in de omzet.

De verworven maar nog niet ontvangen exploitatiesubsidies worden als vordering opgenomen in de rubriek Handelsvorderingen en overige debiteuren.

25.3 Financiële subsidies

De bewegingen tijdens het jaar kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2015	31/12/2014
Te ontvangen financiële subsidies		
Op het begin van de periode	13.600.253,34	13.656.525,41
Nieuwe subsidies	28.904.122,34	29.052.359,00
Inningen	-28.223.642,33	-29.108.631,07
Andere bewegingen		
Op het einde van de periode	14.280.733,35	13.600.253,34

De financiële subsidies omvatten de financiële opbrengsten die voortvloeien uit de vorderingen op de Staat in het kader van de prefinancieringsovereenkomsten 'Tekort TGV', van de prioritaire gewestelijke projecten en de prefinancieringen op rollend materieel. De interesten verworven in het kader van de "Back-to-Back"-overeenkomsten worden niet beschouwd als subsidies.

De vorderingen betreffende de financiële subsidies worden geboekt in de rubriek 'Handelsvorderingen en overige debiteuren'.

De nieuwe financiële subsidies worden geboekt in het netto-resultaat en in mindering gebracht van de financiële kosten. In 2015 heeft de NMBS voor 27.796.197,72 EUR aan nieuwe financiële subsidies geboekt en SPV LLN heeft er voor 1.107.924,62 EUR geboekt.

Toelichting 26 - Overige schulden

	31/12/2015	31/12/2014
Overige schulden - op lange termijn		
Tegoeden beheerd voor derden	179.309.600,00	297.752.865,93
Commissies op transacties van alternatieve financiering	40.001.680,46	48.856.195,40
Waarborgen in contanten	235.859,99	235.859,99
Overige schulden	925.512,31	895.301,00
Totaal	220.472.652,76	347.740.222,32
Overige schulden - op korte termijn		
Tegoeden beheerd voor derden	114.300.000,00	143.055.238,43
Commissies op transacties van alternatieve financiering	258.004,86	259.505,27
Over te dragen opbrengsten	120.376.723,15	119.048.446,78
Toe te rekenen kosten	68.791.757,11	86.388.181,78
Waarborgen MTM	39.400.000,00	46.200.000,00
Andere waarborgen en orderfonds	17.789.077,78	12.472.782,59
Schulden verbonden aan partijen	17.474.976,14	17.342.006,23
Diverse schulden ten opzichte van de Staat	7.287.075,23	2.876.000,00
Te betalen BTW, belastingen en bedrijfsvoorheffing	8.729.948,82	25.415.532,16
Overige schulden	5.291.281,93	5.370.804,72
Totaal	399.698.845,02	458.428.497,96
Totaal overige schulden	620.171.497,78	806.168.720,28

Op 31 december 2015 bedraagt het aandeel van de NMBS in de overige schulden 600.938.821,96 EUR, die van de dochterondernemingen 19.232.675,82 EUR.

De overige schulden omvatten op 31 december 2015 293.609.600,00 EUR aan schulden ten opzichte van de Staat in het kader van het Gen fonds en 39.400.000,00 EUR in het kader van de CSA (overige schulden). De schulden tegenover de verbonden partijen betreffen hoofdzakelijk de NMBS ten opzichte van HR Rail, onderneming opgenomen volgens vermogensmutatiemethode in de financiële staten 2015 en 2014.

Toelichting 27 - Bedrijfsinkomsten en bedrijfskosten

27.1 Bedrijfsinkomsten

27.1.1 Omzet

	31/12/2015	31/12/2014
Transport	809.613.957,24	912.186.370,56
<i>National</i>	661.428.245,32	653.869.161,20
<i>International</i>	135.193.699,44	258.266.933,75
<i>Freight Services</i>	12.992.012,48	50.275,61
Beheer van het patrimonium	225.136.575,63	213.150.701,65
Geleverde diensten - studie en bijstand	48.949.094,83	42.462.735,82
Geleverde diensten - informatica	9.894.355,41	9.125.295,27
Verkopen activa	11.798.490,97	4.655.359,49
Diversen	101.577.409,24	122.036.947,40
Totaal omzet	1.206.969.883,32	1.303.617.410,19

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	1.086.496.243,52	1.200.949.957,82
Groep Eurostation	33.962.009,52	28.356.395,01
Ypto	49.750.789,34	43.280.879,60
Transurb	12.799.980,18	9.569.503,40
B-Parking	1.245.120,66	2.309.034,05
Andere dochterondernemingen	22.715.740,10	19.151.640,31
Totaal omzet	1.206.969.883,32	1.303.617.410,19

27.1.2 Overige bedrijfsinkomsten

	31/12/2015	31/12/2014
Meerwaarden op realisatie van immateriële en materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa aangehouden voor verkoop	7.005.586,76	7.524.566,65
Meerwaarde op realisatie van een onderneming in THI Factory	156.624.210,22	
Meerwaarden op realisatie van dochterondernemingen en ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	0,00	4.962.156,62
Meerwaarde op realisatie van niet geconsolideerde ondernemingen	0,00	33.475.298,58
NPV gerealiseerd op financieringsoperaties	10.318.106,95	67.529.128,80
Doorfacturatie van kosten	2.397.481,43	2.851.118,63
Diverse bedrijfsopbrengsten (boetes, enz.)	16.666.675,18	13.419.947,45
Terugname van bijzondere waardeverminderingverliezen op vaste activa aangehouden voor verkoop	0,00	546.449,63
Andere	15.725.690,31	21.820.274,29
Totaal overige bedrijfsinkomsten	208.737.750,85	152.128.940,65

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	203.674.747,30	141.409.815,93
Groep Eurostation	3.311.009,37	9.791.718,63
Andere dochterondernemingen	1.751.994,18	927.406,09
Totaal overige bedrijfsinkomsten	208.737.750,85	152.128.940,65

27.2 Bedrijfskosten

27.2.1 Diensten en diverse goederen

	31/12/2015	31/12/2014
Huurgelden en -kosten	50.390.705,97	63.150.593,53
Onderhoud en herstellingen	87.352.977,60	116.159.393,99
Hulpstoffen	124.007.882,78	127.457.851,30
Kosten verbonden aan exploitatie	41.755.228,07	75.796.372,12
Bezoldiging van derden	175.158.685,81	164.108.626,99
Bijdragen	665.580.535,78	684.161.657,47
Kosten HR Rail en diverse personeelskosten	50.795.587,40	55.241.461,36
Voorzieningen voor risico's en kosten	-34.380.081,20	-33.014.335,75
Andere	98.867.543,47	76.794.340,12
Totaal diensten en diverse goederen	1.259.529.065,68	1.329.855.961,13

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	1.089.076.084,82	1.192.962.171,77
Groep Eurostation	65.605.420,50	41.289.353,50
Ypto	61.286.176,93	70.503.224,40
SPV LLN	6.928,13	10.770.817,11
Eurogare	35.635.788,33	4.356.948,94
Andere dochterondernemingen	7.918.666,97	9.973.445,41
Totaal diensten en diverse goederen	1.259.529.065,68	1.329.855.961,13

27.2.2 Overige bedrijfskosten

	31/12/2015	31/12/2014
Minderw aarden op realisatie van immateriële en materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa aangehouden voor verkoop	1.783.187,41	1.246.982,52
Minderw aarde op realisatie van deelnemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	0,00	200.000,00
Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige debiteuren	2.627.989,70	15.465.472,66
Waardeverminderingen op bestellingen in uitvoering	-868.070,89	4.116.210,41
Waardeverminderingen op voorraden	2.316.161,11	6.469.330,67
Minderw aarden op vaste activa aangehouden voor verkoop	770.813,29	8.591.718,43
Andere bedrijfskosten	5.506.762,21	6.200.075,51
Totaal overige bedrijfskosten	12.136.842,83	42.289.790,20

Of:

	31/12/2015	31/12/2014
NMBS	11.287.490,24	37.494.171,86
Andere dochterondernemingen	849.352,59	4.795.618,34
Totaal overige bedrijfskosten	12.136.842,83	42.289.790,20

Toelichting 28 - Personeelskosten

28.1 Personeelskosten

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
Salarissen en vergoedingen en overige kortetermijnbeloningen		1.146.343.809,83	1.186.387.248,05
Sociale zekerheidsbijdragen		9.233.575,96	8.357.751,41
Bijdragen toegezegd-pensioenregelingen		2.194.011,42	2.448.331,74
Vergoedingen na uitdiensttreding	19	8.755.595,75	10.062.946,44
Andere vergoedingen op lange termijn	19	65.138.147,29	41.250.816,40
Ontslagvergoedingen	19	-376.881,00	1.886.952,52
Overige		1.410.913,33	1.013.805,45
Totale personeelskosten		1.232.699.172,58	1.251.407.852,01

De financiële kost die betrekking heeft op de personeelsbeloningen is opgenomen in de financiële resultaten cfr. toelichting 29.

	31/12/2015	31/12/2014
A. Personeelsleden		
Gewogen gemiddelde van het personeel (in FTE)	20.274	22.413
Arbeiders	11.000	11.649
Bedienden	8.947	10.328
Directieleden	327	422
Overige	0	14
B. Interims (in FTE)		
Aantal berekend op basis van voltijdse equivalenten	N.D.	28

Toelichting 29 - Financiële opbrengsten en financiële kosten

29.1 Financiële opbrengsten

	31/12/2015	31/12/2014
	<u>Toelichting</u>	
Interes topbrengsten uit	<u>26.053.294,69</u>	<u>26.079.033,30</u>
tot einde looptijd aangehouden beleggingen waarop geen waardevermindering werd geboekt	446.692,42	1.058.158,84
tot einde looptijd aangehouden beleggingen waarop een waardevermindering werd geboekt	0,00	0,00
leningen en vorderingen waarop geen waardevermindering werd geboekt	19.659.243,11	18.614.011,61
leningen en vorderingen waarop een waardevermindering werd geboekt	3.148,71	6.556,57
financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	3.205.659,20	3.477.457,83
financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	2.738.551,25	2.922.848,45
voor verkoop beschikbare financiële activa	12.2 0,00	0,00
Wijzigingen in de reële waarde van	<u>81.092.252,16</u>	<u>140.638.162,06</u>
de financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	1.121.487,45	3.361.429,44
de financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	4.179.064,00	4.087.231,23
de afgeleide financiële instrumenten	75.791.700,71	133.189.501,39
de voor verkoop beschikbare financiële activa in het netto-resultaat	0,00	0,00
Terugname van bijzondere waardeverminderingverliezen op	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
voor verkoop beschikbare activa	0,00	0,00
tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0,00	0,00
leningen en vorderingen	0,00	0,00
Wisselresultaten	7.557.723,58	4.944.270,16
Winsten uit de realisatie van leningen en vorderingen	3,00	73.281,33
Ontvangen dividenden	1.306.016,31	1.431.368,41
Overige financiële opbrengsten	8.029.637,50	5.252.708,30
Totaal financiële opbrengsten	124.038.927,24	178.418.823,56

29.2 Financiële kosten

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
Interestkosten op		<u>77.104.282,01</u>	<u>82.349.842,52</u>
financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs		35.395.548,61	38.807.998,95
financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerving van de waardeveranderingen in het netto-resultaat		24.035.421,28	22.860.623,87
financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden		10.290.174,06	9.150.436,90
schulden uit financiële leases		1.450.762,60	514.336,15
schulden verbonden aan personeelsbeloningen	19.3	4.841.704,68	8.545.637,16
voorzieningen	20	1.090.670,78	2.470.809,49
Gekapitaliseerde intercalaire interesten		-153.937,87	-189.349,33
Wijzigingen in de reële waarde van		<u>41.471.691,48</u>	<u>236.618.112,34</u>
de financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerving van de waardeveranderingen in het netto-resultaat		685.510,25	723.117,04
de financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerving van de waardeveranderingen in het netto-resultaat		3.147.763,35	21.769.731,33
de afgeleide financiële instrumenten		37.638.417,88	214.125.263,97
de voor verkoop beschikbare financiële activa in het netto-resultaat		0,00	0,00
Bijzondere waardevermindervingsverliezen op		<u>4.317,71</u>	<u>15.085,93</u>
voor verkoop beschikbare activa	12.2	0,00	0,00
tot einde looptijd aangehouden beleggingen		0,00	0,00
leningen en vorderingen		4.317,71	15.085,93
Verliezen uit de realisatie van leningen en vorderingen		0,00	0,00
Wisselresultaten		5.884.552,39	2.975.361,61
Overige financiële kosten		22.076.149,78	8.708.615,64
Totaal financiële kosten		146.387.055,50	330.477.668,71

Toelichting 30 - Kosten van belastingen op de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

		31/12/2015	31/12/2014
	Toelichting		
In het netto-resultaat opgenomen courante belastingen		-1.394.920,35	-478.628,19
In het netto-resultaat opgenomen uitges telde belastingen	22	1.905,75	-29.820,54
In de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen uitges telde belastingen	22	0,00	0,00
Belasting(kosten) / baten op gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		-1.393.014,60	-508.448,73

	2015	2014
Resultaat vóór belastingen	166.886.538,20	-182.178.026,85
Belastingen berekend op basis van de belastingvoet (33,99%)	-56.724.734,33	61.922.311,33
Effect van de fiscaal niet aftrekbare uitgaven	-15.657.375,47	-70.263.969,46
Belastingen betreffende vennootschappen volgens de vermogensmutatie	1.082.703,73	737.694,91
Overige permanente verschillen	15.495.580,64	17.035.977,98
Wijziging van de boeking van de uitges telde belastingvorderingen	54.410.810,83	-9.940.463,49
Belasting(kosten) / baten op gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van de voortgezette bedrijfsactiviteiten	-1.393.014,60	-508.448,73

Toelichting 31 - Voorwaardelijke activa en verplichtingen

De voorwaardelijke activa bedragen 621.324,55 EUR (2014: 557.513,51 EUR) en vertegenwoordigen voornamelijk de door de NMBS Groep gevorderde bedragen van derden die verantwoordelijk zijn voor werkonbekwaamheden van personeelsleden.

De voorwaardelijke verplichtingen bedragen 918.230,02 EUR (2014: 510.295,49 EUR) en vertegenwoordigen de juridische geschillen aangespannen tegen de NMBS Groep waarvoor de kans op een uitstroom aan middelen momenteel zeer onwaarschijnlijk is.

Toelichting 32 - Bijkomende informatie over de financiële instrumenten

32.1 Financiële activa

Categorie volgens IAS 39		Boekwaarde op 31/12/2015	Reële waarde op 31/12/2015	Boekwaarde op 31/12/2014	Reële waarde op 31/12/2014
Vaste financiële activa					
Handelsvorderingen en overige debiteuren	Leningen en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs	788.211.604,34	788.211.604,34	751.246.550,35	751.246.550,35
	Leningen en vorderingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	0,00	0,00	0,00	0,00
Afgeleide financiële instrumenten	Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	276.915.944,49	276.915.944,49	361.829.165,07	361.829.165,07
Overige financiële activa	Voor verkoop beschikbare financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeverminderingen in het eigen vermogen	51.274.180,31	51.274.180,31	51.274.180,31	51.274.180,31
	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	108.311.320,09	108.311.320,09	95.086.221,23	95.086.221,23
	Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	77.406.086,58	77.406.086,58	68.359.373,35	68.359.373,35
	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	395.782.773,46	478.050.657,46	382.231.928,39	464.058.594,23
Totaal		1.697.901.909,27	1.780.169.793,27	1.710.027.418,70	1.791.854.084,54

Vlottende financiële activa					
Handelsvorderingen en overige debiteuren	Leningen en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs	1.072.957.307,24	1.072.957.307,24	1.096.432.682,51	1.096.432.682,51
	Leningen en vorderingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	250.692,34	250.692,34	328.298,20	328.298,20
Afgeleide financiële instrumenten	Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	39.405.719,19	39.405.719,19	0,00	0,00
Overige financiële activa	Voor verkoop beschikbare financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeverminderingen in het eigen vermogen	0,00	0,00	0,00	0,00
	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	20.384.277,98	20.384.277,98	27.023.500,27	27.023.500,27
	Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	-23.322,04	-23.322,04	-36.471,56	-36.471,56
	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	31.346.187,81	31.419.411,72	213.544.229,98	213.615.879,99
	Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0,00	0,00	144.599.596,67	144.599.596,67
Totaal		1.164.320.862,52	1.164.394.086,43	1.481.891.836,07	1.481.963.486,08

De analyse hierboven betreft enkel de financiële activa volgens IFRS 7, met uitsluiting van de over te dragen kosten, de bedragen betreffende onderhanden projecten voor derden, enz.

De NMBS Groep beschouwt de nominale waarde van de 'Handelsvorderingen en overige debiteuren', momenteel niet geherwaardeerd aan reële waarde, als een redelijke benadering van hun reële waarde. Deze rubriek bestaat hoofdzakelijk uit enerzijds kortlopende vorderingen zonder significante financieringscomponent en anderzijds uit langlopende rentedragende vorderingen op de Staat.

De vergelijkende reële waarde van de financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, opgenomen onder de rubriek 'Overige financiële activa' wordt berekend gebruikmakend van de zelfde modellen en hypothesen als deze gebruikt voor de waardering van de activa waarvoor de NMBS Groep op vrijwillige basis gekozen heeft voor de opnamen in de categorie 'tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat'. Voor wat betreft de 'tot einde looptijd' aangehouden beleggingen beschouwt de NMBS Groep de nominale waarde als een redelijke benadering van de reële waarde gelet op hun resterende looptijd en de huidige lage actualisatievoeten.

32.2 Financiële verplichtingen

Categorie volgens IAS 39		Boekwaarde op 31/12/2015	Reële waarde op 31/12/2015	Boekwaarde op 31/12/2014	Reële waarde op 31/12/2014
Langlopende financiële verplichtingen					
Financiële schulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	2.450.438.007,96	2.766.475.909,15	2.237.278.042,20	2.621.213.418,15
	Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	135.740.034,26	135.740.034,26	176.987.012,84	176.987.012,84
Afgeleide financiële instrumenten	Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	456.579.639,07	456.579.639,07	552.379.101,95	552.379.101,95
Handelsschulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	143.685,00	143.685,00	2.665.230,00	2.665.230,00
Overige schulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	179.658.972,30	179.658.972,30	297.885.737,72	297.885.737,72
Totaal		3.222.560.338,59	3.538.598.239,78	3.267.195.124,71	3.651.130.500,66
Kortlopende financiële verplichtingen					
Financiële schulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	896.115.849,13	896.948.969,21	1.219.510.259,54	1.220.479.242,87
	Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat	64.920.732,68	64.920.732,68	34.227.239,28	34.227.239,28
Afgeleide financiële instrumenten	Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat aangehouden voor handelsdoeleinden	34.039.570,89	34.039.570,89	10.474.254,85	10.474.254,85
Handelsschulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	374.337.126,27	374.337.126,27	392.520.991,64	392.520.991,64
Overige schulden	Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	270.181.002,71	270.181.002,71	313.115.920,91	313.115.920,91
Totaal		1.639.594.281,68	1.640.427.401,76	1.969.848.666,22	1.970.817.649,55

De analyse hierboven betreft enkel de financiële verplichtingen volgens IFRS 7, met uitsluiting van de over te dragen opbrengsten, de bedragen betreffende onderhanden projecten voor derden, enz.

De NMBS Groep beschouwt de nominale waarde van de 'Handelsschulden' en de 'Overige schulden' als een redelijke benadering van hun reële waarde. De 'Handelsschulden' bestaan hoofdzakelijk uit kortlopende verplichtingen zonder significante financieringscomponent en de 'Overige schulden' omvatten hoofdzakelijk de schuld erkend tegen de Staat voor de middelen beheerd in het kader van het GEN Fonds (langlopend en kortlopend) en de cash waarborgen ontvangen in het kader van de CSA akkoorden.

De vergelijkende reële waarde van de financiële schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt berekend gebruikmakend van de zelfde modellen en hypothesen als deze gebruikt voor de waardering van de schulden waarvoor de NMBS Groep op vrijwillige basis gekozen heeft voor de opnamen in de categorie 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat'.

Toelichting 33 - Transacties van alternatieve financiering

De NMBS Groep heeft "cross-border" lease-transacties afgesloten (activa verkocht of verhuurd aan een Trust die deze onmiddellijk terug verhuurt aan de NMBS Groep) zodat beiden een financieel voordeel kunnen delen. Deze operaties, die 'transacties van alternatieve financiering' genoemd worden, worden opgenomen volgens hun economische substantie in overeenstemming met de bepalingen van SIC 27. De onderliggende activa van deze transacties kunnen als volgt worden ingedeeld:

- Rollend materieel (elektrische en diesellocomotieven, motorstellen, en rijuigen voor reizigers): de hierop betrekking hebbende contracten hebben een oorspronkelijke looptijd tussen 13 en 28 jaar.
- "Qualified technological equipment": de hierop betrekking hebbende contracten hebben een oorspronkelijke looptijd van 16 jaar.
- Administratieve gebouwen: de hierop betrekking hebbende contracten hebben een oorspronkelijke looptijd van 29,5 jaar.

De transacties gaan gepaard met enkele beperkingen op het gebruik van de onderliggende activa (bijvoorbeeld: geen verkoop, geen onderverhuur zonder de voorafgaande goedkeuring van de Trust). De risico's zijn beperkt tot deze verbonden aan de eigendom van de activa, de risico's die voortvloeien uit de Belgische wetgeving en het kredietrisico op de tegenpartijen waarbij de investeringsrekeningen worden aangehouden.

De NMBS Groep heeft de materiële vaste activa in de balans gehouden en heeft geen winst of verlies uit de verkoop aan de Trust erkend. Deze materiële vaste activa, die verband houden met alternatieve financiering, worden in hoofdzaak aangewend voor eigen gebruik of in leasing gegeven aan dochterondernemingen, zoals uitgelegd in toelichting 9.3.

De investeringsrekeningen (investering van een deel van de middelen uit de verkoop of de hoofdverhuur) en de betalingsverplichtingen aan de Trust (over de duur van het contract) worden opgenomen in de balans van de NMBS Groep, met uitzondering van de investeringsrekeningen waarvan de tegenpartij een overheidsinstantie of een supranationale organisatie (of gegarandeerd door een overheidsinstantie) is, en vertegenwoordigen op 31 december 2015 (2014), 1.586.403.513,45 EUR (1.675.842.500,60 EUR). De investeringsrekeningen en betalingsverplichtingen aan de Trust worden bij toepassing van IAS 39 erkend in de rubrieken 'overige financiële activa' en 'financiële schulden'. Op 31 december 2015 (2014) worden 362.163.167,32 EUR (347.233.262,30 EUR) opgenomen in de investeringsrekeningen. Anderzijds worden 1.170.422.628,46 EUR (1.188.148.343,05 EUR) opgenomen voor betalingsverplichtingen tegenover de Trust op 31 december 2015 (2014).

Voor sommige transacties heeft de NMBS Groep afgeleide financiële instrumenten gebruikt om het risico van rentevoeten en wisselkoersen af te dekken. In dit geval heeft de NMBS Groep gebruikt gemaakt van de reële waarde optie voorzien in IAS 39 voor de opname van financiële activa en verplichtingen. Het gebruik van afgeleide financiële instrumenten wordt toegelicht in toelichting 11. Aan het einde van 2015 (2014) bedraagt de negatieve (positieve) reële waarde van derivaten gebruikt in het raam van alternatieve financieringen 10.213.817,87 EUR (8.352.162,70 EUR). De analyse van het risicobeheer met betrekking tot het gebruik van financiële instrumenten, met inbegrip van instrumenten verbonden aan de alternatieve financiering, is opgenomen in toelichting 2.2.

De commissies in verband met deze transacties worden lineair gespreid over de looptijd van deze operaties in het resultaat opgenomen. In 2015 (2014), is 10.315.954,19 EUR (59.863.282,06 EUR) opgenomen in het bedrijfsresultaat. Het hogere bedrag in 2014 was het gevolg van het versneld in resultaat nemen van bepaalde commissies bij de overdracht van bepaalde transacties aan Infrabel.

Afhankelijk van de aard van de transactie heeft de NMBS Groep op het einde van de initiële basisduur van de overeenkomst verschillende mogelijkheden waaronder:

- de uitoefening van de aankoopoptie;
- de terugkeer van het actief naar de Trust die het voor eigen rekening zal gebruiken;
- de terugkeer van het actief naar de Trust waarbij de NMBS Groep als verkoopagent voor het actief zal optreden;
- de verlenging van de overeenkomst door een lease- of servicecontract na afloop van de eerste basistermijn van de overeenkomst, of
- het zoeken naar een derde die de resterende verplichtingen jegens de Trust op zich zal nemen door middel van een lease- of serviceovereenkomst.

Toelichting 34 - Rechten en verplichtingen

Het bedrag van de contractuele verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen beloopt 664.593.864,22 EUR (573.528.413,59 EUR) per 31 december 2015 (2014).

Het bedrag van de contractuele verplichtingen voor de verwerving van diensten bedraagt 1.033.009.173,19 EUR (1.144.338.259,53 EUR) per 31 december 2015 (2014).

Het bedrag van de contractuele verplichtingen voor de verwerving van voorraden bedraagt 264.186.148,45 EUR (156.573.654,14 EUR) per 31 december 2015 (2014)

De door de NMBS Groep voor rekening van derden gestelde persoonlijke zekerheden ten bedrage van 410.367.366,06 EUR (392.205.925,63 EUR) per 31 december 2015 (2014) betreffen hoofdzakelijk de gestelde zekerheden voor het GEN-materieel en de bodemsanering.

De door derden aan de NMBS Groep verstrekte kredietlijnen bedragen 1.513.007.506,22 EUR (1.513.007.506,22 EUR) per 31 december 2015 (2014).

De verplichtingen inzake toekomstige minimumhuur, opeisbaar krachtens niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten, bedragen 15.439.516,80 EUR (20.692.164,58 EUR) per 31 december 2015 (2014), waarvan 4.946.076,14 EUR (5.252.647,78 EUR) op ten hoogste één jaar, EUR 9.641.948,32 EUR (14.027.491,46 EUR) op meer dan één jaar en ten hoogste vijf jaar en 851.492,34 EUR (1.412.025,34 EUR) op meer dan vijf jaar.

De door derden voor rekening van de NMBS Groep gestelde zekerheden bedragen 1.940.480.830,50 EUR (2.039.517.225,33 EUR) per 31 december 2015 (2014) en betreffen hoofdzakelijk de door de Staat gestelde zekerheden in het raam van de alternatieve financieringstransacties en de boekwaarde van het materieel in de transacties.

De goederen en waarden gehouden door derden in hun naam maar ten bate en voor risico van de onderneming bedragen 317.768.072,92 EUR (403.075.921,35 EUR) per 31 december 2015 (2014) en betreffen vooruitbetalingen in het raam van de alternatieve financieringstransacties.

De voorraden die toebehoren aan derden maar die in consignatie ontvangen werden door de NMBS Groep die er de risico's voor draagt, belopen 23.715.492,44 EUR (98.233.269,94 EUR) per 31 december 2015 (2014).

De door de NMBS Groep op eigen activa gestelde zakelijke zekerheden bedragen 2.714.608.457,07 EUR (2.831.146.191,30 EUR) per 31 december 2015 (2014) en betreffen de in pand gegeven beleggingen in het raam van de alternatieve financieringstransacties.

De ontvangen bankgaranties bedragen 276.710.372,25 EUR (456.847.813,45 EUR) per 31 december 2015 (2014).

Op 31 december 2015 heeft de NMBS Groep een verbintenis van 10.000.000,00 EEUR aan "overdraft facility" ten opzichte van B-Logistics opneembaar vanaf 7 april 2016 tot en met 7 april 2021.

De niet in de balans opgenomen investeringsrekeningen m.b.t. de alternatieve financieringstransacties zijn vermeld in toelichting 33.

35.1 Geconsolideerde vennootschappen

De lijst van de dochterondernemingen en ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatiemethode is opgenomen in de toelichting 4.

35.2 Relaties met de Staat

35.2.1 Deelnemingsverhoudingen

De Staat bezit rechtstreeks en onrechtstreeks 99,97% van de stemrechten van de NMBS.

35.2.2 Beheerscontracten

De Staat heeft met de NMBS een beheerscontract afgesloten voor de periode 2008-2012. Dit beheerscontract bepaalt dat de NMBS een essentieel element in het Belgische transportsysteem vormt. In het raam van een samenhangend groepsbeleid is ze belast met de opdracht om erover te waken dat haar activiteiten passen in het kader van het duurzaam mobiliteitsbeleid van de Regering en bijdragen tot het voldoen aan de verplaatsingsbehoeften.

De wijzigingen in de reorganisatie van de Belgische spoorwegen op 1 januari 2014 werden nog niet opgenomen in het beheerscontract. De concretisering van het volgende beheerscontract is in uitvoering.

De NMBS heeft tot doel:

1. het vervoer per spoor van reizigers en goederen, met inbegrip van het onthaal van en de informatie aan haar klanten;
2. het vervoer van goederen in het algemeen en de logistieke diensten die daarmee verband houden;
3. de verwerving, het onderhoud, het beheer en de financiering van rollend spoorwagematerieel;
4. de veiligheid en de bewaking op het gebied van de spoorwegen;
5. het verwerven, het ontwerpen, de bouw, de vernieuwing, het onderhoud en het beheer van de spoorwegstations, de onbemande stopplaatsen en hun aanhorigheden alsook hun directe omgeving, met inbegrip van het ontwerp, de ontwikkeling, de modernisering en de valorisatie van de stedelijke centra;
6. de ontwikkeling van commerciële of andere activiteiten die bestemd zijn om rechtstreeks of indirect haar diensten te bevorderen of het gebruik van haar goederen te optimaliseren.

De NMBS kan, zelf of via deelneming in bestaande of op te richten Belgische, buitenlandse of internationale instellingen en rechtspersonen, alle commerciële, industriële of financiële verrichtingen doen die, rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of ten dele, verband houden met haar doel of de verwezenlijking of ontwikkeling ervan kunnen vergemakkelijken of bevorderen, met inbegrip van het stellen van zekerheden voor schulden van verbonden vennootschappen of vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.

De fabricage en de verkoop van goederen of diensten die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de spoorwegactiviteit, worden inzonderheid geacht de verwezenlijking of ontwikkeling van het doel te kunnen bevorderen. De NMBS kan eveneens optreden als bestuurder, volmachtdrager, mandataris of vereffenaar in andere vennootschappen of ondernemingen.

35.2.3 Diensten aan besturen

De NMBS levert transport- en communicatiediensten aan de Belgische Staat en aan verschillende besturen van de Belgische Staat. Al deze transacties gebeuren in het kader van normale klant/leverancier relaties tegen voorwaarden die niet gunstiger zijn dan die welke aan andere klanten en leveranciers worden aangeboden. De aan deze besturen geleverde diensten vertegenwoordigen geen significant aandeel van de netto-inkomsten van de NMBS.

35.3 Relaties tussen vennootschappen van de NMBS Groep

In het raam van de uitvoering van het beheerscontract wordt de Vennootschap geacht transacties uit te voeren met de andere vennootschappen van de NMBS Groep. De voornaamste transacties die uitgevoerd worden voor ondernemingen van de Groep zijn de volgende:

- thesaurie, boekhoudkundige coördinatie, enz.;
- besturingsprestaties en stationsprestaties freight services.

35.4 Cijfergegevens betreffende de relaties met de overheid en de ondernemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode

De door de overheid toegekende subsidies worden gedetailleerd besproken in toelichting 25.

Naast deze subsidies werden de volgende transacties uitgevoerd met verbonden partijen:

	31/12/2015	31/12/2014
Omzet met entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	98.828.578,15	37.193.803,78
Netto vorderingen op entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	137.687.723,98	11.927.765,82
Vorderingen op overheden	1.209.007.038,52	1.200.165.284,93
Schulden met entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	50.502.615,22	82.928.733,84

De wijziging van de gerealiseerde operaties met de ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode vloeien hoofdzakelijk voort uit de opname volgens vermogensmutatiemethode van de Groep B-Logistics vanaf 8 oktober 2015 (zie toelichting 8).

35.5 Relaties met de hoogstgeplaatste functionarissen

De bestuurders en de leden van het Directiecomité van de NMBS worden als de hoogstgeplaatste functionarissen van de NMBS Groep beschouwd.

Het totaal bedrag van de bezoldigingen van de bestuurders en de leden van het Directiecomité bedroeg 1.881.159,38 EUR in 2015 en 2.156.085,41 EUR in 2014. Ze

hebben geen leningen of voorschotten van de Vennootschap ontvangen. Voor de lijst van de bestuurders en de leden van het Directiecomité verwijzen we naar toelichting 1.

Deze totale bezoldigingsbedragen van de belangrijkste bestuurders bevatten de volgende elementen:

- kortetermijnbeloningen: jaarloon (vast en variabel) en overige kortetermijnbeloningen zoals de ziekteverzekering, het privégebruik van de bedrijfswagen,... evenals de op deze beloningen aan de sociale zekerheid betaalde bijdragen;
- ontslagvergoedingen;
- vergoedingen na uitdiensttreding: door het Consortium betaalde verzekeringspremies. De premies dekken hoofdzakelijk een aanvullend-pensioenplan;
- eventuele vergoedingen voor werkongeschiktheid.

De bezoldiging van de hoogstgeplaatste functionarissen is als volgt verdeeld:

	31/12/2015	31/12/2014
Lonen en overige kortetermijnbeloningen	1.803.030,59	2.026.119,76
Ontslagvergoedingen	0,00	0,00
Vergoedingen na uitdiensttreding	78.128,79	129.965,65
Overige langetermijnbeloningen	0,00	0,00
Totaal	1.881.159,38	2.156.085,41

Er werd geen enkele lening toegestaan aan de hoogstgeplaatste functionarissen.

Toelichting 36 - Erelonen van de commissaris

In 2015 (2014) heeft de NMBS Groep 353.493,32 EUR (393.586,49 EUR) geboekt met betrekking tot opdrachten in het kader van controle van de jaarrekening door de bedrijfsrevisoren van de Groep en aan hen verbonden ondernemingen en 43.175,00 EUR (6.625,00 EUR) met betrekking tot niet-audit opdrachten door de commissarissen en door aan hen verbonden ondernemingen.

Deze bedragen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2015		31/12/2014	
	Commissaris	Netwerk van de commissaris	Commissaris	Netwerk van de commissaris
Controleopdrachten	353.493,32		393.586,49	0,00
Belastingadviesopdrachten				0,00
Overige opdrachten	43.175,00		6.625,00	0,00
Totaal	396.668,32	0,00	400.211,49	0,00

Toelichting 37 - Gebeurtenissen na balansdatum

De enige belangrijke gebeurtenissen na balansdatum, die een invloed kunnen hebben op de financiële staten van NMBS Groep, zijn de aanslagen van 22 maart 2016 in Zaventem en in Brussel. Hun invloed op de mobiliteit en dus op de omzet en de kosten (waaronder veiligheidskosten) kon nog niet geraamd worden.

Toelichting 38 - Reorganisatie

Het doel van de reorganisatie verwezenlijkt op 1 januari 2014 is de reorganisatie van de Belgische Spoorwegstructuren om deze terug te brengen tot twee autonome overheidsbedrijven in de vorm van twee naamloze vennootschappen van publiek recht, een infrastructuurbeheerder Infrabel en een spoorwegonderneming NMBS die samen met de Staat deelnemen in een dochteronderneming van publiek recht HR Rail, dat optreedt als enige werkgever van het geheel van het personeel van deze twee ondernemingen.

De reorganisatie werd gerealiseerd door meerdere gelijktijdige operaties op 1 januari 2014:

- De fusie van de NMBS Holding en de NMBS via de fusietechniek door opslorping van de NMBS door de NMBS Holding, NMBS genaamd;
- De overdracht van bepaalde activiteiten en activa van de NMBS Holding naar Infrabel via een partiële splitsing resulterend in wijzigingen in het eigen vermogen van de gefuseerde NMBS;
- De oprichting van HR Rail in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht waarin de activa en passiva van de operationele activiteit "Human Resources" van de NMBS Holding ingebracht worden.

Fusie van de NMBS Holding en de NMBS

De NMBS Holding en de NMBS hebben een vereenvoudigde moeder-dochter fusie doorgevoerd, waarbij de NMBS Holding de opslorpende onderneming is. Het geheel van het patrimonium van de NMBS werd in continuïteit en volledig naar de NMBS Holding overgebracht, zonder uitgifte van nieuwe aandelen. Deze fusie heeft geen enkele invloed op de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2014 van de NMBS Groep. De NMBS Holding werd hernoemd als NMBS.

Partiële splitsing van de gefuseerde NMBS naar Infrabel

Bepaalde activa en passiva van de gefuseerde NMBS werden overgedragen aan Infrabel. Het gaat om:

- Alle aandelen gehouden door de gefuseerde NMBS in Infrabel;
- De financiële schuld en de financiële activa hieraan verbonden die direct toewijsbaar zijn aan Infrabel en 45% van het bedrag van de schuld dat niet rechtstreeks toewijsbaar is aan de gefuseerde NMBS, of Infrabel;
- De activa en passiva die betrekking hebben op bepaalde activiteiten van ICT;
- De voorziening voor juridische geschillen en de hieraan verbonden vorderingen geboekt op verzekeringsmaatschappijen;
- De schulden met betrekking tot de personeelsbeloningen die verdeeld werden onder de entiteiten NMBS, Infrabel en HR Rail volgens hun personeelseffectief.

Bepaalde terreinen werden geruild tussen de NMBS en Infrabel met effect op 1 januari 2014.

In het kader van de reorganisatie is het kapitaal van de NMBS gedaald van 741.778.929,39 EUR tot 249.022.345,57 EUR (toelichting 17).

Inbreng in HR Rail

In het kader van de reorganisatie werd op 20 december 2013 HR Rail opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht.

Op 1 januari 2014 heeft de gefuseerde NMBS het geheel van activa en passiva die haar activiteit "Human resources" vormt.

De gefuseerde NMBS heeft het volgende ingebracht in HR Rail:

- De activa en passiva met betrekking tot de Kas voor Sociale Solidariteit en het Fonds Sociale Documentatie;
- De activa en passiva met betrekking tot het pensioenbeheer;
- De immateriële en materiële vaste activa verbonden met de activiteiten van HR Rail evenals de daarop betrekking hebbende kapitaalsubsidies;
- De activa en passiva verbonden met het financieel beheer van het actief personeel;
- De personeelsbeloningen eigen aan het personeel van HR Rail;
- Alle schulden met betrekking tot de beloningen en de sociale kosten waarvan de administratieve opvolging tot de verantwoordelijkheid van HR Rail behoort.

De deelneming in Infrabel en de activa en passiva overgedragen aan Infrabel en ingebracht in HR Rail werd tegengeboekt op 1 januari 2014 op. De impact van deze transacties op het geconsolideerde eigen vermogen bedraagt 1.513.174.244,33 EUR waarvan 492.756.583,82 EUR op het kapitaal en 1.020.417.660,51 EUR op het overgedragen resultaat. Aangezien het om een niet-monetaire uitkering aan de aandeelhouders gaat, werd de impact van deze transacties op deze datum rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt.

Inbreng door Infrabel

Infrabel heeft de activiteit "reizigersinformatie" en de volledig gesubsidieerde vaste activa ingebracht in de gefuseerde NMBS. Deze inbreng heeft geen impact op het eigen vermogen op 1 januari 2014.

4. Verslag van het college van commissarissen

**Verslag van de bedrijfsrevisoren over de geconsolideerde jaarrekening
over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015**

NMBS NV VAN PUBLIEK RECHT
Frankrijkstraat 85
1060 BRUSSEL

Verslag van de bedrijfsrevisoren leden van het College van Commissarissen (hierna “het College van Commissarissen”) aan de algemene vergadering van de vennootschap NMBS NV van Publiek Recht over de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening en tevens de vereiste bijkomende verklaringen. De geconsolideerde jaarrekening omvat het geconsolideerde overzicht van de financiële positie op 31 december 2015, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2015 evenals de toelichtingen.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap NMBS NV van Publiek Recht over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op basis van de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie, met een geconsolideerd balanstotaal van 18.858.329.541 EUR en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een positief netto-resultaat van het boekjaar van 170.965.546 EUR.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden

---

Grant Thornton Bedrijfsrevisoren CVBA | burgerlijke vennootschap met handelsvorm
Tel +32 (0)2 242 11 40 | Fax +32 (0)2 242 03 45 | brussel@be.gt.com | www.grantthornton.be
Metrologieleaan 10, bus 15 | 1130 Brussel
BTW BE 0439 814 826 | RPR Antwerpen

Mazars Réviseurs d'Entreprises – Société Civile à forme de société coopérative à responsabilité limitée
Avenue Marcel Thiry 77 b. 4 – B 1200 Bruxelles
Tel. : + 32 (0)2 779 02 02 – Fax: + 32 (2) 779 03 33 – www.mazars.be – www.mazars.com
TVA : BE 0428.837.889 - RPM Bruxelles

(ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de entiteit van de geconsolideerde jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de entiteit de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap NMBS NV van Publiek Recht per 31 december 2015 een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het geconsolideerd geheel, alsook van haar geconsolideerde resultaten en van haar geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Overige aangelegenheden

1. Wij vestigen de aandacht op:

- a. de boekhoudkundige ramingen en de elementen van beoordeling in de rekeningen, meer bepaald de milieuvorzieningen (bodemverontreiniging en -sanering), voorzieningen voor juridische geschillen, de reële waarde van terreinen, de waardering van de financiële instrumenten en de waardering van de verplichtingen tegenover het personeel; deze boekhoudkundige ramingen en elementen van beoordeling bevatten inherent elementen van onzekerheid;
- b. de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening waarin vermeld wordt dat de groep, op 1 januari 2014, overeenkomstig IFRS 1 ervoor gekozen heeft bepaalde terreinen op datum van de overgang naar IFRS tegen reële waarde te waarderen; de waardering tegen reële waarde en de jaarlijkse test op bijzondere waardevermindervers verliezen zijn gebaseerd op financiële gegevens en waarderingparameters waaraan inherent een graad van onzekerheid en interpretatiemarge verbonden is.

 2

2. In het jaarverslag verwijst de Raad van Bestuur naar de gevolgen van een fiscale controle. In het kader daarvan heeft NMBS actie ondernomen om, in toepassing van het beheerscontract, de effecten van deze controle te compenseren via een verhoogde exploitatietoelage. Het gevolg dat aan die actie wordt gegeven is nog niet bekend. NMBS heeft een bedrag ten belope van 50,9 Mio EUR ten laste genomen voor de bijdrage voor het boekjaar 2013, en heeft een vordering geboekt tegenover de Staat ten belope van 34,9 Mio EUR voor het aandeel activiteiten van openbare dienst. NMBS heeft ook een schuld uitgedrukt voor het aandeel commerciële activiteiten voor de boekjaren 2014 en 2015 (7,7 Mio EUR).
3. De groep heeft stappen ondernomen om een fraude management policy uit te werken. Frauderisico's dienen nog verder in kaart gebracht te worden en er dient nagegaan te worden of de bestaande procedures aangepast zijn om deze frauderisico's te beheersen.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

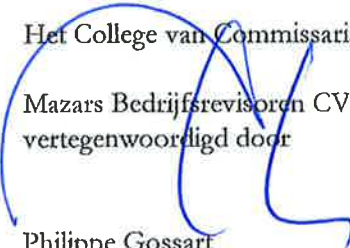
Overige aangelegenheden

1. Wij vestigen de aandacht op toelichting 1 bij de geconsolideerde jaarrekening waarin het bestuursorgaan de toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van continuïteit van activiteiten verantwoordt.
2. Wij vestigen de aandacht op het feit dat, wegens de met HR Rail afgesloten dienstenovereenkomst, de administratieve organisatie en interne controle van de vennootschap voor de personeelsadministratie beperkt zijn uitgebouwd.

Brussel, 11 mei 2016

Het College van Commissarissen

Mazars Bedrijfsrevisoren CVBA
vertegenwoordigd door

Philippe Gossart
Vennoot

Grant Thornton Bedrijfsrevisoren CVBA
vertegenwoordigd door

Ria Verheyen
Vennoot